

**T.C.
GAZI ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**ÇORUM MÜZESİ VE İL MERKEZİNDE BULUNAN
TÜRK İŞİ İŞLEMELERİN İNCELENMESİ**

NESLİHAN PÜTÜN

EL SANATLARI ANASANAT DALI

TEMMUZ 2020

**ÇORUM MÜZESİ VE İL MERKEZİNDE BULUNAN TÜRK İŞİ
İŞLEMELERİN İNCELENMESİ**

Neslihan PÜTÜN

DANIŞMAN Dr. Öğretim Üyesi Horiye ÇIRAKOĞLU

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
EL SANATLARI ANA SANAT DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2020

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Neslihan PÜTÜN

07/ 07/ 2020

ÇORUM MÜZESİ VE İL MERKEZİNDE BULUNAN TÜRK İŞİ
İŞLEMELERİN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Neslihan PÜTÜN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2020

ÖZET

Bu araştırma da, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan geleneksel Türk işi tekniği ile işlenmiş ürünlerin özelliklerinin incelenerek belirlenmesi ve belgelenerek gelecek nesillere aktarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi tekniği ile yapılmış ürünler, örneklemini ise; Çorum Müzesinde 40 ürün ve İl Merkezinde ulaşılabilen 8 ürün ile toplam 48 adet ürün oluşturmaktadır. Araştırma kapsamına alınan ürünlerin özelliklerinin belirlenmesi için fotoğrafları çekilmiş, bilgi formları oluşturulmuş, bilgi formları envanter bilgileri ile birlikte değerlendirilmiş ve eserlerin desenleri bilgisayar ortamında çizilmiştir. Çorum Müzesi ve İl Merkezindeki Türk işi işlemeli ürün türlerinin en çoğunun örtü olduğu, ürünlerin zemininde çoğunlukla pamuklu dokumanın kullanıldığı belirlenmiştir. Ürünlerde işleme ipliği olarak pamuk iplik ve sarı telin kullanıldığı, işlemlerde en çok sarma, gözeme, düz pesent, balıksırtı iğne tekniklerinin uygulandığı ve işlemlerde çoğunlukla koyu mavi, sarı tel, siyah, kırmızı, fıstık yeşili iplik renklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İşlemlerin desenlerinde bitkisel, geometrik bezeme ve düzgün sıralamalı kompozisyonların uygulandığı belirlenmiştir.

Bilim Kodu : 40616
Anahtar Kelimeler : Çorum müzesi, Türk işi, İşleme
Sayfa Adedi : 234
Danışman : Dr. Öğr Üyesi Huriye ÇIRAKOĞLU
ORCID : <https://orcid.org/0000-0003-1485-7876>

ÇORUM MUSEUM AND AN INVESTIGATION OF TURKISH WORK
PROCESSES IN THE PROVINCE CENTER

(Master Thesis)

Neslihan PÜTÜN

GAZI UNIVERSITY
ENSTITUTE OF FINE ARTS

July 2020

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the characteristics of the products processed with the traditional Turkish work technique in Corum Museum and City Center, and to document them and transfer them to future generations. The universe of the research is the products made with the Turkish work technique in Çorum Museum and City Center, and the sample; It consists of 40 products in Çorum Museum and 8 in the City Center and 48 accessible products. Photographs were taken to determine the properties of the products included in the research, information forms were created, information forms were evaluated together with the inventory information and the patterns of the works were drawn in computer environment. It has been determined that most of the Turkish handwork product types in Çorum Museum and City Center are covered and cotton fabric is mostly used on the floor of the products. In products, cotton thread and yellow wire are used as embroidery thread, mostly winding, eye-catching, flat pent, herringbone needle techniques are used in embroidery. It has been determined that dark blue, yellow wire, black, red and pistachio green yarn colors are used. It has been determined that vegetative and geometric decoration and properly ordered compositions are applied in the patterns of embroidery.

Science Code : 40616
Key Words : Çorum museum, Turkish work, Processing
Number of Pages : 234
Advisor : Lecturer Horiye ÇIRAKOĞLU
ORCID : <https://orcid.org/0000-0003-1485-7876>

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmamın bu aőamaya gelmesinde bana ışık tutan, rehber olan, söylediği her kelimenin hayatıma kattığı anlam ve önemini unutmayacağım saygıdeğer danıőmanım Dr. Öğretim Üyesi Horiye ÇIRAKOĞLU' na hayatımın vazgeçilmezleri Canım Aileme, Eőime, araőtırmalarım için kapılarını her daim açık tutan orum müzesi müdürü ve çalıőanlarına, alan araőtırmamda güler yüz ve ikramlarıyla yardımcı olan herkese, desteğini esirgemeyen diğer tüm hocalarıma, sonsuz hürmetle teőekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	xii
RESİMLERİN LİSTESİ	xvii
SİMGELER VE KISALTMALAR	xxi
1. GİRİŞ	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	9
2.1. Çorum İli Hakkında Bilgi	9
2.2. Müzeciliğin Dünyada ve Türkiye’ de Gelişimi.....	12
2.3. Çorum Müzesi Hakkında Bilgi	14
2.4. İşleme Hakkında Genel Bilgi	16
2.4.1. İşlemenin tanımı	17
2.4.2. İşlemenin tarihçesi	18
2.4.3. İşlemelerin sınıflandırılması.....	23
2.5. Türk İşi Tekniği Hakkında Genel Bilgi	23
2.5.1. Türk işinin tanımı	24
2.5.2. Türk işinin tarihçesi	25
2.5.3. Türk işinde kullanılan araç ve gereçler	26
2.5.4. Türk işinde desen geçirme teknikleri.....	28
2.5.5. Türk işinde kullanılan iğne teknikleri.....	28
2.5.6. Türk işinde kullanılan renkler	31
2.5.7. Türk işinde kullanılan motifler	33

2.5.8. Türk işinde kullanılan kompozisyonlar	35
2.5.9. Türk işinde kullanılan kumaşlar	35
2.5.10. Türk işinde kullanılan iplikler	36
2.5.11. Türk işinin uygulama alanları.....	36
2.5.12. Türk işinde kullanılan kenar temizleme teknikleri	37
2.5.13. Türk işinde dikkat edilecek noktalar	38
2.5.14. Türk işinde ütüleme	39
2.5.15. Türk işi işlem basamakları	39
3. YÖNTEM.....	59
3.1. Araştırmanın Modeli.....	59
3.2. Evren ve Örneklem.....	59
3.3. Veri Toplama Teknikleri.....	59
3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	60
4. BULGULAR VE YORUMLAR	61
4.1. Türk İşi Tekniği ile Yapılmış Ürünlere İlişkin Bilgi Formları	61
4.2. Bilgi Formlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	206
4.2.1. Türk işi işlemeli ürünlerin müzeye geliş şekilleri	206
4.2.2. Türk işi işlemeli ürünlerin türleri.....	206
4.2.4. Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçler	207
4.2.5. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçler.....	208
4.2.7. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renkler	210
4.2.9. Türk İşi İşlemeli Ürünlerde Kullanılan Kompozisyonlar	212
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	215
KAYNAKLAR.....	219
EKLER.....	223
EK-1. Yeni Tasarım Örnekleri	225

EK-2. Bilgi Formu Örneği	229
ÖZGEÇMİŞ.....	233

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 4.1. Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünlerin Müzeye Geliş Şekillerinin Dağılımı	206
Çizelge 4.2. Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürün Türlerinin Dağılımı	206
Çizelge 4.3. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin bugünkü durumlarının dağılımı.....	207
Çizelge 4.4. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçlerin dağılımı	208
Çizelge 4.5. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçlerin dağılımı.....	208
Çizelge 4.6. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan tekniklerin dağılımı	209
Çizelge 4.7. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renklerin dağılımı	210
Çizelge 4.8. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konularının dağılımı.....	211
Çizelge 4.9. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemlerde kullanılan kompozisyon konularının dağılımı	212
Çizelge 4.10. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kenar temizleme tekniklerinin dağılımı	214

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 2.1. Düz Pesent Yapımı 1	41
Şekil 2.2. Düz Pesent Yapımı 2	41
Şekil 2.3. Düz Pesent Yapımı 3	41
Şekil 2.4. Verev Pesent Yapımı 1	42
Şekil 2.5. Verev Pesent Yapımı 2	42
Şekil 2.6. Verev Pesent Yapımı 3	42
Şekil 2.7. Verev Pesent Yapımı 4	42
Şekil 2.8. Tahrilli Pesent Yapımı 1	43
Şekil 2.9. Tahrilli Pesent Yapımı 2	43
Şekil 2.10. Ciğerdeldi Yapımı 1	44
Şekil 2.11. Ciğerdeldi Yapımı 2	44
Şekil 2.12. Ciğerdeldi Yapımı 3	44
Şekil 2.13. Ciğerdeldi Yapımı 4	44
Şekil 2.14. Ciğerdeldi Yapımı 5	44
Şekil 2.15. Ciğerdeldi Yapımı 6	44
Şekil 2.16. Ciğerdeldi Yapımı 7	44
Şekil 2.17. Ciğerdeldi Yapımı 8	45
Şekil 2.18. Ciğerdeldi Yapımı 9	45
Şekil 2.19. Ciğerdeldi Yapımı 10	45
Şekil 2.20. Ciğerdeldi Yapımı 11	45
Şekil 2.21. Ciğerdeldi Yapımı 12	45
Şekil 2.22. Ciğerdeldi Yapımı 13	45
Şekil 2.23. Ciğerdeldi Yapımı 14	46
Şekil 2.24. Ciğerdeldi Yapımı 15	46
Şekil 2.25. Ciğerdeldi Yapımı 16	46

Şekil 2.26. Gözeme Yapımı 1.....	47
Şekil 2.27. Gözeme Yapımı 2.....	47
Şekil 2.28. Gözeme Yapımı 3.....	47
Şekil 2.29. Gözeme Yapımı 4.....	47
Şekil 2.30. Dolgulu Sarma Yapımı 1	48
Şekil 2.31. Dolgulu Sarma Yapımı 2	48
Şekil 2.32. Dolgulu Sarma Yapımı 3	48
Şekil 2.33. Dolgulu Sarma Yapımı 4	49
Şekil 2.34. Dolgulu Sarma Yapımı 5	49
Şekil 2.35. Dolgulu Sarma Yapımı 6	49
Şekil 2.36. Balıksırtı Yapımı 1	50
Şekil 2.37. Balıksırtı Yapımı 2	50
Şekil 2.38. Balıksırtı Yapımı 3	50
Şekil 2.39. Balıksırtı Yapımı 4	50
Şekil 2.40. Balıksırtı Yapımı 5	50
Şekil 2.41. Balıksırtı Yapımı 6	50
Şekil 2.42. Balıksırtı Yapımı 7	50
Şekil 2.43. Civankaşı Yapımı 1	51
Şekil 2.44. Civankaşı Yapımı 2	51
Şekil 2.45. Civankaşı Yapımı 3	51
Şekil 2.46. Civankaşı Yapımı 4	51
Şekil 2.47. Civankaşı Yapımı 5	51
Şekil 2.48. Hasır İğne Yapımı 1	52
Şekil 2.49. Hasır İğne Yapımı 2	52
Şekil 2.50. Hasır İğne Yapımı 3	52
Şekil 2.51. Hasır İğne Yapımı 4	52
Şekil 2.52. Hasır İğne Yapımı 5	52

Şekil 2.53. Susma Yapımı 1	53
Şekil 2.54. Susma Yapımı 2	53
Şekil 2.55. Susma Yapımı 3	53
Şekil 2.56. Susma Yapımı 4	53
Şekil 2.57. Susma Yapımı 5	53
Şekil 2.58. Susma Yapımı 6	53
Şekil 2.59. Muşabak Yapımı 1	54
Şekil 2.60. Muşabak Yapımı 2	54
Şekil 2.61. Muşabak Yapımı 3	54
Şekil 2.62. Muşabak Yapımı 4	54
Şekil 2.63. Muşabak Yapımı 5	54
Şekil 2.64. Muşabak Yapımı 6	54
Şekil 2.65. Muşabak Yapımı 7	55
Şekil 2.66. Muşabak Yapımı 8	55
Şekil 2.67. Muşabak Yapımı 9	55
Şekil 2.68. Muşabak Yapımı 10	55
Şekil 2.69. Muşabak Yapımı 11	55
Şekil 2.70. Muşabak Yapımı 12	55
Şekil 2.71. Mürver Yapımı 1	56
Şekil 2.72. Mürver Yapımı 2	56
Şekil 2.73. Mürver Yapımı 3	56
Şekil 2.74. Mürver Yapımı 4	56
Şekil 2.75. Mürver Yapımı 5	56
Şekil 2.76. Mürver Yapımı 6	56
Şekil 2.77. Mürver Yapımı 7	57
Şekil 2.78. Mürver Yapımı 8	57
Şekil 2.79. Mürver Yapımı 9	57

Şekil 2.80. Mürver Yapımı 10.....	57
Şekil 2.81. Mürver Yapımı 11	57
Şekil 2.82. Mürver Yapımı 12	57
Şekil 2.83. Mürver Yapımı 13	57
Şekil 2.84. Mürver Yapımı 14.....	57
Şekil 4.1. Türk işi örtünün desen çizimi 1	64
Şekil 4.2. Türk işi örtünün desen çizimi 2	67
Şekil 4.3. Türk işi örtünün desen çizimi 3	70
Şekil 4.4. Türk işi örtünün desen çizimi 4	73
Şekil 4.5. Türk işi örtünün desen çizimi 5	76
Şekil 4.6. Türk işi çevrenin desen çizimi 6	79
Şekil 4.7. Türk işi çevrenin desen çizimi 7	82
Şekil 4.8. Türk işi mendilin desen çizimi 8.....	85
Şekil 4.9. Türk işi örtünün desen çizimi 9	88
Şekil 4.10. Türk işi örtünün desen çizimi 10.....	91
Şekil 4.11. Türk işi örtünün desen çizimi 11	94
Şekil 4.12. Türk işi örtünün desen çizimi 12.....	97
Şekil 4.13. Türk işi örtünün desen çizimi 13.....	100
Şekil 4.14. Türk işi örtünün desen çizimi 14.....	103
Şekil 4.15. Türk işi örtünün desen çizimi 15.....	106
Şekil 4.16. Türk işi örtünün desen çizimi 16.....	109
Şekil 4.17. Türk işi kuşağın desen çizimi 17.....	112
Şekil 4.18. Türk işi örtünün desen çizimi 18.....	115
Şekil 4.19. Türk işi örtünün desen çizimi 19.....	118
Şekil 4.20. Türk işi örtünün desen çizimi 20.....	121
Şekil 4.21. Türk işi örtünün desen çizimi 21	124
Şekil 4.22. Türk işi örtünün desen çizimi 22.....	127

Şekil 4.23. Türk işi çevrenin desen çizimi 23	130
Şekil 4.24. Türk işi örtünün desen çizimi 24.....	133
Şekil 4.25. Türk işi örtünün desen çizimi 25.....	136
Şekil 4.26. Türk işi örtünün desen çizimi 26.....	139
Şekil 4.27. Türk işi peşkirin desen çizimi 27	142
Şekil 4.28. Türk işi peşkirin desen çizimi 28	145
Şekil 4.29. Türk işi peşkirin desen çizimi 29	148
Şekil 4.30. Türk işi peşkirin desen çizimi 30	151
Şekil 4.31. Türk işi peşkirin desen çizimi 31	154
Şekil 4.32. Türk işi peşkirin desen çizimi 32	157
Şekil 4.33. Türk işi peşkirin desen çizimi 33	160
Şekil 4.34. Türk işi peşkirin desen çizimi 34	163
Şekil 4.35. Türk işi peşkirin desen çizimi 35	166
Şekil 4.36. Türk işi peşkirin desen çizimi 36	169
Şekil 4.37. Türk işi peşkirin desen çizimi 37	172
Şekil 4.38. Türk işi havlunun desen çizimi 38	175
Şekil 4.39. Türk işi peşkirin desen çizimi 39	178
Şekil 4.40. Türk işi peşkirin desen çizimi 40	181
Şekil 4.41. Türk işi örtünün desen çizimi 41.....	184
Şekil 4.42. Türk işi örtünün desen çizimi 42.....	187
Şekil 4.43. Türk işi örtünün desen çizimi 43.....	190
Şekil 4.44. Türk işi örtünün desen çizimi 44.....	193
Şekil 4.45. Türk işi örtünün desen çizimi 45.....	196
Şekil 4.46. Türk işi örtünün desen çizimi 46.....	199
Şekil 4.47. Türk işi örtünün desen çizimi 47.....	202
Şekil 4.48. Türk işi örtünün desen çizimi 48.....	205

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim 4.1. Türk işi örtü	62
Resim 4.2. Türk işi örtüden detay.....	63
Resim 4.3. Türk işi örtü	65
Resim 4.4. Türk işi örtüden detay.....	66
Resim 4.5. Türk işi örtü	68
Resim 4.6. Türk işi örtüden detay.....	69
Resim 4.7. Türk işi örtü	71
Resim 4.8. Türk işi örtüden detay.....	72
Resim 4.9. Türk işi örtü	74
Resim 4.10. Türk işi örtüden detay.....	75
Resim 4.11. Türk işi çevre	77
Resim 4.12. Türk işi çevreden detay.....	78
Resim 4.13. Türk işi çevre	80
Resim 4.14. Türk işi çevreden detay.....	81
Resim 4.15. Türk işi mendil	83
Resim 4.16. Türk işi mendilden detay	84
Resim 4.17. Türk işi örtü.....	86
Resim 4.18. Türk işi örtüden detay.....	87
Resim 4.19. Türk işi örtü.....	89
Resim 4.20. Türk işi örtüden detay.....	90
Resim 4.21. Türk işi örtü.....	92
Resim 4.22. Türk işi örtüden detay.....	93
Resim 4.23. Türk işi örtü.....	95
Resim 4.24. Türk işi örtüden detay.....	96
Resim 4.25. Türk işi örtü.....	98

Resim 4.26. Türk işi örtüden detay.....	99
Resim 4.27. Türk işi örtü.....	101
Resim 4.28. Türk işi örtüden detay.....	102
Resim 4.29. Türk işi örtü.....	104
Resim 4.30. Türk işi örtüden detay.....	105
Resim 4.31. Türk işi örtü.....	107
Resim 4.32. Türk işi örtüden detay.....	108
Resim 4.33. Türk işi kuşak.....	110
Resim 4.34. Türk işi kuşaktan detay.....	111
Resim 4.35. Türk işi örtü.....	113
Resim 4.36. Türk işi örtüden detay.....	114
Resim 4.37. Türk işi örtü.....	116
Resim 4.38. Türk işi örtüden detay.....	117
Resim 4.39. Türk işi örtü.....	119
Resim 4.40. Türk işi örtüden detay.....	120
Resim 4.41. Türk işi örtü.....	122
Resim 4.42. Türk işi örtüden detay.....	123
Resim 4.43. Türk işi örtü.....	125
Resim 4.44. Türk işi örtüden detay.....	126
Resim 4.45. Türk işi çevre	128
Resim 4.46. Türk işi çevreden detay.....	129
Resim 4.47. Türk işi örtü.....	131
Resim 4.48. Türk işi örtüden detay.....	132
Resim 4.49. Türk işi örtü.....	134
Resim 4.50. Türk işi örtüden detay.....	135
Resim 4.51. Türk işi örtü.....	137
Resim 4.52. Türk işi örtüden detay.....	138

Resim 4.53. Türk işi peşkir	140
Resim 4.54. Türk işi peşkirden detay.....	141
Resim 4.55. Türk işi peşkir	143
Resim 4.56. Türk işi peşkirden detay.....	144
Resim 4.57. Türk işi peşkir	146
Resim 4.58. Türk işi peşkirden detay.....	147
Resim 4.59. Türk işi peşkir	149
Resim 4.60. Türk işi peşkirden detay.....	150
Resim 4.61. Türk işi peşkir	152
Resim 4.62. Türk işi peşkirden detay.....	153
Resim 4.63. Türk işi peşkir	155
Resim 4.64. Türk işi peşkirden detay.....	156
Resim 4.65. Türk işi peşkir	158
Resim 4.66. Türk işi peşkirden detay.....	159
Resim 4.67. Türk işi peşkir	161
Resim 4.68. Türk işi peşkirden detay.....	162
Resim 4.69. Türk işi peşkir	164
Resim 4.70. Türk işi peşkirden detay.....	165
Resim 4.71. Türk işi peşkir	167
Resim 4.72. Türk işi peşkirden detay.....	168
Resim 4.73. Türk işi peşkir	170
Resim 4.74. Türk işi peşkirden detay.....	171
Resim 4.75. Türk işi havlu	173
Resim 4.76. Türk işi havludan detay	174
Resim 4.77. Türk işi peşkir	176
Resim 4.78. Türk işi peşkirden detay.....	177
Resim 4.79. Türk işi peşkir	179

Resim 4.80. Türk işi peşkirden detay.....	180
Resim 4.81. Türk işi örtü.....	182
Resim 4.82. Türk işi örtüden detay.....	183
Resim 4.83. Türk işi örtü.....	185
Resim 4.84. Türk işi örtüden detay.....	186
Resim 4.85. Türk işi örtü.....	188
Resim 4.86. Türk işi örtüden detay.....	189
Resim 4.87. Türk işi örtü.....	191
Resim 4.88. Türk işi örtüden detay.....	192
Resim 4.89. Türk işi örtü.....	194
Resim 4.90. Türk işi örtüden detay.....	195
Resim 4.91. Türk işi örtü.....	197
Resim 4.92. Türk işi örtüden detay.....	198
Resim 4.93. Türk işi örtü.....	200
Resim 4.94. Türk işi örtüden detay.....	201
Resim 4.95. Türk işi örtü.....	203
Resim 4.96. Türk işi örtüden detay.....	204

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

Açıklamalar

km²

Kilometre kare

s

Örnek sayısı

Kısaltmalar

Açıklamalar

KTB

Kültür ve Turizm Bakanlığı

MEB

Milli Eğitim Bakanlığı

TDK

Türk Dil Kurumu

vb

Ve benzeri

yy

Yüzyıl

1. GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, ilgili araştırmalar ve tanımlar yer almaktadır.

Problem durumu

Toplumlar birbiriyle bağlantılı olarak yaşamaktadırlar. Bu bağı artıran unsurlar dil, din, ırk, düşünce birliği, inanç, gelenek ve göreneklerdir. Kültür bu unsurları aktarmada geçmişi geleceğe bağlayan önemli bir köprü niteliğindedir.

Toplumsal yapıya göre hareketlenen kültür, günümüzde hızlı bir değişim süreci içerisinde. Kültür, insanın yaşam evresinde tüm benliği ile yaşadığı maddi, manevi değer ve yargılar bütünü olarak ele alınmaktadır. İnsanın yaşamı ile ilgili her şey kültürü ve kültürün unsurlarını oluşturmaktadır. İnsan da bu değerleri aktarmada önemli bir araçtır.

Kültürün bir parçası olarak değerlendirilen sanat; duygu ve düşüncelerin aktarılmasında kullanılmıştır. Sanat geniş kesimlerce güzel olan ve hoş giden şey olarak tanımlanmaktadır. Araştırmalar; sanatın insanlık tarihi kadar eski olduğunu göstermektedir. Sanat, insanların kendini ifade etme; kendi dışındaki dünya ile iletişim kurma ve etkileme gibi olgularla ortaya çıkmıştır. Sanatın önemli alanlarından birisi de el sanatlarıdır.

İnsanoğlu yaşadığı süreçte süsleme ve süslenme ihtiyacı duymuştur. Bu süsleme ve süslenme ihtiyacından esinlenen el sanatları, basit araçlar ile yapılarak günümüze kadar gelmiştir.

El sanatları insanoğlu var olduğu günden beri tabiat şartlarına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak, giyinmek ve korunmak amacıyla kullandıkları eşyaları bezemek arzusu ile doğmuştur (Akbiç, 1970, s. 25). Bir ulusun kültürel değerlerini en iyi yansıtan el sanatları yıllar boyunca toplumların sanat anlayışlarını ve yaşam tarzlarını aktarmada etkin bir rol oynamıştır.

El sanatları bireyin bilgi ve becerisine dayanan, genellikle doğal ham maddelerin kullanıldığı, elle ve basit aletler dışında makine gücüne ihtiyaç duyulmadan yapılan ve toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan, yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan, gelir sağlayıcı üretime yönelik etkinliklerdir (Yetim ve Özdemir, 1997, s.191).

El sanatlarının tarihsel gelişimine bakıldığında, el sanatları ürünlerinin yaratılması, yaşatılması ve günümüze aktarılmasında insan faktörünün başta geldiği görülmektedir (Öztürk, 1998, s.56).

El sanatlarının içerisinde bulunan işlemler Türk kültürü açısından önemli bir yere sahiptir. İşlemler, Türk toplumunun iç güzelliği ve yeteneklerini yansıttığı bir el sanatı çeşididir.

Sanatsal değere sahip olan bu işlemler, giysiler ve çeşitli örtüler üzerine uygulanmaktadır. Yöreden yöreye farklılıklar göstermektedir ve ait oldukları bölgenin yöresel özelliklerini taşımaktadır.

İşleme, pamuk ya da ipekten yapılmış, beyaz ya da renkli kalın ve ince kumaşlar bazen de keçe ve deri üzerine; ipek, yün, keten, pamuk, metal vb. iplikler kullanılarak elde ve ya makinede iğne tığ ile düz ve kabarık değişik iğne teknikleri yardımı ile yapılan süslemelere denilmektedir (Köklü, 2002, s.1).

Doğum, ölüm, evlenme gibi hayatın üç evresinde birleşen işlemler; örf, adet, gelenek ve görenekler gibi sosyal kurallar etrafında yönlendirilmektedir.

İşlemler yapıldıkları bölgelere göre; tür, teknik, renk, motif ve kompozisyon, kumaş ve iplik özellikleri bakımından farklılıklar göstermektedir.

Türk işlemlerinin içinde önemli bir yere sahip olan Türk işi tekniği ile yapılan işlemler gelenekselliği ile kültürümüzde önemli bir yer tutmaktadır.

Türk işi tekniği, adından da anlaşılacağı gibi Türklere ait, yüzyıllara dayanan bir geçmişli olan işleme tekniğidir. Çeşitli yüzeyler üzerinde uygulanan Türk işi,

kullanılan ürünlere hoş ve estetik bir görünüm kazandırmak ve süslemek amacıyla başlamış ve geçmişten günümüze zenginleşerek gelmiştir.

Türk işi tekniği ile işlenmiş havlu, bohça, çevre, peşkir, uçkur gibi birçok çeşitli eser müzelerin Etnografik eserler bölümünde korunmakta ve sergilenmektedir. Bu yüzden müzelerin, geleneksel kültürümüzün; eski yıllardan bugüne kadar korunarak gelmesinde ve tarihimize ışık tutan değerli eserlerin gün yüzüne çıkarılmasında önemli bir yeri bulunmaktadır.

Günümüzde var olan ürünleri saptamak, el sanatlarımızın tarihsel gelişimi içerisinde değerlendirmek, endüstrileşen toplumun gereksinim duyduğu alanlarda; bu birikimi, sunmak gerekmektedir.

Araştırma konusu olarak belirlenen, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İş Tekniği ile çalışılmış işlemeli ürünlerin özelliklerinin, incelenme ihtiyacının olduğu belirlenmiştir.

Bu nedenle, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin geleneksel özelliklerini belirlemek, sonraki kuşaklara aktarmak ve bu alanda kaynak belge oluşmasını sağlamak bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın amacı

Bu araştırmanın genel amacı Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan, geleneksel Türk İş tekniği ile işlenmiş ürünlerin özelliklerinin incelenerek belirlenmesi ve belgelenerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlamaktır.

Alt amaçlar

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

1. Türk işi işlemeli ürünlerin müzeye geliş şekillerini belirlemek.
2. Türk işi işlemeli ürünlerin türlerini belirlemek.
3. Türk işi işlemeli ürünlerin bugünkü durumlarını belirlemek.

4. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçleri belirlemek.
5. Türk işi işlemeli ürünlerin teknik özelliklerini belirlemek.
6. Türk işi işlemeli ürünlerin renk özelliklerini belirlemek.
7. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konularını belirlemek.
8. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kompozisyon özelliklerini belirlemek.

Araştırmanın önemi

Anadolu, el sanatlarının çeşitliliği ve üretim miktarları açısından zengindir. El sanatları bir milletin kültürel kimliğinin önemli belgelerindedir. Milli değerlerinin ve kültürel birikiminin kuşaktan kuşağa aktarılıp geliştirilmesinde de önemli rol oynamaktadır. Türk insanı, estetik zevk ve değerlerini el sanatlarına yansıtmış ve zengin bir ürün çeşitliliği ortaya çıkmıştır.

Endüstriyel gelişimlerin ve popüler kültürün hızla artmasıyla unutulmaya yüz tutmuş Türk işi işlemlerinin, tarihsel gelişim içinde değerlendirilip gelecek nesillere kaynak olarak aktarılması büyük önem arz etmektedir.

Milli kültür hazinemiz olan Türk işlemlerinin yok olmasını engellemek amacıyla bu araştırmanın yapılması önemlidir.

Araştırma, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan ve depoda muhafaza edilen Türk işi işlemeli ürünlerden yola çıkılarak özelliklerinin incelenerek belirlenmesi, günümüze kazandırılması ve bu alana kaynak oluşturması açısından önem taşımaktadır.

Varsayımlar

İncelenen ürünler teknik olarak ürünleri temsil edecek niteliktedir.

Çorum müzesi ve il merkezinde bulunan Türk İşî işlemlerinin özelliklerini belirlemek amacı ile kullanılacak bilgi formları geçerli ve güvenilirdir.

Araştırmada belirlenen yöntem, elde edilen ürünler, araştırmanın amacında belirlenen kapsam ve özellikleri açıklayacak niteliğe sahiptir.

Araştırmada yararlanılan kaynaklar geçerli ve güvenilirdir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, orum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İşi işlemeli ürün örneklere ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırma, orum Müzesinde 40 ve İl Merkezinde 8 olmak üzere ulaşılabilen 48 adet Türk İşi işlemeli ürün örneklere ile sınırlandırılmıştır.

İlgili araştırmalar

Bu alışma ile ilgili literatür taraması yapılmış olup, konuyla ilgili tez araştırmalarının kısaca amaçları belirtilerek verilmeye çalışılmıştır.

(Arda 2015); “Kırklareli Müzesinde Bulunan Hesap İşi ve Türk İşi Tekniği ile çalışılmış rnlerin Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, Kırklareli Müzesinde, etnoğrafik eserler bölümünde yer alan Türk İşi ve hesap İşi teknikleri ile çalışılmış rnlere ulaşılarak ve bu ürünlerin işlemede kullanılan teknikleri, kumaş ve iplik özellikleri, bezeme konuları, kenar temizleme teknikleri, iki teknik arasındaki benzerlik ve farklılıkların belirlenmesi, desen çizimlerinin yapılarak belgelendirilmesi, müzede bulunan eserlerin değerlerini topluma kazandırmak topluma kazandırmak, gelecek nesillere aktarmak ve ilgililere kaynak oluşturulması amacıyla yapılmıştır.

(Köklü, 1995); “Ankara İli Beypazarı İlçesi El İşlemeli Türk İşi çevrelerden örnekler” adlı Yüksek Lisans Tezinde; Ankara ili Beypazarı ilçe merkezinde bulunan 62 adet el işlemeli Türk İşi evre incelenmiş ve eserlerin boyut, gereç, teknik, renk, konu, kompozisyon, onarım durumu gibi özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

(Köklü, 2004); “İç Anadolu Bölgesindeki El İşlemeli Peşkirler” adlı Doktora Tezinde; Aksaray Müzesi, Ankara Etnografya Müzesi, Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Müzesi, Çankırı Müzesi, Kayseri Müzesi, Konya Etnografya Müzesi, Nevşehir Müzesi, Niğde Müzesi ve Yozgat Müzesi’nde teşhit edilen ya da depoda koruma altına alınan geleneksel Türk işleme teknikleri ile işlenmiş özgün nitelikte 223 adet peşkir incelenmiştir. Hazırlanan bilgi formlarında peşkirlerde kullanılan dokumaların; dokuma örgüsü, boyutu, çözgü ve atkı sıklığı, lif cinsi, desen ve renk özellikleri, peşkirlere uygulanan işlemlerin; gereç, teknik, renk, motif ve kompozisyon özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir.

(Özşahin, 2014); “Bursa İlinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünler Üzerine Bir Araştırma” konulu yüksek lisans tezinde, Bursa ilinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin fotoğrafları çekilmiş, kullanılan teknik özellikleri, boyutları, türleri, bugünkü durumları, renkleri, bezeme konuları, motif ve kompozisyon özellikleri, kullanılan gereçler gibi özelliklerin incelenmesi, bilgi formlarına kaydedilerek belgelenmesi, desen çizimlerinin gelenekselliği bozulmadan yapılarak gelecek nesillere aktarılması ve kaynak oluşturulması amacıyla yapılmıştır.

(Tapırlı 2019); “Keçiören Belediyesi Etnografya Müzesinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Uçkur ve Peşkirlerin İncelenmesi ve Yeni Tasarımlara Uygulanması” konulu yüksek lisans tezinde, Keçiören Belediyesi Etnografya Müzesinde bulunan Türk İşi işlemeli uçkur ve peşkirlerin türü, tekniği, kullanılan gereçler, renk, motif ve kompozisyon özelliklerinin incelenmesi, bu ürün türlerinin desenlerinin çizilerek belgelenmesi, ilgililere fayda sağlaması ve kaynak oluşturması amacı ile yapılmıştır.

Tanımlar

Bezeme: Süsleme, tezyin (TDK, 2005, s.258).

Çevre: Kenarları kıvrılmış sırma, hesap işi veya Türk işi işlemlerle süslenmiş kare şeklindeki tülbent, ince keten, bez mendil örtü olarak tanımlanmaktadır (Sain, 1995, s. 102).

Etnografya: “Yunanca Ethnos (halk) ve graphie (çizim) sözcüklerinin birleşiminden oluşur. Araştırmacıların küçük ölçekli, basit teknolojiye ve ekonomiye sahip, dış dünyadan tecrit olmuş topluluklara giderek oradaki bozulmamış kültürü kayda geçirme çabasıdır. Burada amaç hiçbir şey eksik kalmamacasına topluluğun kültürünü bütünüyle kayda geçirmektir. Bu çalışma tarzı modernleşme sürecinde kaybolma veya bozulma ihtimali olan kültürleri saf haliyle betimlemeyi böylelikle kültürler kataloğu oluşturmayı ister” (Avcı, 2017, s. 13).

İşleme: “Beyaz ya da renkli, kalın ya da ince, pamuk, keten, ipek, yün, sentetik vb. kumaşlar bazen de keçe ve deri üzerine; ipek, yün, keten, pamuk, metal vb. iplikler kullanılarak elde; iğne veya tığ yardımı ile ya da makinede, düz ve kabarık değişik iğne teknikleri kullanılarak yapılan süslemelerdir (Köklü, 2004, s. 29).

Pesent: Türk işinde pesentler, can damarı işlemlerdir. İplik kalınlığına bağlı olarak pesent boyları değişebilir. İşlem, kumaşın düz ipliği takip edilerek uygulandığı gibi şekle bağlı olarak düz çizgiler çizerek de yapılabilir. Kenar gözemesi yapılır. Bazı yörelerde “Dilim iğne” denir” (Özcan, 1994, s. 79).

Sim: Çok ince altın ve gümüş tellerle ince ipek veya pamuklu ipliklerin üzerine sarılması ile yapılan bir iplik türüdür (Korkusuz, 1971, s.30).

Türk İşi: Geleneksel el işlemlerinin bir türü olan, kumaşa desen çizilerek geçirilen, gergef ve kasnak üzerine gerilen kumaşlar üzerine; sim ve iplik kullanılarak iğne yardımı ile işlenen, mürver tekniği dışında tersi yüzü aynı görünüşte olan işleme çeşidine Türk işi denmektedir (Sain, 1994, s. 17).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Çorum İli Hakkında Bilgi

Bir yerin konumu, fiziki özellikleri, kültür ve sanat özelliklerinin belirlenmesinde önemli bir nitelik taşır. Bir yerleşim merkezinin kültür yapısını belirlemek için; tarihini incelemek ve araştırmak gerekmektedir.

Çorum ili coğrafi konum itibarıyla İç Anadolu'yu Karadeniz'e, Doğu Anadolu'yu da Batı'ya bağlayan yol güzergâhında bulunmaktadır. İlin sınırlarında yer alan Anadolu'nun tüm yerlerinde kültürel mirası ve yapıtlarıyla yaşayan Mısır'ın güçlü firavunlarının en zorlu rakibi, 3500 yıllık bir tarihi olan Hititler ve onlara 450 yıl başkentlik yapan Boğazkale-Hattuşa, Ankara'nın 209 km. doğu yönünde, Çorum'un 83 km. güney yönünde bulunmaktadır (corum.ktb.gov.tr).

Kültür ve sanat geleneğini devam ettirmiş, birçok kültüre ev sahipliği yapmış, çeşitli kültür ürünlerini ve tarihini bünyesinde barındıran bir şehirdir. Hitit uygarlığı da, Mısır uygarlığı kadar eski ve varlıklı bir uygarlıktır. Hititlerle Mısırlılar arasında yapılan Kadeş Antlaşması'na ait çivi yazılı tablet Boğazköy'de bulunmuştur. Burada yüksek kayalar arasında Yazılıkaya Kaya tapınağında doksandan fazla tanrılar tanrıçalar, hayvan ve hayal ürünü yaratık kayaların üzerlerine işlenmiştir. Ulu Önder Atatürk'ün yönergeleriyle yapılan ve ilk milli kazılardan olan Alacahöyük'te; Hitit öncesi dönem olan Hatti Dönemine tarihlenen 13 Kral Mezarı'nda bulunan eserlerin (Güneş Kursları, Boğa ve geyik heykelleri) o dönemin kültürünü yansıttığı belirtilmektedir. Alacahöyük'te görülmeye değer Sfenksli Kapı ve önündeki kabartmaların Hitit Dini Törenlerinin günümüze bir yansıması olduğu belirtilmektedir (corum.ktb.gov.tr).

Anadolu'nun çeşitli birçok yerlerinde varlığını sürdürmüş ve yer yer sürdürmeye devam eden birçok el sanatlarının varlığı ile Çorum ilinin bazı kesimlerinde rastlandığı söylenmektedir. Varlığı sürdürülen bu el sanatlarının dokumacılık, bakırcılık, ahşap oymacılığı, bazısında ise; dericilik, saraççılık, olduğu söylenmektedir.

Ağaç işleri ve bitkisel örücülük

Bitkisel örücülük, doğada kendiliğinden yetişen ya da kültüre alınmış bazı bitkilerin saplarını, yapraklarını, ince dallarını ya olduğu gibi ya da yarararak ince şeritler haline getirmesiyle oluşturdukları çeşitli şekillerde örme ve değerlendirme işlemi olduğu belirtilmektedir (Kayabaşı, 2002).

Bitkisel örücülük ve ağaç işleri olarak üretilen ürünler, günlük kullanım eşyası olarak kaşık, kepçe, yastec, oklava, bardak, sofralık, ekmek sepeti, çerezlik, çamaşırılık, gazetelik, peçetelik vb. gibi çocuklara yönelik olarak yapılan çeşitli oyuncaklar, tarımsal ürünlerin hasadı, taşınması ambalajlanması ve saklanması için küfeler ya da hey denilen büyük sepetler olarak sıralandığı söylenmektedir (Özkoca, Bozkurt, 2013,s.97).

İskilip’de Sallilerbaşı çarşısındaki arastalarda semercilikle uğraşan Hüseyin Kaygusuz, Recep Semerci ve Hasan Köle adlı ustalardan alınan bilgiler sonucu semer yapımında iskelet, kamış, göcek, kaş, deri, bez, tehliz, bıçak, makas ve kındap, demir halkalar ve kulplar, kepe (kepene), keser, kerpeten, keski, testere, törpü, biz, ağaç tokmak gibi araç ve gereçlerin kullanıldığı söylenmektedir (Özkoca, Bozkurt, 2013,s.98).

Semerin yapım aşamasında ise; iskelet kısmını oluşturmak için meşe ya da kayın ağacından kesilen dalların ya da söğüt ve çınar ağaçlarının kullanıldığı, kaş kısmında yay şeklinde iki ayrı parçanın birleştirilmesi ile önünde ve arkasında kullanıldığı, hayvanın sırtına degen iki kanatlı çuvalın içini doldurmak için kamış ya da saz, bir yüzüne dehliz diğer yüzüne Amerikan bezi dikildiği, semerin yastık kısmının ise deri ile kaplandığı, ayrıca kaş kısmının tam ortasına yükü bağlamak amacı ile yuvarlak demirlerin yani göceklerin eklendiği, dikmek için kındap kullanıldığı bilgileri belirtilmektedir (Özkoca, Bozkurt, 2013, s.99).

Ahşap oymacılığı

İskilip’de ahşap oymacılığı merkezde halk eğitim merkezindeki ustalar tarafından yapılırken Soğucak köyünde ise Eryaz ailesi tarafından üç kuşak olarak sürdürülmeye devam edildiği söylenmektedir. Ahşap oymacılığında seçilen ürüne göre araç gereçleri çeşitlilik göstermektedir. Oyma araçları, keskiler, pense, çekiç, kalıplar, torna tezgâhı, hızar makinesi, desen çizmek için kalem, kâğıt, silgi, basit el matkapları, ıskarpelalar, çeşitli çivi ve vidalar, menteşe, vernik, örs, boya ve tutka gibi araç ve gereçlerin kullanıldığı belirtilmektedir (Özkoca, Bozkurt,2013, s.99).

Bu alanda çalışmalar yapan ustalar tarafından rahle, oda takımları, kapı, bardak, ayna, masa, sandık, beşik, sandalye, kutu, mumluk ve havan gibi ürünlerin üretildiği söylenmektedir (Özkoca, Bozkurt,2013, s.100).

Dericilik

İskilip ilçesinde dericilik işlemlerinin yapıldığı tabakhanenin varlığından ve bir zamanlar ayakkabı yapımı ve semer yapımı için derilerini kendilerinin işlediği bilgilerine ayakkabı yapımı ile uğraşan ustalardan öğrenildiği söylenmektedir. İl merkezinde ve ilçe dışında ayakkabı yapımı üzerine çalışan Halk Eğitim Merkezleri ve Kavsan ayakkabı fabrikası (Greyder)bu alanda ihracat ve ithalat yapmaktadır. Bu iş kolu ile il ve ilçeye fazlasıyla katkıda buldukları söylenmektedir. Halk eğitim merkezinde 14 usta ve 108 adet bu işi icra eden bireyler yetiştirilen kursiyerlerin mevcut olduğu bilgilerine değinmişlerdir. Günümüzde ilçe merkezinde Arastalar çarşısında küçük dükkânlar da mes üretimleriyle birlikte sipariş ile ayakkabı üretiminin az da olsa halen devam ettiği söylenmektedir (Özkoca, Bozkurt,2013,s.101).

Bakırcılık ve kalaycılık

Bu alanda üretilen malzeme türlerinin oldukça çeşitli olduğu söylenmektedir. Tabak, tepsi, sahan, helke, ibrik, tava, tencere, güğüm, kevgir, mangal gibi türleriyle çeşitlilik göstermektedir. Kalay işleri de; bakır ile bağlantılı olarak yapılan bir iş koludur denilmektedir. Bakırdan üretilmiş bir ürünün yüzeyine kül renginde ve yumuşak yapıda olan kalayla lehim işlemi olarak tanımlandığı söylenmiştir. İlçede

kalaycılık günümüzde eski önemini yitirmiştir ve sadece bir ustanın kaldığı belirtilmektedir. İskilip'in tek kalaycısı Bahaddin Okumuş'un çabalarıyla günümüzde bu el sanatı varlığını sürdürdüğü belirtilmektedir (Özkoca, Bozkurt, 2013,s.102).

Kenefi bez dokumacılığı

Bu dokuma türlerine örnek olarak İskilip' de rastlanmaktadır. İskilip kadınlarının bir nevi başörtüsü olarak kullandığı kenefi bezinin günümüzde dokunmadığı bilgileri belirtilmiştir. Desensiz, ara ara kalınlı inceli ipek de kullanılarak, bez ayağı dokuma tekniği ile mekikli tezgâhlarda yapılan kenar temizleme tekniğinde genellikle saçak bırakılmış ya da bükülmüş örneklerine rastlanmış olan kenefi bezi oldukça sade bir görünüme sahip olduğu belirtilmektedir. Bu dokuma türünün iki ayrı parça halinde dokunup sonradan birbirine dikilerek birleştirildiği söylenmektedir. Bu dokuma çeşidinin günümüzde dokunmadığı sandıklarda saklandığı çok az insanın amacına uygun olarak soğuk havalarda başörtüsünün üzerine örtülerek kullanıldığı bilgileri belirtilmektedir (Özkoca, Bozkurt, 2011s.102-104).

Yapılan araştırmalar ile İskilip kadınlarının genellikle iki gözünü ve ya tek gözünü kapatarak kullandıkları bu dokumanın mahremi örttüğü ve göz perdesi olarak nitelendirdikleri söylenmektedir.

2.2. Müzeciliğin Dünyada ve Türkiye' de Gelişimi

Birçok alanda rastlanıldığı gibi müzecilik anlayışında da dönüşüm yaşandığı belirtilmektedir. Dünyada müzeciliğin hangi zaman diliminde başladığı ile ilgili değişik tezler ileri sürüldüğü söylenmektedir (Çal, 2009,s.315). Müze sözcüğü, Jüpiter'in her biri bir sanat kolunu himaye eden ve müz denilen dokuz kızının adından geldiği belirtilmektedir. Önce Atina'da bu müzelere adanan bir tepeciğe, sonra M.Ö. III. yüzyılda İskenderiye sarayında içinde kütüphane de bulunan bir bölüme müze denildiği belirtilmektedir. İlk genel müze Paris'te 1750 yılında açılan Lüksemburg Müzesinin olduğu söylenmektedir. 1793 yılında da Louvre Sarayı'nın müze haline getirildiği söylenmiştir. Ortaçağ'ın sonlarında, saray ve kiliselerde sanat

eserlerinin toplandığı sergileme mekânlarının yapıldığı bilgileri belirtilmektedir (Çal, 2009,s.316).

Hun, Avar, Selçuklu gibi Türk devletlerinde de benzer eserler biriktirildiği söylenmektedir(Çal, 2009,s.316). Osmanlı öncesi Türk devletlerinde de savaşta ele geçirilen veya hediye edilen eşyaların sarayda saklandığı genel kabulünden başka müzecilikle ilişkilendirilebilecek ilk uygulama olarak Anadolu Selçuklularının antik devir heykellerini Konya Kalesi surlarında kullanmalarının gösterildiği belirtilmektedir. Sonraki bilgilere göre ise Fatih Sultan Mehmet'in Topkapı Sarayı'nda bazı Bizans eserlerini toplatması, 1489 yılına kadar Güngörmez Kilisesi'nde savaşlardan ele geçirilen silahların ve Hıristiyanlığın bazı kutsal eserlerinin saklandığı bilgileri belirtilmiştir. Yavuz Sultan Selim'in getirdiği İslam'ın kutsal eserleri dinî gerekçeyle de olsa Topkapı Sarayı'nda muhafaza edildiği söylenmektedir (Çal, 2009,s.317). Araştırmacıların çoğunun 1846, bazıları ise 1726 yılını Türk müzeciliğinin başlangıcı olarak kabul ettiği belirtilmiştir. Müzeye kayıtlı ilk eserin 1850 tarihli olmasına dayanarak müzenin kuruluşu için bu tarihi önerenlerin de var olduğu söylenmektedir. Yeniçeri kıyafetlerinin “Elbise-i Atıka” adıyla halkın ziyaretine açılmasına karşılık Osmanlı Devleti'nin neyi müze olarak kabul ettiği konusunda da belirsizliklerin olduğu bilgileri belirtilmiştir. Daha önce bir müze olmadığı vurgulanarak 1868 yılında kurulan müzeye “Müze hane” ismi verildiği söylenmektedir (Çal, 2009,s.317).

17. yüzyıldan itibaren Avrupalıların Osmanlı topraklarında eski eser topladıklarını, 1840 yılından itibaren de bulunan ikili eserlerden birer tanesinin Osmanlı Devleti'ne bırakılması şartıyla yabancılara kazı izninin verildiği belirtilmektedir. 1869 tarihli ilk Âsâr-ı Atıka Nizamnâmesi kazılar, dolayısıyla müzelere eser temini işinin bir kurala bağlanmaya çalışıldığı ilk yasal düzenleme olduğu belirtilmektedir. Yasanın giriş kısmından Osmanlı aydınlarının henüz eski eser konusunda fazlaca bilinçli olmadıkları bilgileri söylenmektedir. Bu yasanın önemli yanının kazıdan çıkan eserlerin yurt dışına çıkışına izin verilmemesi olduğu belirtilmektedir (Çal, 2009,s.317).

Yeni dönemi Atatürk zamanı ve sonrası diye iki bölümde incelendiği belirtilmektedir. Daha Cumhuriyet rejimi ilan edilmeden ilk kurulan hükümetin programında kültüre yer verilmiş olduğu bilgileri söylenmektedir. Cumhuriyet idaresinin topluma yeni bir biçim vermede kullandığı temel unsurlardan biri müzeler ve kazıların olduğu bilgileri belirtilmiştir. Çıkarılan çok sayıda genelge ile illerdeki eski eserlerin envanter bilgileri oluşturulduğu söylenmektedir. Osmanlı Devleti'nde toplam 16 müze ve müze deposu Mevcutken Cumhuriyet'in ilk on beş yılında 37 yeni müze ve müze deposunun kurulduğu söylenmektedir. Topkapı Sarayı, Konya Mevlevi Tekkesi'nin müzeye dönüştürüldüğü, söylenmektedir. Batı'ya karşı bu yeni tavra karşılık Ayasofya müze haline getirilerek Batı dünyası ile ilişkilerin şüphesiz sürdürüleceği mesajının da verildiği bilgileri belirtilmektedir (Çal, 2009,s.329).

2.3. Çorum Müzesi Hakkında Bilgi

Müze kavramı kültürü tanıtmada oldukça önemlidir ve toplumların gelişmesine olumlu yönde olanaklar sağlamaktadır. Müzeler kültürün birikmiş varlıklarını sergilemek ve bu birikimi geçmişten geleceğe aktarmada araç olarak kullanılmaktadır.

1968 yılından itibaren 33 yıl hizmet veren müze binası Çorum Endüstri Meslek Lisesi yanında bulunmaktadır. H.1332 yılına tarihlenen ve yapıldığı günden bu yana Hastane, Ziraat Mektebi, Makine Meslek Yüksek Okulu olarak hizmet veren bina, 1986 yılında Yeni Çorum Müze binası olarak kullanılmak üzere Milli Eğitim Bakanlığında devralınmıştır. 1988 yılında yangın geçiren bina, 1989 yılında Müze hizmet binası olarak kullanılmak üzere restore edilmeye başlanmış olup yenileme çalışmaları tamamlandıktan sonra yeni Çorum müzesi olarak 11.03.2003 tarihinde hizmete açılmıştır (corum.ktb.gov.tr)

Kültür Bakanlığı, Gayri Menkul Eski Eserler Anıtlar Yüksek Kurulu tarafından "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tescillenmiş olan binada, Arkeoloji ve etnografya teşhir salonları bulunmakta olup, bu salonlar birbirinden

bağımsız olarak düzenlenmiştir. Dört kat şeklinde düzenlenen Arkeolojik eserler salonunun ilk katında, Alacahöyük, Kuş saray ve Büyük Güllücek kazılarında bulunmuş olan Kalkolitik Çağ eserleri ile başlayan kronolojik bir sergileme yapılmıştır. Yine bu salonda Eski Tunç Çağına ait Alacahöyük kazı buluntuları ile müzeye satın alma yoluyla kazandırılan aynı döneme ait eserler sergilenmektedir. Bu katta Eski Tunç Çağı Alacahöyük prens ve prenses mezarlarından “L” Mezarı aslına uygun olarak sergilenmektedir. Bu bölümü takiben Çorum ili sınırları içindeki arkeolojik kazılarda (Boğazköy-Hattuşa, Alacahöyük, Yörüklü Hüseyindede) açığa çıkartılan Hitit dönemi eserleri ile Boğazköy-Hattuşa’da açığa çıkartılan yapıların mimari kesiti ve magazinler, fotoğraflar ve tanıtım levhaları eşliğinde sergilenmektedir. Aynı katta Yörüklü kazısında bulunan ve Eski Hitit dönemine tarihlenen iki adet kabartmalı vazolar sergilenmektedir. Birisi, Çankırı-İnandık kabartmalı vazosu gibi dört frizli olup, diğeri daha küçük ve boynu üzerinde tek kabartma friz bulunmaktadır. Müze koleksiyonunda özel bir yere sahip, üzeri çivi yazılı Hitit kralı II. Tuthaliya’ya ait (M.Ö.1430) bronz kılıç da yine aynı katta sergilenmektedir. Hitit yazılı belgeleri (Çivi Yazılı tabletler) ile başlayan 2. katta, Boğazköy-Hattuşa kazılarında arşiv halinde bulunan kil mühür baskılı bullaları, kronolojik olarak Ortaköy-Şapinuva kazı buluntusu Çivi Yazılı tabletler ve mühür baskılı bullalar izlemektedir. Yine Ortaköy-Şapinuva kazısı küçük buluntuları yanında Hitit ve çağdaşı dönemlerine ait mühürler de bu katta sergilenmektedir. Ortaköy-Şapinuva seramik eserlerinin sergisi ile başlayan 3. katta, Pazarlı kazısında açığa çıkartılmış olan Frig Dönemi buluntularını aynı döneme ait Boğazköy-Hattuşa ve Alacahöyük buluntuları izlemektedir. Bu kattaki kronolojik sergileme Hellenistik, Galat ve Roma dönemi seramik eserleri ile son bulmaktadır. Hellenistik dönemden itibaren başlayan ve Roma dönemi ve bu döneme ait şehir sikkeleri ile Bizans ve İslami dönem sikkelerinden oluşan Çorum Müzesi Sikke koleksiyonlarının da bu katta sergilendiği belirtilmiştir (corum.ktb.gov.tr)

Roma dönemi cam eserleri, altın ve gümüş süs eşyaları, heykelcikler, kandiller ile Bizans dönemi eserlerinin sergilendiği 4. kat ile müze teşhiri son bulmaktadır.

Arkeoloji bölümü teşhire açılan Çorum müzesinde Etnoğrafik salon ve bahçe tanzim çalışmalarına ise devam edilmektedir (corum.ktb.gov.tr)

Çorum yöresinin işleme özellikleri ile ilgili, Çorum il yıllığı ve trizm ve kültür bakanlığının siteleri incelenmiş olup işlemler ve etnoğrafik eserler ile ilgili bir not, bilgi ve açıklama bulunamamıştır.

2.4. İşleme Hakkında Genel Bilgi

Manevi kültür birikimlerinden ve el sanatlarının bir türü olan işleme, tarihi derin ve eskilere uzanan süsleme sanatlarından biridir. İnsanların giydiği ve çevresinde kullandığı eşyaları, kendi yaratıcılığı ve el emeğini kullanarak süslemeler yapması işleminin ortaya çıkmasına, giderek gelişmesini ve yaygınlaşmasını sağladığı belirtilmektedir (Markaloğlu, 1996, s. 5).

İşleme sanatı diğer el sanatları gibi, insanların tabii ihtiyaçlarından olup tabiatın sığağından, soğuşundan ve vahşi hayvanlardan korunma amacıyla örtünme şeklinde ortaya çıkan giyim ve kuşam zamanla süslenmeyi de alanına alarak hayatın vazgeçilmez bir unsuru olarak devam etmiştir (Özel, 1998, s. 7).

İşlemler yalnız devlet yöneticilerinin ve onların çevresinde yaşayanların, din adamlarının kıyafetlerinde yer almıştır. Osmanlı devletinin kuruluşundan batışına kadar saraya bağlı yöneticilerin görevlerini ve rütbelerini, padişaha yakınlıklarını kıyafetlerinden anlamak imkânının olduğu belirtilmiştir. Çeşitli kaynaklar elbiselerdeki işlemlerde, bunları giyen kadınların sosyal durumunu; soylu olan ve ya olmayan kadınları, evli ve genç kızı, çocuklu kadınla dula, İstanbullu olan ile taşralı olanı anlamaya yarayan özelliklerin var olduğunu aktardığı söylenmektedir. Türklerin, devlet yöneticilerinin giysilerinden etkilenerek, iç dünyalarıyla ilgi duyularına dayanarak işlemleri kıyafetlere uyguladıkları bilgileri belirtilmektedir.

Zekâ ile yeteneklerini birleştirek işleme sanatını geliştirdikleri belirtilmiştir (Sürür,1976, s.14).

Kısaca işleme sanatının ülkemizin sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda başta olmak üzere önemli yeri ve birçok yararının bulunduğu belirtilmiştir (Köklü, 2002,s.5).

2.4.1. İşlemenin tanımı

İşleme sanatı ile ilgili farklı kişilerin farklı tanımları bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda sıralanmıştır.

İşleme; İpek, yün, keten, pamuk, metal, v.b. iplik çeşitleri kullanılarak çeşitli teknik ve uygulama biçimleri aracılığı ile deri, dokuma, keçe, v.b. zeminler üzerine yapılan süslemelere işleme denilmektedir (Barışta, 1995,s.1).

İşleme; ipek, yün, keten, pamuk, metal vb. iplikler kullanarak, çeşitli iğneler ve uygulama biçimleri aracılığıyla; keçe, deri, dokuma çeşitleri vb. üzerine yapılan bezemeler olarak tanımlanmaktadır (Barışta, 1999, s. 4).

Giyecek ve kullanılacak eşyaları bezemek arzusu ile doğan işleme, süsleme sanatlarının en eskilerindedir. İşlemeler, Türk el sanatları içerisinde önemli bir yer alır. İşleme; emek, sabır, göz nuru ve incelik isteyen bir sanat olup bir milletin ince zevkini ve kültürünü yansıtır (Ertürk ve Yetim, 2015, s. 520).

İşleme; pamuk ya da ipektan yapılmış, beyaz ya da renkli, kalın ve ince kumaşlar bazen de keçe ve deri gibi yüzeyler üzerine; ipek yün, pamuk, keten, metal v.b. gibi iplik çeşitlemeleri kullanılarak elde ve ya makine de iğne veya tığ yardımı ile düz ve kabarık değişik iğne teknikleri yardımı ile yapılan süsleme çeşitlerine denilmektedir (Köklü, 2002,s.1).

İşleme; çeşitli kalınlıkta kumaşlarla birlikte veya deri üzerine, iğne ve benzeri aletler yardımı ile birçok cins ve renkte iplik ya da sim, sırma, pul, boncuk ve şerit gibi

malzemeler kullanılarak, düz veya kabartılı şekilde yapılan süsleme sanatıdır denilmektedir (Kaya, 1981, s.17).

2.4.2. İşlemenin tarihçesi

Geçmişten günümüze, Türk işleme sanatının tarihi gelişimi ile ilgili birçok kaynakta çeşitli bilgilere yer verilmiştir. Bu gelişim insanın merak etme ve uygulama ihtiyacından doğduğu ve devam ettiği belirtilmektedir.

İnsanoğlu'nun varlığından günümüze kadar uygarlıklar, el sanatları ile iç içe yaşamış ve yaşamaktadırlar. Genel anlamda düşünülürse insan; yiyecek, barınma, avlanma, giyecek, süslenme, eğlence gibi ihtiyaçlarını el sanatlarından ve onun ürünlerinden faydalanılarak karşılamışlardır. Toplum yaşamının kendisi olan üretim biçimlerinden kaynaklanan el sanatları, aynı zamanda birer kültür olgusu olduğu söylenmektedir. İşleme sanatı da diğer el sanatları gibi, insanların, günlük ihtiyaçlarının karşılığı olarak; giyecek ve kullanılacak eşyaları süslemek arzusu ile doğduğu söylenmektedir. İnsanoğlunun; parçaları birbirine ekleme, düz bir dikişi bile dekoratif anlamda yapma fikri ile gelişmiş sanatın bir dalı olduğu belirtilmektedir. Tarihin yazı ile birlikte başlamış olması ile birlikte, işlemenin ne zaman ve nerede ortaya çıktığını söylemenin kesin olarak mümkün olmadığı belirtilmiştir. Ancak Anadolu' da yapılmış kazılarda bulunan iğneler, neolitik çağdan beri Anadolu' da iğne ile yapılan işlemlerin varlığını ortaya koyduğu belirtilmektedir (Köklü, 2002,s.1).

Eski çağlarda kalan örneklere göre, Hitit, Mısır, Mezopotomya, Asur, İran, Yunan ve Anadolu Uygarlıklarının çeşitli sanatlarına kaynak olan OrtaAsya' da bu görüşü doğrulayan birçok eserin ele geçirildiği söylenmiştir (Sürür, 1976,s.8)

Türk sanatının öz kaynağı Orta Asya'dır. Türk sanatı, Anadolu da kendisinden önce olan sanat anlayışlarından etkilenecek meydana geldiği, çevresinde yaşayan ilkel süsleme sanatının özelliklerinden yararlanarak kişilik ve kurallarını yarattığı söylenmektedir. Orta Asya'nın yaşam koşullarının elverişli olmaması nedeni ile, sürekli olarak yeni yurtlar arayan Türklerin sanatında göçebe hayatında etkisi ve özelliklerinin var olduğu belirtilmiştir. Kalıntıların, Türklerin günlük hayatlarında

kullandıkları taşınabilir eşyalarını, hayvan figürlü bezeme ile süslediklerinin bir kanıtı olduğu belirtilmiştir. Altay dağlarında yaşayan Hunların M.Ö 3. Yüzyıla tarihlendirilen Pazırık, Noin Ula ve diğer kurganların içerisine dolan ve hemen donan kar sularının yüzyıllar boyunca erimeden kaalması sonucu; halıların, keçelerin, kumaşların, işlemelerin, ağaç eserlerin ve cesetlerin bozulmadan muhafaza edilmelerinin mümkün olduğu söylenmiştir (Sürür, 1976, s.11).

Göktürkler devrinde Türklerin çeşitli işlemler yaptıklarını birçok yazılı kaynağın belirttiği söylenmektedir. Yapılan bazı kazılarda Katanda kurganında bulunmuş ipekli ve kürklü elbiseler, Göktürk işleme tarihi hakkında bilgi verdiği belirtilmektedir (Barışta, 1984,s.8)

Uygur Devletinden bu güne ulaşan Bezeklik duvar resimleri, işlemlerin giysi türlerine nasıl uygulandığı ile ilgili bilgiler vermektedir (Barışta, 1994,s.157). Uygur devlet hanlarının yabancı elçileri, işlemeli çadırlarda, altın ve gümüş tel ile işlenmiş, zengin süslemelerin olduğu; örtülerle kaplanmış altın tahtların üzerinde kabul ettikleri, çeşitli kaynaklarda yapılan araştırmalardan bilindiği söylenmektedir (Ünal, 1956,s.83).

Orta Asya bozkırlarında gelişme gösteren göçebe hayatının anlatıldığı kaynaklarda, gündelik kullanım eşyalarının bezenerek hayatı renklendirdiği söylenmektedir. İçerisinde yaşamlarını gerçekleştirdikleri çadırları, birlikte yaşadıkları çeşitli eşyalarını süslemelerinin nedeninin bu olduğu belirtilmiştir. Göçebelerin, çadırlarını bezeme geleneğinin yüzyıllar boyunca sürdürdüğü, Selçuklu Minyatürlerinden anlaşıldığı belirtilmektedir. Minyatürlerde Selçuklu çadırlarında olağanüstü bir dokuma ve süsleme sanatının yanında işleme sanatının da varlığının görüldüğü belirtilmektedir. Bu çadırlar üzerindeki hayvan figürlü şekillerle, kıvrık dalların beraber yapıştırılmış ya da renkli ipliklerle işlendiği belirtilmiştir. Tezyinata, renkli kumaş ya da keçe yapıştırma en çok kullanılan malzeme olduğu söylenmektedir. Buradan Hun tarzının Selçuklulara kadar ulaştığı görülmektedir. Kıvrım dalarla simetrik olarak yerleştirilen hayvan figürlü motifler Selçuklulara özgü bir tezyin özelliği olduğu belirtilmiştir (Sürür, 1976,s.13). Fransa'da Lion Müzesinde sergilenen ve üzerinde altın tel ile işlenmiş yazıların bulunduğu kumaş, Selçuklu

Hükümdarı Alâeddin Keykubad'a ait olduğu ve günümüze kadar ulaşan en eski işleme örneklerinin tek belgesi olduğu belirtilmektedir (Berker, 1974,s.2).

Yazılı birçok kaynakta bahsedildiği üzere, İşleme sanatının en parlak devri Osmanlı Devleti devrinde yaşanmış ve yüksek değer kazanmıştır.

Fatih Sultan Mehmed'in ölümü sonrasında sarayda gelişen; ölen padişahların giysilerini bohçalayarak saklama geleneği Osmanlı İmparatorluğu Dönemi işlemelerini 15.yüzyılda kısa bir boşluktan sonra 16. Yüzyıldan 20. Yüzyılın başlarına kadar izlememizi sağladığı belirtilmiştir. Günümüze ulaşan işlemelerin yanı sıra bazı belgeler, yazılı kaynaklar, yerli ve yabancı sanatçıların yaptıkları gravürler, minyatürler, yağlı boya resimler, sulu boya resimler, fotoğraflar ve bazı mezar taşlarındaki tasvirler bu dönem işlemelerinin yapıldığı merkezler, toplumdaki yeri, önemi, işlevi ve plastik değerler konusunda bizlere bilgiler verdiği belirtilmektedir (Barışta,1999,s.13).

Bugüne kadar Beylikler Döneminden kalan işleme türlerinin bulunmamasına rağmen Marco Polo, İbn Batuta gibi gezginlerin anılarında ve Aşık Paşoğlu Tarihi gibi kaynaklarda Anadolu'daki yaşam biçimi, kültür düzeni, örf ve adetler gibi konularda bilgiler verilmekte ve işlemenin varlığına değinilmektedir. Ayrıca Beylikler Dönemine ait mezar taşları üzerinde işleme yapan kadın figürlerinin bulunuşu beylikler döneminde işlemenin yapıldığını belgelediği belirtilmiştir (Barışta, 1984,s.14-15).

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'nde işlemeler, saray ve saray dışı (ev, çarşı, ordu, tekke, okul) olmak üzere iki şekilde yapıldığı söylenmektedir Şehrin en fakir evinden konağa, saraya; dar bir çevre olan köy evinden çevreler arasında geçiş sağlayan çarşıya; çarşıdan ile ilden ile yayılarak, yöre ve bölgeler arası iletişim kuran, bazı tarikat mensuplarının hücrelerinden daha geniş bir çevre olan yerli yabancı ustaların çalıştığı saray; saraydan ordu mensuplarına kadar geniş bir alanda uygulanan bu sanat dalı, geniş bir tabanı oluşturduğu belirtilmiştir. Böylece saray, ev, çarşı etkileşim içerisinde bir zincirin halkası gibi birbirini tamamladığı söylenmektedir.

İşleme sanatı belli bir toplumu değil tüm herkesin yarar sağladığı, estetik haz duyduğu bir sanat dalı olarak uygulandığı belirtilmektedir (Barışta,1999,s.18).

Bu dönemlerde, gelenek ve göreneklerle beslenen işleme sanatı aynı zamanda sosyal çevre ve seviye belirleyicisi olduğu söylenmiştir. Sarayın ve Osmanlı halkının tüm sosyal çevresinin erişebileceği araç ve gereçlerle yapılabilmesi, Osmanlı hanımefendilerinin işleme sanatı ile evlerine ekonomik yarar sağlayabilmesi ve toplumların yaşam biçimlerini, inançlarını ve duygularını aktararak, toplum ile iletişim içerisinde olması da işleme sanatının gelişimini sağlamıştır denilmiştir (Demirli, 2006,s.12).

Klasik Dönemde evlerde yaygın eğitim biçiminde süren işleme öğretiminde geleneksel yol izlendiği ortaya çıkmaktadır. Büyükler bildikleri teknikleri gençlere öğrettikleri belirtilmektedir. Bu arada; evden eve giderek, işleme teknikleri öğreten ustaların olduğu belirtilmiştir. "Aşına kadınlar" olarak isimlendirilen bu hanımların bu işlevi Batılılaşma Dönemi'nde de devam ettirmiş oldukları söylenmektedir (Barışta,1999,s.20).

16. yüzyıl işlemelerinin zemininde; ince, seyrek dokunuşlu ketenler, keten üzerine kadifeler, ipek atlaslar, sık ya da seyrek dokunuşlu değişik cinsteki kumaşlar ve derilerin kullanıldığı görülmektedir. Yüzey süslemelerinde ise; kalın bükümlü iplikler, ipek iplikler, gümüşe altın metal ipliklerin dikkati çektiği söylenmektedir (Barışta, 1995, s.21).

Diğer yüzyıllara göre daha az örneği bulunan 16. yüzyıla ait işlemeli parçalar, her Yüzyıl da olduğu gibi, giyim kuşamda kullanılan işlemeli eşyalar ve ev dekorasyonunda kullanılan işlemeli ürünler olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır. Bu gruptaki eşya cinslerine, bu sınıflama dışında kalan çadırlar da eklemelidir. Minyatürlerde çeşitlemelerini gözlediğimiz çadır tasvirleri arasında, çevresinde "zukak tabir edilen büyük bir etek zinciri" bulunan, Süleyman'ın Belgrad kuşatmasını gösteren sahne Süleymanname çadır ve zukakların tasvir edilmiş seçkin bir örneğidir denilmektedir (Barışta,1999,s.21).

Birçok müzeye yayılmış, daha çok örneğine sahip olunan ve 17. yüzyıldan günümüze kadar ulaşan; kaftan, merasim mendili, traş önlüğü, ok torbası, bohça, Kavuk örtüsü, uçkur, çarşaf, ayna örtüsü. Peşkir, nihali. Seccade, taht örtüsü ve çadır gibi türlerle yüzyıla ışık tuttuğu ve aydınlattığı belirtilmektedir (Barışta,1999,s.42).

18. ve 19. Yüzyıllarda yapılan teknik eğitimin bir sonucu olarak ortaya çıkan ürünleri olan; elden ele, bir çevreden başka çevreye giden örnek bezler, uygulanan teknikler ve seçilen süslemeler konusunda bilgiler verdiği söylenmektedir. 19. Yüzyılda da yaygın eğitim biçiminde sürdürülen işleme eğitimi yeni farklılıklar kazanmış ve açılan kız sanat okullarıyla aynı anda kurumsallaştığı belirtilmektedir. Amatörce çalışmaların ön planda tutulduğu evlerde aynı zamanda ev ekonomisine fayda sağlayabilecek profesyonel işlerinde yapıldığı söylenmiştir (Barışta,1999,s.20).

20. yüzyıl işleme türleri ev, çarşı, saray, askeri birlik, okul, ıslahhane, tekke v.b. gibi merkezlerde yapılmış örnekleri ile zengin bir alanı teşkil ettiği belirtilmektedir (Barışta,1999,s.151).

Cumhuriyet Dönemi'nden önceki dönemlerde işleme sanatı; ev, saray, çarşı v.b. gibi alanlarda uygulanmışsa da, günümüzde olan işlemler; ev, çarşı, dernek, mesleki eğitim kurumları, kooperatif ve çeşitli kurslar adı altında toplanan çevreler tarafından uygulandığı belirtilmiştir (Barışta, 2001,s.7).

İşlemeciliğin, çoğunlukla giyim ve giyim aksesuarları ile ilgili kullanım türlerinde uygulandığı, sonrasında 1925' te kabul edilen kıyafet yeniliği ile bu durum değişen giyim kültürüne bağlı olarak azaldığı belirtilmektedir. Bununla birlikte teknoloji, değişen moda, iletişim araçlarının yaygınlaşması ve modern hayatın getirdiği şartlarla, Türk sanatının her alanında olduğu gibi, işleme sanatında da geleneksel çizgiden ayrılan, göreneklerle devam ve sürekliliğini sürdürdüğü söylenmektedir (Barışta, 2001,s. 15).

Günümüzde geleneksel olarak yapılmış işlemler, aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığı' na bağlı örgün ve yaygın eğitim programları kapsamı içerisinde yer almaktadır. Günümüzde çeşitli il ve ilçelerdeki Kız Meslek Liseleri, Pratik Kız Sanat

Okulları, Olgunlaşma Enstitüleri ve Halk Eğitim Merkezlerinde işleme sanatı ile ilgili eğitim ve öğretim vermeye devam edildiği belirtilmektedir (Köklü, 2002,s.5).

Aynı zamanda, günümüzde ülkenin birçok merkezinde, çeşitli yüksek öğretim kurumlarının el sanatları bölümünde, eski ismi ile Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi ile beraber, Selçuk Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesinin El Sanatları Bölümlerinde işleme sanatı ile ilgili çeşitli sanat derslerinin okutulmasına devam edilmektedir.

2.4.3. İşlemelerin sınıflandırılması

Türk işlemlerinde teknikler dokumanın atkı ve çözümlü iplikleri üzerinde oluşan iğnelerin uygulama biçimlerine göre beş grup altında toplanmaktadır.

1. Dokumanın iplikleri üzerinde yürütülen iğneler.
 - a) Serbest Stil İğneler
 - b) İplikleri Sayılarak Yapılan İğneler.
 2. Dokumanın iplikleri kapatılarak yapılan iğneler.
 3. Dokumanın iplikleri çekilerek yapılan iğneler.
 4. Dokumanın iplikleri kesilerek yapılan iğneler.
 5. Dokumanın ve ya dokumaların iplikleri bağlanılarak yapılan iğneler
- (Barışta,1997,s.1-2)

2.5. Türk İşi Tekniği Hakkında Genel Bilgi

Geleneksel kültür mirası ve geleneksel bir sanat dalımız olan Türk işi, Türk kadınının el emeği göz nuru ile sayılabilen kumaşlara yaptıkları işlemlerdir.

Birinci grupta dokumanın en ve boy iplikleri ya serbest stilde ya da sayılarak yapılan iğnelerle kapatılmaktadır. Birinci türde sanatçının amacı, dokuma üzerinde kabartma etkisi sağlamak; ikinci türde ise bezemeli, düzenli olarak dokunmuş bir kumaş görünümü elde etmektir. Sarma, yüzeysel pesent, pesent, muşabbak, balıksırtı, susma ve civankaşı sayılarak yapılan başlıca iğneler olarak sıralanmaktadır. Bu iğnelerde dokumanın yüzü ve tersi aynı görüntüyü vermektedir. Tel kırma ve mürver

dokumanın yüzünde ve tersinde aynı görüntüyü vermemekle birlikte bu grupta yer almaktadır (Barışta, 1998,s.127).

Türk işi motiflerinin deseni sayılabilen ve ya sayılamayan zemin kumaşlar üzerine çizilerek aktarıldığı belirtilmektedir.

Türk işi işleme; motifin içinden sayılarak yapılan(muşabbak, mürver, hasır iğne, civankaşı, pesent, verev pesent, Hesap işi iğnelerinden biri ile doldurularak ve ya motif çizgilerine uygun yönlendirilmiş, sayılmadan yapılan (balıksırtı, verev sarma, düz pesent)gibi iğnelerden biri ile gerçekleştirilmektedir. Hesap işi iğne tekniklerinin çizilmiş desen üzerine uygulanan şekli olarak bilinen Türk İşi İşlemeler incelendiği üzere, sayılarak yapılan hesap işi işlemlerle iç içe oluştuğunu ve aynı yüzyılların özelliklerini paylaşıp devam ettirdiklerini, renk, konu, kompozisyon yönünden hesap işi işlemlere paralel bir gelişme sergilediği görülmektedir (Tuncay, İlker, Işık, 1995, s.30).

2.5.1. Türk işinin tanımı

Türk İşi: Geleneksel el işlemlerinin bir türü olan, kumaşa desen çizilerek geçirilen, gergef ve kasnak üzerine gerilen kumaşlar üzerine; sim ve iplik kullanılarak iğne yardımı ile işlenen, mürver tekniği dışında tersi yüzü aynı görünüşte olan işleme çeşidine Türk işi denmektedir (Sain, 1994, s. 17).

Dokumanın atkı ve çözümlü iplikleri sayılarak işlenen bazen hesap işi iğnelerinin; yumuşak, yuvarlak, kıvrımlı çizgilerin oluşturduğu desenler içinde uygulanması ile gerçekleşen işleme Türk işi denilmektedir (Tuncay, İlker ve Işık, 1995, s. 30).

Türk İşi: Kumaş üzerine işleme deseni çizilerek geçirilen, mürver iğne tekniği dışında tersi ve yüzü aynı görüntüde olan, bazı tekniklerinin ise sayılarak yapıldığı bir işleme olarak tanımlanmaktadır (Köklü, 2002, s.79).

Türk işi, pamuklu keten, ipek gibi kumaşlar üzerine, yuvarlak ve kıvrımlı desenler çizilerek, renkli iplik ve sim kullanılarak hesap işi teknikleri ile bezenen bir işleme çeşididir (Barışkan, 1976, s. 78).

“Dokuma iplikleri üzerinden yürütülerek yapılan iğnelerden iplik sayılarak veya çizilerek yapılan iğneler grubunda yer alan Türk işi; pesent, verev pesent, tahrilli pesent, dönerek pesent, hasır iğne, mürver, muşabak, civankaşı, balıksırtı, sarma iğnelerinin özgün ve çağdaş desen üzerinde işlenmesi sonucunda meydana gelen çalışmalardır denilmiştir” (Alyüz, 2007, s. 22).

2.5.2. Türk işinin tarihçesi

Bilindiği üzere Türk işi tekniğinin uygulandığına dair 14. ve 15. Yüzyıl öncelerine ait somut bilgiler bulunmamakla birlikte, Türk işlemelerinin elde bulunan en eski kaynağı 16. Yüzyıl ait örneklerdir. Bu yüzyıl işlemelerinde, motifler çok sade, iddiasız ve doğadaki görünümünden oldukça farklı biçimde stilize edilmiştir (Özcan, 1994, s. 3).

16. yüzyıl işlemelerinde kullanılan motiflerin natürel hallerinden az iddialı ve yoğun olarak soyutlamaya uğramıştır.

16. yüzyılda; pesent, hesap iğnesi, muşabak, balıksırtı, civankaşı, susma, vb. gibi tersi ve yüzü aynı görüntüyü veren iğne teknikleri Türk işinin en sık kullanılan iğne teknikleri olduğu belirtilmektedir (Barışta, 1984, s. 1).

16. yüzyıl da yaygın olarak uygulanan ve kullanılan iğne teknikleri pesent ve yüzeysel pesent teknikleri olduğu söylenmektedir (Barışta, 1999, s.40).

17. yüzyıl işlemleri incelendiğinde, nitelikli keten dokumaların ve metal bükümlü ipek ipliklerin kullanımının giderek yaygınlaştığı ilgiyi çekmektedir. Bu dönemde 16. yüzyıla göre; pesent ve hesap işi iğnelerinin artış gösterdiği bu iğne teknikleri ile beraber hasır iğne, sarma, balıksırtı, civankaşı iğne tekniklerinin de kullanıldığı belirtilmiştir (Köklü, 2002, s.75-76).

17. yüzyılda pesent ve hesap iğnelerinin artış gösterdiği, bu iğne teknikleri ile birlikte hasır iğne, sarma, balıksırtı, civankaşı iğne tekniklerinin de kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bir önceki yüzyıla göre iğne sayısında bir artış gözlenmekle birlikte

işlemlerde bir ürün üzerinde iğne sayısının üçü geçmediği söylenmektedir (Köklü, 2002, s. 76).

18. yüzyılda Avrupa kaynaklı işlemlerde, 19. Yüzyılda sayıca çoğalan iğnelerin yanında Türk işi iğneleri de önemini korumuş ve gelenekselleşmiştir. Günümüz de Türk işi tekniğinin belli bir sistem ile meslek okullarında geleneksel işlemler dersi adı altında eğitimi sürdürülmektedir (Tuncay, İlker, Işık, 1995, s.32).

19. yüzyılda pesent, hesap işi, muşabak, sarma, balıksırtı, hasır iğne, ciğerdeldi, susma, tel kırma en çok kullanılan iğne teknikleri olduğu belirtilmektedir (Köklü, 2002, s. 76-79).

20. yüzyılda uygulanan iğne tekniklerinin kullanıldığı sarma ile tel kırma iğnelerinin kullanıldığı belirtilmiştir. Geleneksel olarak yapılan, Türk işlemlerinin içerisinde yer alan ve günümüzde de sevilerek uygulanan Hesap işi ve Türk işi tekniklerinin, Türk kadınının duygularını, estetik zevkini ve yaratıcılığını yansıtmaları bakımından büyük önem taşımaktadır (Köklü, 2002, s. 76-79).

2.5.3. Türk işinde kullanılan araç ve gereçler

İşleme hazırlığında kullanılan araç ve gereçler

Ölçüde Kullanılan Araç ve Gereçler

1. Cetvel
2. Mezura

Desen Hazırlığında Kullanılan Gereçler

1. Kâğıt makası
2. Kalem traş
3. Çeşitli desen kaynakları: Dergiler, kitaplar, desen paftaları, kartlar, müzeler.
4. koleksiyonlar, eski işleme desenleri.
5. Kalemler: Sert ve yumuşak kurşun kalem, boya kalemleri

6. Kâğıtlar: Beyaz karton kağıt, kopya kâğıdı, parşömen kâğıdı, kareli kâğıt, milimetrik Kâğıt.

7. Silgi.

İşleme Sırasında Kullanılan Araçlar

1. Makaslar: Kumaş makası, nakış makası
2. İğneler: Dikiş iğnesi; nakış iğnesi, toplu iğneler
3. Kasnak: El nakış kasnağı
4. Kasnak bezleri
5. Kumaşlar
6. İplikler: Çeşitli iplikler, sim, tel v.b.

İşleme Sırasında Kullanılan Gereçler

1. Kumaşlar
1. 2.İplikler
2. Yardımcı Süsleme gereçleri

Ütüleme Sırasında Kullanılan Araçlar

1. Ütü
2. Ütü masası
3. Ütü bezi
4. Su kabı
5. Borax
6. Oksijen (Köklü, 2002, s.86-87).

Ütüleme Sırasında Kullanılan Gereçler

1. Kola
2. Borax
3. Oksijen

2.5.4. Türk işinde desen geçirme teknikleri

Türk işi tekniğinde kullanılan kumaşa ve desen özelliğine göre birçok değişik yöntemle geçirmek mümkündür.

1. Deseni çizerek kumaşa geçirmek
 - Deseni kumaş altına koyarak çizmek
 - Deseni kumaş üzerine koyarak çizmek
2. Deseni delerek kumaşa geçirmek
3. Deseni kopya kâğıdı ile kumaşa geçirmek
4. Deseni teyelleyerek kumaşa geçirmek
5. Deseni ütölerek kumaşa geçirmek (Köklü, 2002, s.86).

2.5.5. Türk işinde kullanılan iğne teknikleri

Türk işi iğne teknikleri arasında; düz pesent iğnesi, verev pesent iğnesi, tahrilli pesent iğnesi, gözeme, muşabak, mürver, ciğerdeldi, civankaşı, hasır iğne, susma, sarma ve balıksırtı yer almaktadır.

Düz pesent

“Türk işinde pesentler “can damarı” işlemlerdir. İplik kalınlığına bağlı olarak pesent boyları değişebilir. İşlem, kumaşın düz ipliği takip edilerek uygulandığı gibi, şekle bağlı olarak düz çizgiler çizerek de yapılabilir” (Özcan, 1994, s. 79).

Verev pesent

“Verev pesent adından da anlaşılacağı gibi verev görünümde uygulanır. Verev pesentte, her sıra bir önceki sıraya göre birer iplik yukarıya kaydırılır. Kenar gözemesi yapıldıktan sonra işlem uygulanır” (Özcan, 1994, s. 81).

Tahrilli (gölgeli) pesent

Tahrilli'nin sözcük anlamı çizgili, renkli bölümü çizgi çizgi olandır. Tahrilli pesent farklı renkteki ipliklerin, tonların ya da simlerin kullanılması ile işlenir. İşlemede açık ve koyu kısım birbirinden belirgin bir biçimde ayrılır. Arzu edilirse tahrilli pesentin kenarına gözeme de uygulanabilir. Sayılabilen ya da sayılamayan kumaşlar üzerine uygulanabilir (Köklü, 2002, s. 110).

Ciğerdeldi

“Ciğerdeldi desendeki puan, nokta, mine, üzüm salkımı gibi şekilleri işlemede kullanılır” (Korkusuz, 1980, s. 291).

Gözeme

“Motiflerin kenarlarını gözemek amacı ile kullanılabildiği gibi düz hesap iğnesi tekniğinin birden fazla sıra olarak yapıldığı durumlarda aralarının gözenmesinde, verev hesap iğnesinde ve ciğerdeldi vb. tekniklerde de kullanılmaktadır” (Köklü, 2002, s. 111).

Dolgulu sarma

“Türk işlerinde sap ve benzeri kısımlarda kabartma uygulanır. Bu kabartmalar, sarma işlemine yardımcı işlem olarak uygulanır. Özellikle sim ile yapılan sarmalar bu yöntemle daha güzel görünür” (Özcan, 1994, s. 69).

Balıksırtı

Türk işinde oldukça fazla kullanılan bir tekniktir. İnce dallarda, yapraklarda, çiçek tomurcuklarında, çiçek çevresinde ve kenar sularında kullanılır. Balıksırtı Türk işi dışında; Maraş işi, Hesap işi gibi geleneksel işlemlerimizde de kullanılmaktadır.

“Kolay olan bu işleme tekniğinde, iplik motifin sağ ve soluna doğru sarılmak sureti ile yapılır. Daha çok renkli iplik ve sırma ile işlenmiş işlemlerde görülür. Bu tekniğe, balık kılçığı da denilir” (Berker ve Durul, 1971 s. 12).

Civankaşı

“Yalnız işleme iğnesinin ismi civankaşıdır, kendisine ise bordür denilir. Herhangi bir örtünün etrafını çeviren dar veya geniş işleme bordür olabilir” (Başbuğ, 1964, s. 37).

Hasır iğne

Özellikle Türk işi ve hesap işi tekniklerinde yoğun olarak kullanılan bir iğne tekniğidir. Hesap işi ve Türk işi tekniklerinin kenar suları yapımında ve Türk işi motiflerinin içini doldurmada kullanılmaktadır. Verev sıralar halinde çalışılmaktadır. İpliklerin ton farkları kullanılarak ya da simle işlenerek daha güzel bir görünüm elde etmek mümkündür (Köklü, 2002, s. 100).

Susma

“İğne, çıktığı yerden motifin gerektirdiği kadar iplik sayılarak batılır. Alttan dolaştırılarak ilk harekette iğnenin üste çıktığı noktanın bir iplik üzerinden batılır. Böylece aralarında kumaşın yalnız birer ipliği bulunan uzunlu kısıklı sıracıklar meydana getirilir. Süslemek için kullanılan bir nakış iğnesidir” (Okan, 1979, s. 34).

Muşabak

Bu işleme tekniğinde, “çıkış doğrudan doğruya verevine başlar. İğnenin ilk kez üste çıktığı yerden itibaren üç iplik yukarıya sayılarak bu noktadan tekrar üç iplik sola, üç iplik yukarıya sayılır” (Sürür, 1976, s. 37).

Mürver

“Mürver, diğer pek çok iğnede olduğu gibi iki sırada oluşur. Ancak tersi ile yüzü aynı değildir. İşlem, çift sayıda iplik üzerine uygulanır. Çünkü yatay iplikler ikiye bölünerek uygulama sürdürülür” (Özcan, 1994, s. 75).

Sarma

“Türk işinde çok kullanılan bir tekniktir. Çiçeklerin ve yaprakların etrafında oluşturulan kavisler ve dallarda sıkça kullanılmaktadır. Türk işi tekniğinin dışında özellikle beyaz iş tekniğinde sıkça kullanılan bir iğne tekniğidir” (Köklü, 2002, 94).

“Sarma tekniğinde genellikle alt dolgusu yapılarak uygulanır. Eğer alt dolgusu yapılmayacak ise verev olarak sarma yapılması daha iyi sonuç verir” (Köklü, 2002, s. 94).

2.5.6. Türk işinde kullanılan renkler

Türk işleme sanatlarından olan Türk işi, motiflerin ve uygulanan tekniklerin yanı sıra renk ile de özenle donatılmış ve tüm estetikliği ile ortaya konulmuştur. Dönemlerde uygulanan renk tonları, bu dönemler hakkında tarih bilgisi vermektedir. Bu sebeptendir ki motif ve tekniğin yanı sıra renk de işleme sanatında oldukça önemli bir yere sahiptir.

16. yüzyıl işlemlerinde çok defa bir işte kullanılan renk çeşidi üç veya dördü geçmemektedir. En fazla kırmızı, yeşil, mavi ve bazen krem veya sarı renkler kullanılmıştır. Türk işlemlerinde en azla yer alan kırmızı, insanların eskiden beri ilgisini çekmiş ve bu yüzden kullanılan eşyalarda bu renge daha fazla yer verilmiştir. Yeşil kırmızıda sonra en çok kullanılan renk olduğu söylenmektedir (Gönül, 1973, s. 51-52).

17. yüzyılın birinci yarısında 16.yüzyıl renklerinin seçildiği, giderek domates kırmızısının mercan rengi ve kahverengiye dönüştüğü; çivit mavisinin ise yerini açık maviye ve yeşile bıraktığı görülmektedir. Yüzyılın ikinci yarısında pembe, mavi,

sarı, bej, açık kahverengi, filiz yeşili gibi pastel renklerin kullanıldığı fark edilmektedir. Beyazın ağırlık kazandığı bu yüzyılda tek renkle yapılan renklendirmelerde altın ve gümüş rengi öneminin kaybedildiği belirtilmektedir (Barışta, 1988, s.57).

17. yüzyılda, çizgiye yardımcı olmak amacıyla yapılan renklendirmelerde önceki yüzyılda olduğu gibi ya tek renkli ya da çok renkli bir sistemle çalışılmıştır. Tek renkli işlemler ya altın ve gümüş rengi metal iplik ya da applike edilmiş tek renkli dokumalarla süslenmiştir. Çok renkli işlemlerde yüzyılın ilk çeyreğinde 16. Yüzyıl renkleri tercih edilmiştir. Yüzyılın ikinci çeyreğinde 16. yüzyılın renk dengesinin giderek bozulduğu görülmektedir. Mercan renklerin kırmızın yerini aldığı, mavinin yerini kahverengi, yeşile bıraktığı ve beyazın daha çok kullanıldığı bir grup iki yüzyıl arasındaki geçişi belgelemektedir. Yüzyılın ortalarından sonlarına doğru pastel renklerin beğeni kazandığı ve bej sütlü kahverengi; pembe, açık mavi, yeşil, sarının kullanıldığı gözlenmektedir. Renklerin serilişinde daha küçük lekelerin egemen olduğu ve bazen aynı birim üzerinde bir rengin sıra atlayarak iki ayrı tonunun seçildiği gözden kaçmamaktadır (Barışta, 1999, s.61-62).

18. yüzyılda, Çok renkli işlemlere gelince renklerin seçim ve dağılımında başlıca iki yol izlenmiştir. Seçilen renkler birinci grupta doğal olmayan bir tavırla lekeler biçiminde; ikinci grupta ise çizgisel bir yaklaşımla yüzeye dağıtılmıştır. Lekeler biçiminde yapılan renklendirmelerde bir grupta sert zıtlıkların süregeldiği bazı yeni renk eklemeleriyle geleneksel olarak nitelendirilebilecek doğal olmayan bir yaklaşımla yapılmıştır. Bu gruptaki renklendirmelerde cesur çıkışlar diğerinde ise pastel renklerle yapılmış yumuşak renk geçişli işlemler vardır. 17. yüzyıla kıyasla daha yumuşak geçişlere ve zıtlıklara uygun renklerin geçildiği gözlenmektedir. pembe, koyu pembe, gül kurusu, sarı, cam göbeği, fıstık yeşili, türbe yeşili ve sim, pembe, açık pembe, mercan rengi, mavi, koyu mavi, cam göbeği, türbe yeşili olarak kullanıldığı belirtilmektedir (Barışta, 1999, s.88).

19. yüzyılda sentetik boyaların tabii boyalara eklenmesi sonucunda renk repertuarı genişlemiştir. Mat ve parlak birçok rengin çeşitleri kullanılmıştır. Bu çeşitlerin tonları örnekler üzerinde tek renkler veya birbiriyle kaynaşıp düzenlenerek

renklendirilmiştir. Önceki yüzyıl renklerinden ayırt edilen, kurmay rengi, mor ve eflatun renklerinin ilgi çeken renklerin başında geldiği belirtilmektedir (Barışta, 1988, s. 58).

19. yüzyılda da işlemler tek renkli (monokrom) ve çok renkli (polikrom) bir sistemle karşımıza çıkmaktadır. Tek renkli işlemler ya altın rengi ve gümüş rengi ya beyaz rengi ipliklerle ya da siyah kordonla işlenmiştir. Beyaz rengi ipliklerle işlenen örneklerin diğerlerinden farklı niteliği genellikle beyaz zemin üzerine işlenmiş olmalarıdır. Bütün yüzyıl boyunca yaygın bir biçimde uygulanan kopmadan süregelen dival işi tekniği ile altın ya da gümüş rengi metal iplikle yapılmış monokrom işlemler çeşitlenmeler arz etmektedir. Çoğunlukla mor, kırmızı, bordo, lacivert, yeşil rengin kullanıldığı söylenmektedir (Barışta, 1999, s. 142).

20. yüzyılda ise, tek renkli uygulamalarda altın rengi gümüş rengi yanı sıra beyaz kullanılmıştır. Çok renkli işlemlerde renk sayısı artmıştır denilmektedir. Bir grupta kurmay rengi, çingene pembesi, mor, turuncu, sıklamen, kırmızı, pembe, yavruağzı, acı sarı gibi çok canlı sıcak renkler karşısında yaprak yeşili, mavi gibi çok canlı soğuk renklerin görüldüğü söylenmektedir. Bir grupta ise pembe, mavi, san yeşilin daha pastel tonlarıyla yumuşak bir eğilimle renklendirmeler yapılmıştır. Genel eğilim doğal olmayan olmakla birlikte; doğaya yaklaşan renk seçimleri de dikkati çektiği belirtilmektedir (Barışta, 1999, s. 189).

2.5.7. Türk işinde kullanılan motifler

Türk kadınları etrafında görüp, hoşuna giden birçok şeyi kendine göre soyutlamış ve renklendirmiştir.

Türk işlemlerinin karakterini tamamıyla ifade eden tarzın, yaprağın çiçeklerin etrafına büyük bir kavis çevirmesi olduğu söylenmektedir (Başbuğ, 1964, s. 14).

İslamiyet'in kabulüne kadar motiflerde insan ve hayvan figürlerinin görüldüğü belirtilmiştir. Daha sonra hurafelerin etkisi ile birlikte bu motiflerin ortadan kalktığı söylenmektedir. Çizgilerin ince zarif ve kıvrak olduğu belirtilmektedir (Korkusuz, 1980, s. 304).

Türk işlemleri genel olarak incelendiğinde desen için büyük bir yoğunlukla doğadan yararlanıldığı görülmüştür. İşlemlerde bitkisel bezemelerle birlikte geometrik, nesnel, figüratif, mimari ve yazılı bezemeler de yer almaktadır (Köklü,2002, s.84).

Günümüzde ise Türk işi tekniklerinin uygulanmasında genellikle eski işlemlerin desenlerinden faydalandığı daha az miktarda da modernize desenler kullanıldığı belirtilmektedir. Bitkisel bezemelerde; gül, krizantem, lale, papatya, yıldız, mine, karanfil, sümbül, yasemin, şeftali ve narçiçeği, kır çiçekleri v.b. çiçek motifleri ile tomurcuklar, nar, üzüm, iğde taneleri, armut, karpuz, v.b. meyve motifleri, hançer yaprağı, gül yaprağı v.b. yaprak motifleri, dallar, “S” kıvrımlı dallar ve “C” kıvrımlı dallar, minik ağaçlar, çam, iğde, selvi, çınar, söğüt v.b. ağaç motifleri ile çimler yer almıştır. Nesnel bezemelerde; evde kullanılan bir takım araçlar, hançer, fiyonk, kurdele, saksı, v.b. motiflerin kullanıldığı söylenmektedir. Mimari bezemelerde kullanılan bezemelerde; çadır, cami, minare, şadırvan, köşk, saray, kuyu, çıkırık v.b.motifler yer almıştır denilmektedir. Geometrik desenlerde; zikzak ve fisto motifleri ile çeşitli susmaların kullanıldığı söylenmektedir. Yazılı bezemelerde ise büyük bir yoğunlukla “maşallah” yazısının kullanıldığı görülmekte olup birlikte yapan kişinin adının işlendiği ya da farklı anlamları yer alan yazıların yer aldığı süsleme örneklerin olduğu belirtilmiştir. Bu motiflerden ziyade tepe ya da su kenarı gibi motiflerin de çeşitli olarak kullanıldığı belirtilmektedir. Türk işi desenlerinde; çiçek ve yaprak motiflerinin etrafının bir kavisle çevrilmesi, ayrıntıdan kaçınılması, asıl hatların kuvvetlendirilmesi, hatların zarif ve hareketli olması Türk desenlerinin özelliğini vurgulamıştır. Eskiden işlemlerde kullanılan her motif kişilerin özelliklerine ve buldukları yöreye göre isim ve anlam taşıdıkları belirtilmiştir. Âşık bir genç kız sevgilisine hançer motifli bir çevre hediye ettiğinde, delikanlı aldığı bu hediyeyi üzerinde taşıyarak aşkını dile getirmiştir. Genç kızlar gelecekte kuracakları yuvanın sağlıklı ve uzun olması dileği ile işlemlerinde hayat ağacı motifini, bereketli ve bol çocuklu olması dileği ile de bol çekirdekli meyve motiflerini tercih etmektedirler. Daha birçok sembolü olan motiflerin kullanıldığı nice işlemlerin bulunduğu söylenmektedir (Köklü,2002,s.85).

2.5.8. Türk işinde kullanılan kompozisyonlar

Kullanılan nesnelerin biçimine uygun düzenlenen kompozisyonlar iki ana başlık altında toplanmaktadır;

1. Bir motif ile oluşturulmuş kompozisyonlar,
2. Birden fazla motifin tekrarlanması ile oluşturulmuş kompozisyonlar. Kompozisyonların motiflerin serilişi doğrultusunda on grup altında toplanmaktadır;
 - a) Düzgün sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar
 - b) Atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar
 - c) Bağlantılı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar
 - d) Yatay sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar
 - e) Bir merkeze doğru yönlendirilmiş sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlar
 - f) Simetrik olarak düzenlenmiş kompozisyonlar (Yılmazkurt, 2002, s. 34).

2.5.9. Türk işinde kullanılan kumaşlar

Türk işi tekniği hem sayılabilen hem de sayılamayan kumaşlar üzerine uygulanabilmektedir. Bu etki ile çeşitli kumaşlar Türk işi uygulamada uygun görülmüş ve kullanılmıştır.

İlk Türk işlemlerinin kumaşının pamuklu olduğu belirtilmektedir. Bu yüzyıldan sonra ipek ve keten kumaşların işlemeye elverişli görüldüğü ve kullanıldığı belirtilmektedir (Korkusuz, 1980, s.306).

Türk İşinde, bazı tekniklerin kumaşların iplikleri sayılarak yapıldığından dolayı kumaş iplikleri aynı kalınlıkta ve sıklıkta olmalıdır. En uygun kumaşlar, atkı ve çözümlü ipliklerinin birbirlerini bir alt, bir üst (bez ayağı dokuma örgüsüyle) sık dokunmuş olanların olduğu söylenmektedir. Türk İş tekniklerinin ipliği sayılamayan kumaşlara da uygulandığı bilgileri söylenmektedir. (ipek, saten, tafta, yün ve pamuk vb. kumaşlar) Bu tür kumaşlarda iplik sayılarak yapılan tekniklerin yerine, şekle göre yapılan tekniklerin tercih edildiği belirtilmektedir (Sain, 1994, s. 20).

Yerli dokumalar, jorjet, grepdemur, viskon, yünlü, havyan, yün tela gibi çeşitli türde kumaşların kullanıldığı söylenmektedir (Korkusuz, 1980, s.306-307).

Bunların yanı sıra, mermerşahi, ödemiş ipeği, krep, terilen, kıl tela, ipek vb. kumaşlarla birlikte, yöresel kumaşlar ve dokumalar; Ayancık keteni, Rize keteni, Tokat bezi, İzmit bezi, Kastamonu bezi, Şile bezi, Denizli, bezi, Manisa bezi, v.b. kumaşlar üzerine Türk işi iğne tekniklerini uygulamanın mümkün olduğu söylenmektedir (Köklü, 2002, s. 87).

2.5.10. Türk işinde kullanılan iplikler

Kullanılan ipliklerin teknolojik açıdan dokumanın yapısına uygun olarak seçildiği söylenmektedir. (örneğin ipek üzerine ipek iplikle). İnce kumaşlar üzerine ince iplikler, kalın kumaşlar üzerine ise kalın ipliklerle çalışıldığı belirtilmektedir. Bu ipliklerin solmayan, tarazlanmayan, sağlam ve işlenecek kumaşla renk uyumu yapacak niteliklerde olması gerektiği bilgileri belirtilmiştir. Türk işi işlemlerinde; pamuk, ipek, yün, sentetik, sim ve yassı tel gibi iplik çeşitlerinin kullanıldığı söylenmektedir (Sain, 1987, s. 7-8).

2.5.11. Türk işinin uygulama alanları

Her süslemede olduğu gibi, Türk işi tekniklerinin de çeşitli uygulama alanları vardır. Bu çeşitler günlük hayatımızın birçok noktasında kullandığımız türler olarak ortaya çıkmaktadır.

Geçmişte daha çok yağlık, peşkir, uçkur, çevre, mendil, çeşitli örtüler v.b. ürünlerde uygulanan Türk işi teknikleri günümüzde giyimlerde, çeşitli örtülerde ve evde kullanılan dekoratif eşyalarda uygulanmaktadır. Bunların bir kısmını şu şekilde sıralayabiliriz; Oda takımlarında; masa örtüleri, panolar, kırlentler, çeşitli büyüklükte örtüler, tuvalet takımı örtüleri, abajurlar, gazetelikler, kutular, seccadeler v.b. ürünlerde, yatak takımlarında; yatak örtüleri, bohçalar, şaseler, v.b. ürünlerde, yemek takımlarında; masa örtüleri, Amerikan servisleri, çay takımları, tepsi örtüleri, dolap örtüleri v.b. ürünlerde, dış giyimde özellikle fantezi ve yazlık giysilerde, giyim

aksesuarlarında; çanta, eşarp, fular, etol ve mendiller üzerinde Türk işi tekniklerinin uygulamasının yapıldığı belirtilmektedir (Köklü, 2002,s.86).

2.5.12. Türk işinde kullanılan kenar temizleme teknikleri

Türk işi teknikleriyle bezenen ürünlerde kumaş özelliği, kullanım alanı ve kişisel estetik zevkler dikkate alınarak çeşitli kenar temizleme teknikleri uygulanmaktadır. Bunlar:

1. Köşe çevirerek

Kumaşın kenarlarını kıvrıp baskı dikişi yaparak
Kenar yapılan sulara baskı dikişi ile tutturarak
Antika yaparak

2. Saçak yaparak

Saçak bırakarak
Saçak bükerek
Basit Saçak yaparak
Kastamonu çarşaf bağlama düğümü yaparak

3. Püskül yaparak

4. Makrame yaparak

5. Rişliyö yaparak

6. Aplike yaparak

7. İğne oyası yaparak

İğne oyasını kumaş kenarına yaparak
İğne oyasını kumaş kenarına dikerek

8. Tığ danteli yaparak

Tığ dantelini kumaş kenarına yaparak

Tığ dantelini kumaş kenarına dikerek

9. Firkete oyası dikerek

10. Mekik oyası dikerek

11. Basit nakış iğneleri yaparak

12. Hazır bant ve harçlarla

13. Makina nakışı yaparak (Korkusuz, 1980, s. 42,43).

2.5.13. Türk işinde dikkat edilecek noktalar

Türk işi tekniklerini uygularken dikkat edilmesi gereken noktaları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır.

1. Uygulanan Türk işi motifleri Türk işi karakteristik özelliklerini taşımalıdır.
2. Kumaş yüzeyinin kirlenmemesi için desen koyu çizilmemelidir.
3. İpliklerin tarazlanmaması için kullanılan iplikler çok uzun kesilmemelidir. Tarazlanmış iplikler kullanılmamalı yenisi ile değiştirilmelidir.
4. Sim çabuk sıyrıldığı için işleme yaparken çok uzun boyda kesilmemelidir. Bozulan sim iplik yenisi ile değiştirilmelidir.
5. Sarma dolgusu için muline iplik ya da çamaşır ipeği kullanılmalıdır.
6. Sarma dolgusu hazırlanırken desen özelliğinin bozulmaması için teyel desen çizgisinin hemen içinden alınmalıdır.
7. Kullanılan renkler ve tonları birbirine uyumlu olmalıdır.
8. İşlenen yerlerin kirlenmemesi için kağıt ya da jelatinle kapatılmalıdır.
9. İşlemede kullanılan mürver tekniği dışındaki iğne tekniklerinin tersi ile yüzü aynı olmalıdır.

10. İşlemlerde bol miktarda sim kullanmaktan çekinilmemelidir (Köklü, 2002, s.112, 113).

2.5.14. Türk işinde ütüleme

İşlenen ürünlere net ve güzel bir görünüm kazandırmak için ütüleme işlemi uygulanmalıdır. Bitmiş bir örtüyü ütüleme için dikkat edilmesi gerekenler aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır;

1. Kumaşın işlemeli yüzü ütü masasına gelecek şekilde düzgün yerleştirilmelidir.
2. Üzerine, ıslatılıp iyice sıkılmış ve ütü ile ıslaklığı giderilmiş nemli ütü bezi konulmalıdır.
3. Ütünün altının temiz olmasına dikkat edilmelidir.
4. Ütü ayarlı ise ütü ayarı kumaş cinsine göre ayarlanmalıdır.
5. Kumaşın esnemesini önlemek için özellikle boy (çözü) ipliği yönünde ütülenmelidir.
6. Ütü bezi kaldırıldıktan sonra işin tersinden tekrar ütülenmelidir. Gerekirse kumaşın uygunluğuna göre örtünün yalnız kenarları yüzünden de ütülenebilir.
7. İşlemeli tarafa kesinlikle yüzünden ütü sürülmemelidir. Simle çalışılmış kısımlara üzerinden sürülen sıcak ütü; simin kararmasına ve dolayısıyla işlemin bozulmasına sebep olur.
8. Kabarık olan işlemlerde (dolgulu sim sarma gibi) işlemeli kısmın altına havlu vb. yumuşak bir şey koyarak ütülenmelidir. Aksi halde kabarık işlemeli yüzey ezilir (Sain, 1995, s. 98)

2.5.15. Türk işi işlem basamakları

Bu bölümde Türk İşinde uygulanan teknikler ve bu tekniklerin aşama aşama işlem basamakları yer almaktadır.

1. Düz pesent yapımı
2. Verev pesent yapımı
3. Tahrilli(Gölgeli) pesent yapımı
4. Ciğerdeldi yapımı

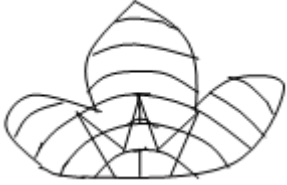

5. Gözeme yapımı
6. Dolgulu sarma yapımı
7. Balıksırtı yapımı
8. Civankaşı yapımı
9. Hasır iğne yapımı
10. Susma yapımı
11. Muşabak yapımı
12. Mürver yapımı

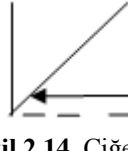
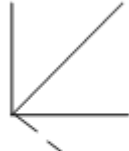

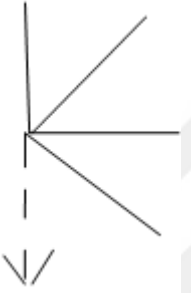
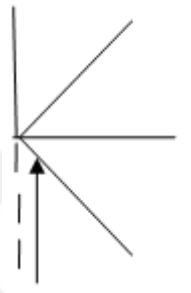
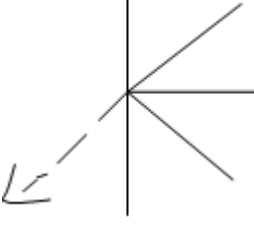
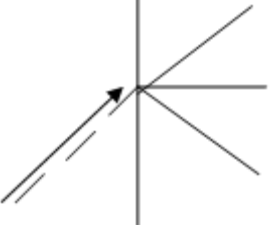
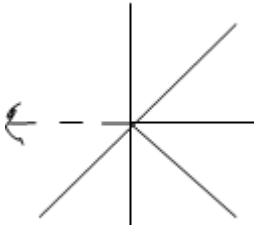
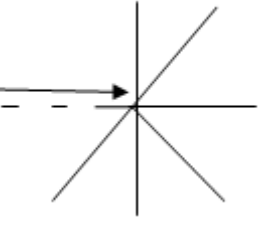
İşlem Basamakları

İşlem	Düz Pesent Yapımı	İşlem Konu: 1
Araç ve Gereçler		
1.İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>1. İpliği iğneden geçiriniz.</p> <p>2. İpliği kumaşa tutturunuz.</p> <p>3. Başlama noktasından, kumaşın üzerine iğneyle çıkınız.</p> <p>4. Kumaş ipliklerini göz önünde bulundurarak 3 iplik alttan 3 iplik üstten sayarak oyulgama yapınız.(Şekil 1)</p> <p>5. Motif sonunda dönülürken alttan gidilen ipliklerin üzerinden, üstten gidilen ipliklerin altından giderek gözeyiniz. (Şekil 2)</p> <p>6. Diğer sırayı da ilk sıranın 1 iplik altından aynı tekniği uygulayarak yapınız(Şekil 3).</p> <p>7. Motif sonuna kadar aynı işlemleri uygulayınız.</p> <p>8. Motif bitiminde ipliği arkadan iplik aralarından geçirip düğüm yaparak tutturunuz.</p> <p>9. Arka yüzden düğümlenen ipliği nakış makası ile kesiniz.</p>	 <p>Şekil 2.1. Düz Pesent Yapımı 1</p> <p>Şekil 2.2. Düz Pesent Yapımı 2</p> <p>Şekil 2.3. Düz Pesent Yapımı 3</p>	

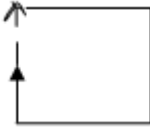
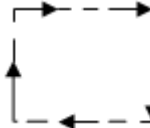
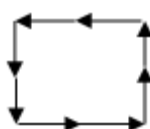
İşlem	Verev Pesent Yapımı	İşlem Konu: 2
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş, 2. İplik ve iğne, 3. Kasnak ile kasnak bezi, 4. Nakış makası.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneden geçiriniz. 2. Başlama noktasından iğneyi kumaşın üzerine çıkarınız. 3. Motifin kenarına gözeme tekniğini uygulayınız. 4. Gözenmiş motifin alt kenarından ve motifin en geniş yerinden iğneyi kumaşınızın üzerine çıkarınız. 5. 3 iplik alttan, 3 iplik üstten kumaş ipliklerini sayarak motifin sonuna kadar oyulgama yapınız (Şekil 4). 6. Dönüşte alttan gittiğiniz ipliklerin üstünden, üstten gittiğiniz ipliklerin altından giderek gözeme yapınız (Şekil 5). 7. İkinci sırayı, ilk sıranın 1 iplik yanından fakat 1 iplik yukarı kaydırarak aynı tekniği uygulayınız (Şekil 6). 8. Diğer sıralarda her seferinde 1 iplik daha yukarı kaydırarak motifi tamamlayınız (Şekil 7). 9. İşlem bitiminde iplik kumaşın arkasına geçirip tutturarak düğüm yapınız. 10. Arta kalan ipliğinizi nakış makası ile kesiniz 	 <p>Şekil 2.4. Verev Pesent Yapımı 1</p> <p>Şekil 2.5. Verev Pesent Yapımı 2</p> <p>Şekil 2.6. Verev Pesent Yapımı 3</p> <p>Şekil 2.7. Verev Pesent Yapımı 4</p>	

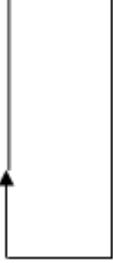

İşlem	Tahrilli Pesent Yapımı	İşlem Konu: 3
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none">1. İpliği iğneden geçiriniz.2. Başlama noktasından iğneyi, kumaşın üzerine çıkarınız (Şekil 8).3. Tahrilin alt kenarından ve motifin en geniş yüzeyinden iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 9).4. Yukarıya doğru eşit ve doğru aralıklarla oyulgama yapınız.	 <p data-bbox="959 994 1334 1025">Şekil 2.8. Tahrilli Pesent Yapımı 1</p> <p data-bbox="959 1294 1334 1326">Şekil 2.9. Tahrilli Pesent Yapımı 2</p>	

İşlem	Ciğerdeldi Yapımı	İşlem Konu: 4
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneden geçiriniz. 2. İpliği kumaşa tutturunuz. 3. İğneyi başlangıç noktasından 2-3 cm dışarıdan batırınız. 4. İğneyi başlama noktasından kumaşın üzerine çıkarınız (Şekil 10). 5. Aşağı doğru 3 iplik sayarak iğneyi batırınız (Şekil 10). 6. 3 iplik sağa ve 3 iplik yukarı sayarak iğneyi kumaşın üzerine çıkarınız (Şekil 11). 7. 3 iplik aşağıya ve 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 12). 8. 3 iplik sağa sayarak iğnenizi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 13). 9. 3 iplik sola sayarak iğneyi batırınız (Şekil14). 10. 3 iplik sağa ve 3 iplik aşağıya sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 15). 11. 3 iplik yukarı ve 3 iplik sola sayarak iğneyi batırınız (Şekil 16). 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.10. Ciğerdeldi Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.11. Ciğerdeldi Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.12. Ciğerdeldi Yapımı 3</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.13. Ciğerdeldi Yapımı 4</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.14. Ciğerdeldi Yapımı 5</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.15. Ciğerdeldi Yapımı 6</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.16. Ciğerdeldi Yapımı 7</p> </div>	

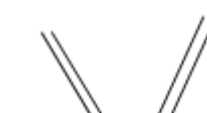

İşlem	Ciğerdeldi Yapımı	İşlem Konu: 4
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>12. 3 iplik aşağıya sayarak iğneyi kumaş yüzeyine çıkarınız (Şekil 17).</p> <p>13. 3 iplik yukarı sayarak iğneyi batırınız (Şekil 18).</p> <p>14. 3 İplik sola ve 3 iplik aşağıya sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız(Şekil 19).</p> <p>15. 3 iplik sağa ve 3 iplik yukarı sayarak iğnenizi kumaşa batırınız (Şekil 20).</p> <p>16. Sola 4 iplik sayarak iğnenizi kumaş yüzeyine çıkarınız (Şekil 21).</p> <p>17. 3 iplik sağa sayarak iğnenizi batırınız (Şekil 22).</p> <p>18. 3 iplik yukarı 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaş yüzeyine çıkarınız (Şekil 25).</p> <p>19. 3 iplik aşağı 3 iplik sağa sayarak iğneyi batırınız (Şekil 26).</p> <p>20. 3 iplik yukarı sayarak iğneyi çıkarınız.</p>	 <p>Şekil 2.17. Ciğerdeldi Yapımı 8</p> <p>Şekil 2.18. Ciğerdeldi Yapımı 9</p> <p>Şekil 2.19. Ciğerdeldi Yapımı 10</p> <p>Şekil 2.20. Ciğerdeldi Yapımı 11</p> <p>Şekil 2.21. Ciğerdeldi Yapımı 12</p> <p>Şekil 2.22. Ciğerdeldi Yapımı 13</p>	

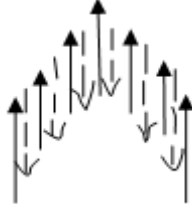
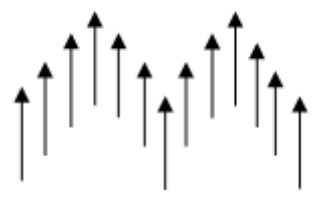
İşlem	Ciğerdeldi Yapımı	İşlem Konu: 4
Araç ve Gereçler		
1.İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>Gözeme İşlemleri:</p> <p>21. Şeklin dörtkenarını daha önceden atılmış olan ipliklerin deliklerine batarak 3 iplikten oyulgama yapınız (Şekil 23).</p> <p>22. Başlanılan noktaya gelinceye kadar aynı işlemi tekrarlayınız.</p> <p>23. Dönüşte alttan geçirilen ipliklerin üzerinden, üstten geçirilen ipliklerin ise altından geçerek gözeme yapınız (Şekil 24).</p> <p>24. İpliği kumaşın altına geçiriniz.</p> <p>25. Kumaşın tersinden ipliği tutturunuz ve fazla iplikleri nakış makası ile kesiniz.</p> <p>26.Sonuç gözenmiş teknik(Şekil 25).</p>	<div data-bbox="901 712 1145 981" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="853 1010 1214 1043">Şekil 2.23. Ciğerdeldi Yapımı 14</p> <div data-bbox="901 1077 1157 1361" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="853 1391 1214 1424">Şekil 2.24. Ciğerdeldi Yapımı 15</p> <div data-bbox="914 1462 1150 1686" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="853 1720 1214 1753">Şekil 2.25. Ciğerdeldi Yapımı 16</p>	

İşlem	Gözeme Yapımı	İşlem Konu: 5
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneye geçiriniz. 2. İpliği kumaşa tutturunuz. 3. Başlama noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. 4. Sağa 3 iplik sayarak iğneyi batırınız(Şekil 26). 5. Sağa 3 iplik sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız(Şekil 27). 6. Gözeme yapılacak yerin etrafını 4. ve 5.İşlemleri tekrarlayarak tamamlayınız (Şekil 28). 7. Tamamlanılan noktadan geriye dönerek üstten geçirilen ipliklerin altından, alttan geçmiş olduğunuz ipliklerin ise üstünden gözeme iğne tekniği ile tamamlayınız (Şekil 29). 8. İşlem bitiminde ipliği kumaşın arkasına geçirip tutturunuz. 9. Tekniğin arkasından tutturulan ipliği düğüm yapınız ve artan ipliği nakış makası ile kesiniz. 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.26. Gözeme Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.27. Gözeme Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.28. Gözeme Yapımı 3</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.29. Gözeme Yapımı 4</p> </div>	

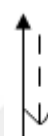

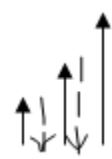
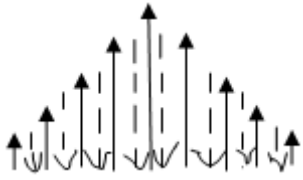
İşlem	Dolgulu Sarma Yapımı	İşlem Konu: 6
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneye geçiriniz. 2. İpliği kumaşa tutturunuz. 3. Başlangıç noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. 4. Sağa 3 iplik sayarak iğnenizi batırınız (Şekil 30). 5. Sağa 3 iplik sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız(Şekil 31). 6. Gözeme yapılacak yerin etrafı yandaki İşlemleri tekrarlayarak tamamlayınız (Şekil 32). 7. Tamamladığınız noktadan geriye dönerek üstten geçmiş olduğunuz ipliklerin altından, alttan geçmiş olduğunuz ipliklerin ise üstünden gözeme iğne tekniği ile tamamlayınız. 8. İşlem bitiminde ipliği kumaşın arkasına geçiriniz. 9. İpliği tekniğin arkasından tutturunuz ve artan iplikleri nakış makası ile kesiniz. 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.30. Dolgulu Sarma Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.31. Dolgulu Sarma Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.32. Dolgulu Sarma Yapımı 3</p> </div>	

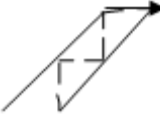
İşlem	Dolgulu Sarma Yapımı	İşlem Konu: 6
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>Birinci aşama</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneden geçiriniz. 2. İpliği kumaşa tutturunuz. 3. İğneyi motifin sol üst kenarından kumaşın üzerine çıkarınız (Şekil 30). 4. Dışarıdan içeriye doğru motifin tamamını doldurunuz (Şekil 31). <ol style="list-style-type: none"> a) Motifin orta çizgisine sarılan iplikler dik açı ile oluşturulmalıdır. b) Kavisli ve yuvarlak motiflerde işlemenin bozulmaması için, dış kısma daha seyrek, iç kısma daha sık batılarak işlenmelidir ve bir kabartma görünümü verilmelidir. <p>İkinci aşama</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. İğneyi başlama noktasından kumaşın üzerine çıkarınız. 6. Soldan sağa doğru dolgu teyelinin dışına batarak motifi doldurunuz (Şekil 32). 7. Aynı işlemleri tekrarlayarak işlemeyi tamamlayınız. <ol style="list-style-type: none"> c) Sarma tekniği ile soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru işlenmelidir. d) Sarma yaparken ipliklerin düzgün işlenmesine üst üste gelmemesine, arada boşluk kalıp alt ipinin ve kumaşın görünmemesine dikkat edilmelidir. e) İşlemenin kenarının düzgün olmasına dikkat edilmelidir. f) İşleme esnasında iplik fazla çekilmemeli ve bol bırakılmamalıdır. 8. Arta kalan iplik kumaşın arka yüzüne tutturunuz ve ipi nakış makası ile kesiniz. 	<div data-bbox="981 772 1077 1019" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="837 1064 1236 1097">Şekil 2.33. Dolgulu Sarma Yapımı 4</p> <div data-bbox="981 1131 1077 1377" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="837 1411 1236 1444">Şekil 2.34. Dolgulu Sarma Yapımı 5</p> <div data-bbox="981 1478 1077 1724" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="837 1758 1236 1792">Şekil 2.35. Dolgulu Sarma Yapımı 6</p>	

İşlem	Balık Sırtı Yapımı	İşlem Konu: 7
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneye geçiriniz ve tutturunuz. 2. Başlangıç noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. 3. 3 iplik sola, 6 iplik aşağıya sayarak iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 36). <i>NOT: Verev bir hat elde edilmelidir.</i> 4. Battığınız noktadan 6 iplik yukarı, 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 37). 5. 3 iplik sağa, 6 iplik aşağıya sayarak iğnenizi kumaşa batınız ve alta geçiriniz (Şekil 38). 6. Başlangıç noktasında oluşturulan verev hattın 1 iplik altından iğneyi çıkarınız. 7. 3 iplik sola, 6 iplik aşağıya sayarak iplik kumaşa batırınız ve alta geçiriniz (Şekil 39). 8. Battığınız noktadan 6 iplik yukarı, 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 40). 9. 3 iplik sağa ve 6 iplik aşağıya sayarak iğne kumaşa batırarak kumaşın altına geçiriniz (Şekil 41). 10. Aynı işlemleri tekrarlayarak alanı tamamlayınız (Şekil 42). 11. İpliği alta geçiriniz ve tutturunuz. 12. Artan ipliği nakış makası ile kesiniz. 	<div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.36. Balıksırtı Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.37. Balıksırtı Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.38. Balıksırtı Yapımı 3</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.39. Balıksırtı Yapımı 4</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.40. Balıksırtı Yapımı 5</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.41. Balıksırtı Yapımı 6</p> </div> <div style="text-align: center; margin: 10px;"> <p>Şekil 2.42. Balıksırtı Yapımı 7</p> </div> </div>	

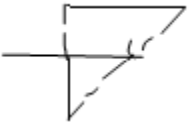
İşlem	Civankaşı Yapımı	İşlem Konu: 8
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>1. İpliği iğneye geçiriniz.</p> <p>2. İpliği kumaşa tutturunuz.</p> <p>3. Başlama noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız.</p> <p>NOT: Soldan sağa doğru işleme yapılır.</p> <p>4. Yukarı doğru 3 iplik sayarak iğneyi Batırınız (Şekil 43).</p> <p>5. Başlangıç noktasından 1 iplik yukarı sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 44).</p> <p>6. Aynı işlem basamakları uygulayarak istenilen üçgen yüksekliği veriniz (Şekil 45).</p> <p>NOT: a) Her işlenen dikey hattı bir önce işlenen dikey hattın üst ve alt uçlarından birer iplik yukarı kaydırarak ve üç iplikten işlemeye devam edilerek işleme arz edilen yüksekliğe getirilir.</p> <p>b) İşleme sırasında iplik atlanmamalıdır.</p> <p>7. İstenilen yüksekliğe varıldığında da dönüş için aynı işlemleri birer iplik aşağıya kaydırarak işlemi tamamlayınız (Şekil 46).</p> <p>8. Başlangıç noktasının hizasına gelindiğinde tekrar yukarı doğru birer iplik kaydırarak işlemeye zig-zag görünümü veriniz (Şekil 47).</p> <p>NOT: Yapılan zig-zag sayıları eşit olmalıdır.</p> <p>9. Tekniğin bitiminde iplik kumaşın altına geçiriniz düğüm yapınız ve nakış makası ile kesiniz. İşlemi tekrarlayınız.</p>	<div data-bbox="758 705 997 918"> <p>Şekil 2.43. Civankaşı Yapımı 1</p> </div> <div data-bbox="1045 705 1284 918"> <p>Şekil 2.44. Civankaşı Yapımı 2</p> </div> <div data-bbox="758 974 1252 1198"> <p>Şekil 2.45. Civankaşı Yapımı 3</p> </div> <div data-bbox="933 1310 1125 1512"> <p>Şekil 2.46. Civankaşı Yapımı 4</p> </div> <div data-bbox="869 1624 1189 1825"> <p>Şekil 2.47. Civankaşı Yapımı 5</p> </div>	

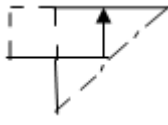
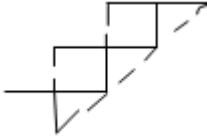
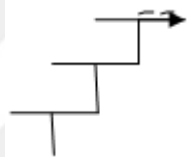
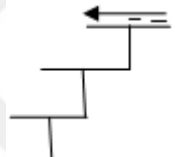
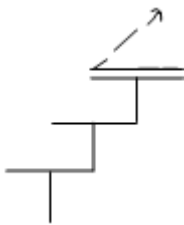
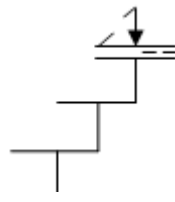
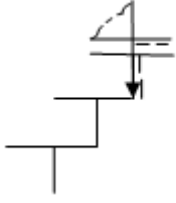

İşlem	Hasır İğne Yapımı	İşlem Konu: 9
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>Birinci sıra:</p> <ol style="list-style-type: none"> İpliği iğneye geçiriniz. İpliği kumaşa tutturunuz. Başlama noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. Sağa doğru 6 iplik sayarak iğneyi batırınız (Şekil 48). Başlama noktasının 1 iplik altından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 49). 4 ve 5. İşlem basamaklarını 3 kez tekrarlayınız (Şekil 50). <p>NOT: Toplam 4 adet sarma oluşmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none"> Son yapılan sarmanın 1 iplik altından ve 3 iplik solundan iğne kumaşın yüzeyine çıkarınız. 4. ve 5. İşlem basamakları 4 sarma oluşuncaya kadar tekrar ediniz (Şekil 51). Aynı işlemleri tekrarlayarak belirlenen ölçüye kadar aşağıya ininiz. <p>İkinci sıra:</p> <ol style="list-style-type: none"> İkinci sıraya da aynı işlemleri tekrarlayınız; fakat bu kez yukarı doğru işleyerek tamamlayınız (Şekil 52). İşlem bitiminde ipliği kumaşını altına geçiriniz. İpliği arkadan tutturunuz ve artan ipliği nakış makası ile kesiniz. 	<div data-bbox="938 712 1129 743" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil 2.48. Hasır İğne Yapımı 1</p> <div data-bbox="938 869 1129 913" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil 2.49. Hasır İğne Yapımı 2</p> <div data-bbox="938 1025 1129 1191" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil 2.50. Hasır İğne Yapımı 3</p> <div data-bbox="896 1317 1161 1563" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil 2.51. Hasır İğne Yapımı 4</p> <div data-bbox="842 1675 1225 1921" style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;">Şekil 2.52. Hasır İğne Yapımı 5</p>	

İşlem	Susma Yapımı	İşlem Konu: 10
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>1. İpliği iğneye geçiriniz.</p> <p>2. İpliği kumaşa tutturunuz.</p> <p>3. Başlama noktasından iğneyi kumaşın üzerine çıkarınız.</p> <p>NOT: Soldan sağa doğru işleyiniz.</p> <p>4. Yukarı 1 iplik sayarak iğnenizi batırınız (Şekil 53).</p> <p>5. Başlama noktasının 1 iplik yanından iğneyi kumaşın üzerine çıkarınız (Şekil 54).</p> <p>6. Yukarı 2 iplik sayarak iğneyi batırınız (Şekil 55).</p> <p>7. Alttan diğer atılan ipliklerle aynı hizadan ve 1 iplik sağından çıkınız.(Şekil 56).</p> <p>8. Yukarıya doğru 3 iplik sayarak iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 57).</p> <p>NOT: Arzu edilen şekil ve yüksekliği oluşturuncaya kadar yukarıdan 1 iplik arttırarak alttan aynı hizadan çıkarak işlem tamamlanır.</p> <p>9. İstenilen yüksekliğe ulaşıncaya kadar yukarıdan birer iplik eksilterek 1 iplik kalıncaya kadar aynı işlemleri tekrarlayınız (Şekil 58).</p> <p>10. İşlem bitiminde ipliğinizi kumaşınız altına geçiriniz.</p> <p>11. İpliği arkadan tutturunuz ve artan ipliği nakış makası yardımıyla kesiniz.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.53. Susma Yapımı 1</p> </div> <div style="display: inline-block; width: 45%; text-align: center;"> <p>Şekil 2.54. Susma Yapımı 2</p> </div> <div style="display: inline-block; width: 45%; text-align: center;"> <p>Şekil 2.55. Susma Yapımı 3</p> </div> <div style="display: inline-block; width: 45%; text-align: center;"> <p>Şekil 2.56. Susma Yapımı 4</p> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Şekil 2.57. Susma Yapımı 5</p> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Şekil 2.58. Susma Yapımı 6</p> </div>	

İşlem	Muşabak Yapımı	İşlem Konu: 11
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>Birinci sıra:</p> <ol style="list-style-type: none"> İpliği iğneye geçiriniz. İplik kumaşa tutturunuz. Başlama noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. Çıkılan noktadan 3 iplik yukarı, 3 iplik sağa doğru sayarak verevine iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 59). Batılan noktadan aşağıya doğru 3 iplik sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 60). <p>NOT: Altta dikey bir hat oluşmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none"> Çıkılan noktadan 3 iplik yukarı 3 iplik sağa sayılarak verevine iğneyi kumaşa batırınız(Şekil 61). Batılan noktadan sola doğru 3 iplik sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 62). 4.5.6. ve 7. İşlem basamaklarını motif sonuna kadar tekrarlayınız (Şekil 63). <p>NOT: Üstten verev alttan düz işlenmelidir.</p> <p>Dönüş:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sağa doğru 3 iplik sayarak iğneyi batırınız(Şekil 64). 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.59. Muşabak Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.60. Muşabak Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.61. Muşabak Yapımı 3</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.62. Muşabak Yapımı 4</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.63. Muşabak Yapımı 5</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.64. Muşabak Yapımı 6</p> </div>	

İşlem	Muşabak Yapımı	İşlem Konu: 11
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>10. Batılan yerden 3 iplik aşağıya, 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız(Şekil 65).</p> <p>11. Yukarı doğru 3 iplik sayarak iğneyi dikey olarak batırınız (Şekil 66).</p> <p>12. 3 iplik aşağı 3 iplik sola doğru sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 67).</p> <p>13. 9. 10. 11. ve 12. İşlem basamakları uygulayarak işlemi tamamlayınız (Şekil 68).</p> <p>İkinci sıra:</p> <p>14. Sağdaki verev hattın alt ucundan iğneyi kumaş yüzeyine çıkarınız.</p> <p>15. Çıkılan noktadan 3 iplik sağa 3 iplik yukarı doğru sayarak iğneyi batırınız(Şekil 69).</p> <p>NOT: İlk yapılan işlemin sağ kenarındaki verev hat ile ikinci olarak yapılan işlemin sol kenarındaki verev hat aynı deliklere batırılarak yapılır ve ortak olarak kullanılır.</p> <p>16. 5 ten 12 ye kadar olan işlem basamaklarını uygulayarak ikinci sıraya tamamlayınız (Şekil 70).</p> <p>17. İşlemi tekrar ettirerek tamamlayınız..</p> <p>18. İpliği arkadan tutturunuz ve nakış makas yardımı ile kesiniz.</p>	<div data-bbox="794 705 949 817" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="762 824 986 891" style="text-align: center;">Şekil 2.65. Muşabak Yapımı 7</p> <div data-bbox="1085 705 1236 817" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="1053 824 1276 891" style="text-align: center;">Şekil 2.66. Muşabak Yapımı 8</p> <div data-bbox="805 952 941 1064" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="762 1070 986 1137" style="text-align: center;">Şekil 2.67. Muşabak Yapımı 9</p> <div data-bbox="1093 952 1236 1064" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="1053 1070 1276 1137" style="text-align: center;">Şekil 2.68. Muşabak Yapımı 10</p> <div data-bbox="941 1198 1109 1310" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="861 1355 1197 1400" style="text-align: center;">Şekil 2.69. Muşabak Yapımı 11</p> <div data-bbox="933 1456 1125 1556" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="861 1590 1197 1635" style="text-align: center;">Şekil 2.70. Muşabak Yapımı 12</p>	

İşlem	Mürver Yapımı	İşlem Konu: 12
Araç ve Gereçler		
1. İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>Birinci sıra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İpliği iğneden geçiriniz. 2. İpliği kumaşa tutturunuz. 3. Başlama noktasından iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. 4. Motifin kenarını gözeyiniz. 5. Kenar gözemesinin sol alt kenarının 3 iplik yukarısına iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. 6. Sağa doğru 6 iplik sayarak iğneyi kumaşa batırınız Şekil 71). 7. 3 iplik aşağı 3 iplik sola doğru sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 72). 8. Yukarı doğru 3 iplik sayarak iğneyi dikey olarak kumaşa batırınız (Şekil 73). <p>NOT: 6 iplikten işlemiş olduğunuz yatay hattı içine alacak şekilde dikey hat işlenir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Yukarı doğru 3 iplik sayarak iğneyi kumaş yüzeyine çıkarınız (Şekil 74). 10. Sağa doğru 6 iplik sayarak iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 75). 11. 3 iplik aşağı ve 3 iplik sola sayarak iğneyi kumaş yüzeyine çıkarınız (Şekil 76) 	<div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.71. Mürver Yapımı 1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.72. Mürver Yapımı 2</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.73. Mürver Yapımı 3</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.74. Mürver Yapımı 4</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.75. Mürver Yapımı 5</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.76. Mürver Yapımı 6</p> </div>	

İşlem	Mürver Yapımı	İşlem Konu: 12
Araç ve Gereçler		
1.İşleme zemin kumaş,2. İplik ve iğne, 3.Kasnak ile kasnak bezi,4. Nakış makas.		
İşlem Basamakları		
<p>12. Yukarı doğru 3 iplik sayarak iğneyi dikey olarak daha önce işlenmiş olan yatay hattı da içine alacak şekilde batırınız (Şekil 77).</p> <p>13. İşlem basamakları tekrarlayarak verev hattı tamamlayınız (Şekil 78).</p> <p>İkinci sıra:</p> <p>14. Sağa doğru 3 iplik sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 79).</p> <p>15. Sola doğru 6 iplik sayarak kumaşa iğneyi batırınız (Şekil 80).</p> <p>16. 3 iplik yukarı 3 iplik sağa sayarak iğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız (Şekil 81).</p> <p>17. Aşağı doğru 3 iplik sayarak yatay hattı da içine alacak şekilde iğneyi kumaşa batırınız (Şekil 82).</p> <p>18. 3 iplik aşağıdan iğnenizi çıkarınız ve aynı basamaklar tekrarlayarak işlemleri tamamlayınız (Şekil 83-84).</p> <p>19. İpliği arkadan kumaşa tutturunuz.</p> <p>20. Artan iplik nakış makası yardımı ile kesiniz.</p> <p>NOT: Yukarıda verilen iplik sayıları, iplik ve kumaş özelliğine uygun olarak değiştirilebilir.</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.77. Mürver Yapımı 7</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.78. Mürver Yapımı 8</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.79. Mürver Yapımı 9</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.80. Mürver Yapımı 10</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.81. Mürver Yapımı 11</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Şekil 2.82. Mürver Yapımı 12</p> </div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Şekil 2.83. Mürver Yapımı 13</p> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Şekil 2.84. Mürver Yapımı 14</p> </div>	

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi tekniği ile işlenmiş ürünlerin özelliklerinin var olduğu durumu ile incelenip değerlendirildiği betimsel bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi tekniği ile yapılmış ürünler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise; Çorum Müzesinde 40 ve İl Merkezinde ulaşılabilen 8, toplam 48 adet Türk işi tekniği ile çalışılmış ürün oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada kaynak oluşturacak verilerin toplanması amacıyla yazılı kaynaklar ve elektronik ortamdaki bilgiler taranmıştır. Araştırma kapsamına alınan ürünlerin özellikleri için bilgi formları oluşturulmuştur. Türk işi işlemeli ürün örnekleri incelenerek envanter bilgilerinden faydalanılmış, bütün ve detay fotoğrafları çekilmiş ve bilgisayar ortamında desenleri çizilerek bilgi formları sonrasında verilmiştir. Bilgi formları her bir ürün için tek tek uygulanmıştır. Ürünlerde karşılaşılan her bir teknik için işlem yapıları hazırlanmış ve şekillerle ifade edilmiştir. Bilgi formlarında Türk işi tekniği ile işlenmiş ürünlerin müzeye geliş şekilleri, türü, bugünkü durumları, gereçler, teknikler, renk, bezeme konuları, kompozisyon özellikleri, incelenerek çizelgeler halinde sunulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Literatür taraması, yazılı kaynaklar ve elektronik ortamdan alınan bilgiler taranarak dolaylı alıntılar yapılmıştır. Kaynak oluşturan bilgiler doğrultusunda, Türk işi tekniği ile işlenmiş ürünlerin müzeye geliş şekilleri, türü, bugünkü durumları, gereçler, teknikler, renk, bezeme konuları, kompozisyon özellikleri, belirlenerek bilgi formları oluşturulmuş ve bu bilgiler formlara doldurulmuştur. Türk işi işlemeli 48 adet işlemeli ürün örneklerine ilişkin elde edilen bilgiler sayısal verilere dönüştürülmüş ve tablolar halinde sunulmuştur. Bilgi formlarından elde edilen veriler $V = Fx100/n$ formülü ile hesaplanmış ve ilgili başlıklar, metinde çizelgeler şeklinde sunulmuştur.

Bilgi formlarından elde edilen tablolar iki ayrı boyutta hazırlanmış, dikey boyutta nitelikler, yatay boyutta ürün sayıları verilmiştir. Eserler ayrı ayrı incelenerek yüzdeleri alınmıştır.

Araştırma kapsamına alınan Türk işi işlemeli ürünlerin desenleri Adobe Illustrator Edition CS5 programında detaylı olarak çizilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Türk İşi Tekniği ile Yapılmış Ürönlere İlişkin Bilgi Formları

Bu bölümdede Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürün örneklerinin özellikleri üzerinde yapılan incelemeler doğrultusunda hazırlanan bilgi formları sunulmuştur. Ayrıca Türk işi işlemeli ürün örneklerinin desen çizimleri bilgi formlarının arkasında yer almıştır.

BİLGİ FORMU: 1

Resim 4.1. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 393

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: : Tel kararmış

Ürünün Boyutları: 45 cm -70 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, yün iplik, gümüş tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.2. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Dönerek pesent, gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

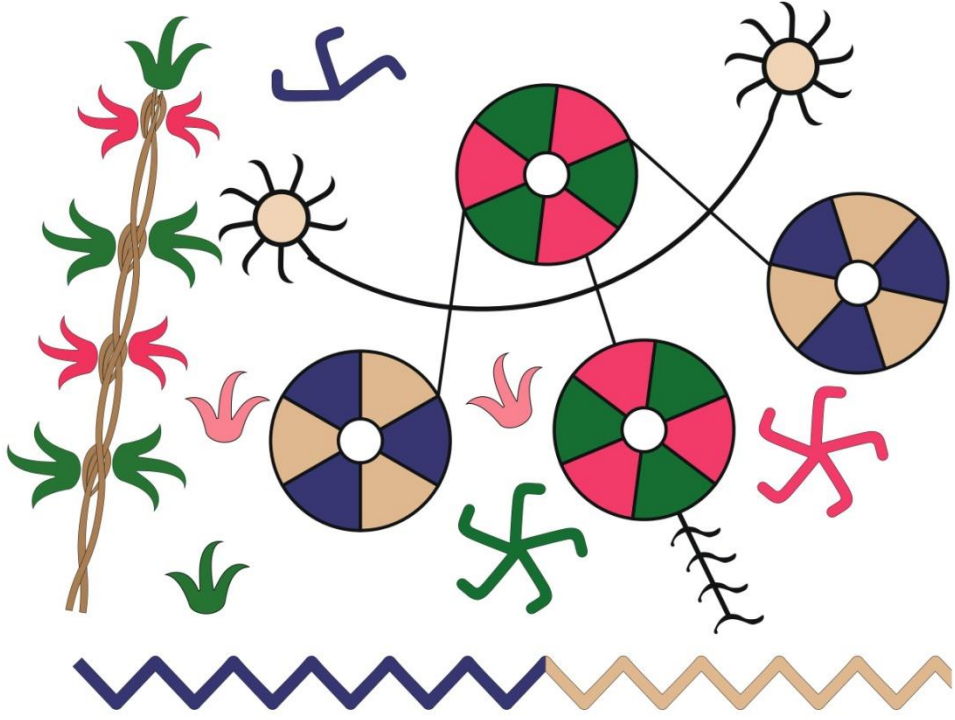
Zeminde: KIRMIZI

İşlemede: Sarı tel, koyu yeşil, siyah, beyaz, krem, açık- koyu pembe, koyu mavi

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Kırmızı pamuklu dokumanın iki dar kenarına bitkisel formda, bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Motif yuvarlak geometrik dört ana çiçekten ve dallardan oluşan serpmeye şeklindeki minik geometrik çiçeklerin ve dalların hareketli biçimde işlenmesiyle meydana gelmiştir. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.1. Türk işi örtünün desen çizimi 1

BİLGİ FORMU: 2

Resim 4.3. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2112

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 66,5 cm -71,5 cm

Kullanılan Gereç:

Zeminde: Pamuklu dokuma(patiska)

İşlemede: Pamuk iplik, yün iplik ve gümüş tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.4. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Verev pesent, sarma(verev), karşışmalı verev hesap iğnesi, balıksırtı, gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikiş

Kullanılan Renkler

Zeminde: Beyaz

İşlemede: Gümüş tel, açık pembe, krem, sarı, kırmızı, orta ton mavi, fıstık yeşil

Kenar Temizlemede: Beyaz

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Stilize çiçek motifi, örtünün iki kenarına iki 'S' kıvrımlı dal üzerine yerleştirilmiştir. Düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Dalın etrafı küçük çiçekler ve ince yapraklarla süslenmiştir. Motifin hemen alt kısmına geometrik formda bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.2. Türk işi örtünün desen çizimi 2

BİLGİ FORMU: 3

Resim 4.5. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2107

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 68 cm -70 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik ve sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.6. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, civankaşısı, sarma(verev),gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

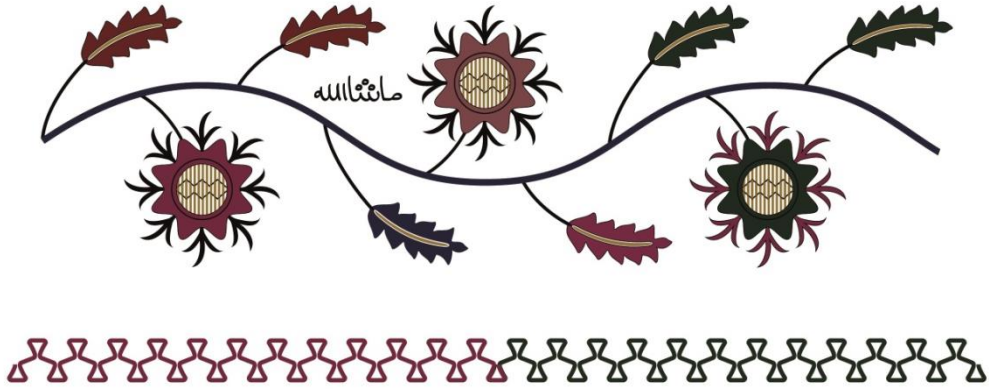
Zeminde: Kirli Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton yeşil, siyah, kahverengi, koyu mavi, açık- koyu pembe

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve yazılı bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif keten bezinin iki kenarına bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. “S” kıvrımlı dal, yaprak ve stilize çiçek motifleri zemin üzerine yatay olarak yerleştirilmiştir. Yapraklarla paralel olarak yerleştirilen “maşallah” yazısı ile de hareket katılmıştır. Kenar suyu geometrik bağlantılı üçgenlerden oluşturulmuştur. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.3. Türk işi örtünün desen çizimi 3

BİLGİ FORMU: 4

Resim 4.7. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2108

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 68 cm -70 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik ve sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.8. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verev pesent, mürver, civankaşı, sarma(düz, verev, şekline göre), gözeme, tel sarma, düz verev hesap iğnesi

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi.

Kullanılan Renkler:

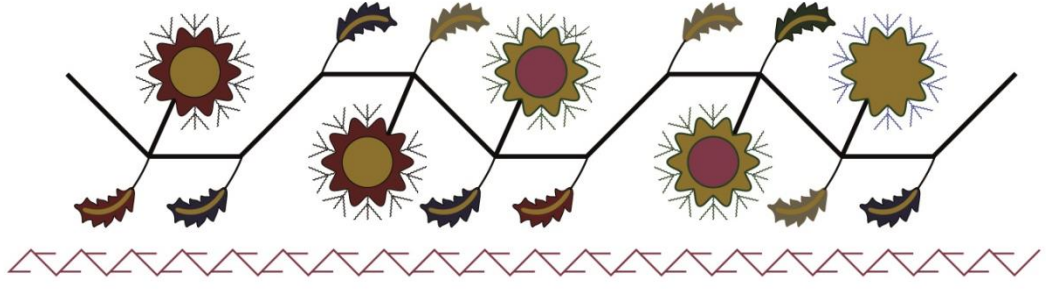
Zeminde: Kirli Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton yeşil, siyah, turuncu, kırmızı, beyaz, koyu-orta ton mavi, koyu pembe, somon

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif keten bezinin iki kenarına bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. “S” kıvrımlı kırık dal, yaprak ve stilize çiçek motifleri zemin üzerine yatay olarak yerleştirilmiştir. Kenar suyu geometrik bağlantılı kompozisyonla oluşturulmuştur. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.4. Türk işi örtünün desen çizimi 4

BİLGİ FORMU: 5

Resim 4.9. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2116

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 28cm - 76,5cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik ve sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.10. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, vev pesent, mürver, gözeme, tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Kirli Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton yeşil, siyah, kahverengi, koyu - orta ton mavi, açık- koyu pembe, beyaz

Kenar Temizlemede: Yeşil

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif krem keten bezinin iki kenarına bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak zig zag bağlantılarla yerleştirilmiştir. Küçük yaprak motiflerinin yatay eğimiyle beraber stilize çiçek motifi; zemin üzerine dikey olarak yerleştirilmiştir. Kenar suyu geometrik zig zag bağlantılı küçük çiçeklerden oluşturulmuştur. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.5. Türk işi örtünün desen çizimi 5

BİLGİ FORMU: 6

Resim 4.11. Türk işi çevre

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Emine Kurtoğlu'dan satın alma

Envanter No: 390

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Tel kararmış

Ürünün Boyutları: 49 cm- 49 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma (Şile bezi)

İşlemede: Pamuk iplik ve gümüş sim

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik, pul, boncuk

Resim 4.12. Türk işi çevreden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Sarma(düz ve verev), gözeme, tel sarma, hristo teyeli

Kenar Temizlemede: Firkete oyası dikerek

Kullanılan Renkler:

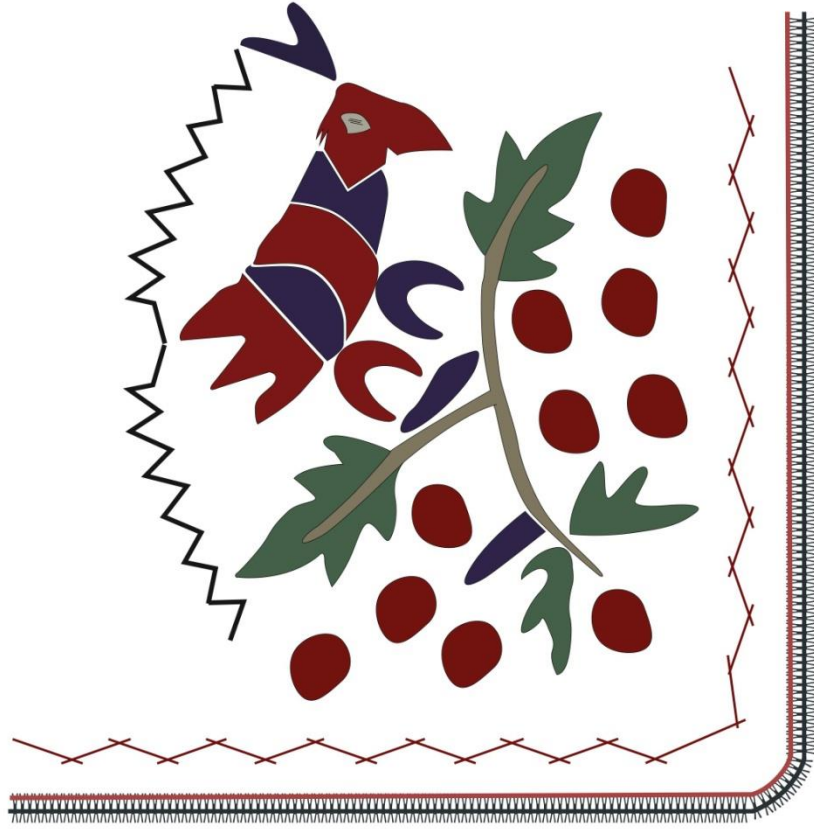
Zeminde: Kirli Sarı.

İşlemede: Gümüş sim, turkuaz, koyu mavi, kırmızı

Kenar Temizlemede: Kırmızı ve siyah

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif pamuklu dokumanın dört köşesine bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Dal ve yapraklar arasında stilize motiflerle, tam merkeze bir kuş motifi yerleştirilmiştir. Kuşun üzerinden çıkan geometrik zig zag motiflere hristo teyeli yapılarak kenar suyu bezenmiştir. Ürünün kenar temizliği firkete oyası dikilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.6. Türk işi çevrenin desen çizimi 6

BİLGİ FORMU: 7

Resim 4.13. Türk işi çevre

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 19.12.1974

Müzeeye Nasıl Geldiği: Şevket Tekeli'den satın alma

Envanter No: 1023

Ürünün Türü: Çevre

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 64. cm- 65 cm.

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuk dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, gümüş sim

Kenar Temizlemede: Gümüş sim, pul

Resim 4.14. Türk işi çevreden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Mürver, sarma (düz), gözeme, verev hesap iğnesi

Kenar Temizlemede: Tığ danteli dikerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Sarı

İşlemede: Gümüş sim, kırmızı, koyu pembe, orta ton yeşil, koyu mavi, açık mavi, turkuaz, kahverengi, siyah

Kenar Temizlemede: Gümüş

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif sarı pamuklu dokumanın dört köşesine bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Dal ve yapraklarla birlikte dört yapraklı yonca bir zemin üzerine yerleştirilmiştir. Motifin altına motifi çevreleyen geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizlemesi tığ danteli dikilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.7. Türk işi çevrenin desen çizimi 7

BİLGİ FORMU: 8

Resim 4.15. Türk işi mendil

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Nasıl Geldiği: 01.12.1971

Müzeeye Nasıl Geldiği: Emine Kurtoğlu'dan satın alma

Envanter No: 391

Ürünün Türü: Mendil

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 13 cm- 37,5 cm.

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Sarı tel, yün iplik

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.16. Türk işi mendilden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

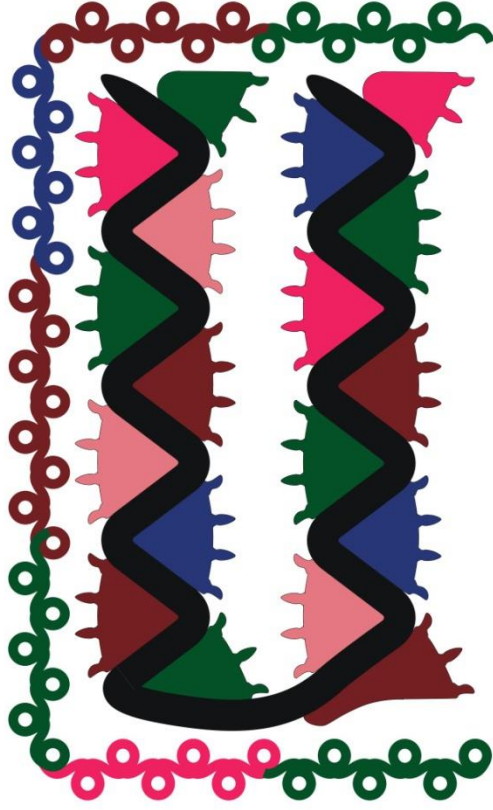
Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı tel, kırmızı, açık- koyu pembe, koyu yeşil, koyu mavi

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif krem keten bezinin iki dar kenarına yatay olarak işlenmiştir. Stilize çiçek “S” kıvrımlı dal üzerine bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Motifin altına motifi çevreleyen geometrik su motifi koyulmuştur. Ürün kenar kıvrılarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.8. Türk işi mendilin desen çizimi 8

BİLGİ FORMU: 9

Resim 4.17. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 01.12.1971

Müze Nasıl Geldiği: F Dereli' den satın alma

Envanter No: 358

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 56 cm- 47,5 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.18. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Hasır iğne, gözeme, sarma(şekline göre, verev), balıksırtı

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak baskı dikişi

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: , Kırmızı, sarı, orta ton yeşil, koyu mavi

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve bitkisel formda, atlamalı sıralamalı kompozisyon kullanılarak örtünün iki kenarına işlenmiştir. Ürünün iki kenarına boydan boya yatay olarak hafif eğik dallı çiçekler sıralanırken, iki kenarın ortasına da hafif eğik dallı çiçek yerleştirilmiştir. Çiçek motiflerinin aralarına geometrik serpmeler yapılmış, alt kısma ise geometrik kenar suyu bezenmiştir. Ürünün kenar temizliği baskı dikişi yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.9. Türk işi örtünün desen çizimi 9

BİLGİ FORMU: 10

Resim 4.19. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 02.07.1975

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş' dan satın alma

Envanter No: 1168

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 77 cm- 85,5 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Sentetik iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.20. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Verev pesent, sarma(düz, verev), civankaşı, gözeme, tel sarma, balıksırtı,

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, kırmızı, açık mor, fıstık yeşil, sarı, açık- koyu mavi, lacivert, siyah, turkuaz, bordo, turuncu, bordo, fuşya(galibarda)

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Geometrik ve hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve figürlü bir formda, atlamalı sıralamalı kompozisyon kullanılarak örtünün iki ucuna baştanbaşa işlenmiştir. Horoz figürlü motiflerin aralarına yemlik olarak düşünülen serpmeler yapılmış, alt kısma ise geometrik şekilde kenar suyu bezenmiştir. Ürün köşe kıvrarak çırpma dikişiyle tamamlanmıştır.

Şekil 4.10. Türk işi örtünün desen çizimi 10

BİLGİ FORMU: 11

Resim 4.21. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: -

Müzeye Nasıl Geldiği: Satın alma

Envanter No: -

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 40 cm- 62,5 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Yün iplik, bakır tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.22. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verrev pesent, çiğerdeldi, gözeme, balıksırtı, tel sarma, sarma(düz verrev), zincir işi (suzeni)

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

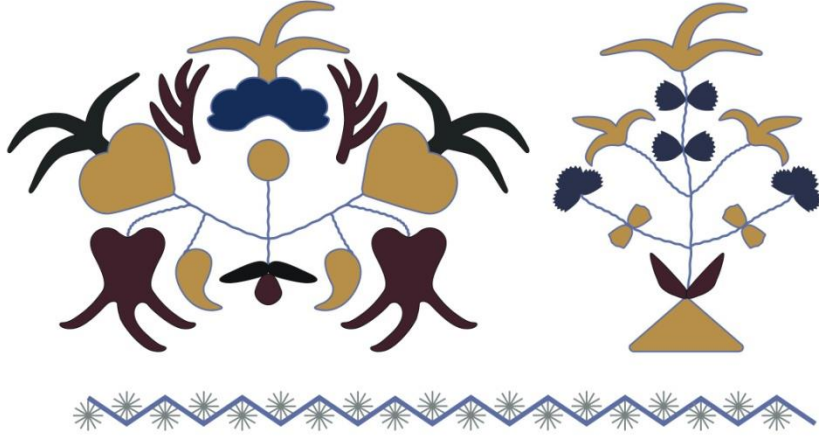
Zeminde: Krem

İşlemede: Bakır tel orta ton yeşil, turuncu, sarı, açık- koyu mavi, bordo, kırmızı

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik, bitkisel ve nesnel formda, atlamalı sıralamalı kompozisyon kullanılarak örtünün iki kenarına işlenmiştir. Ürünün iki kenarına dikey olarak, üç yana ayrılmış dal üzerine yapraklar eşliğinde stilize çiçek motifi yerleştirilmiştir. Alt kısımda kenar suyu bezemesi yer almaktadır. Ürün çırpma dikişiyle tamamlanmıştır.

Şekil 4.11. Türk işi örtünün desen çizimi 11

BİLGİ FORMU: 12

Resim 4.23. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 09.08.1973

Müzeye Nasıl Geldiği: Eşref Ertekin' den satın alma

Envanter No: 845

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 83 cm- 87 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma (tülbent)

İşlemede: İpek iplik

Kenar Temizlemede: İpek iplik

Resim 4.24. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(şekline göre, düz, verev), gözeme

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

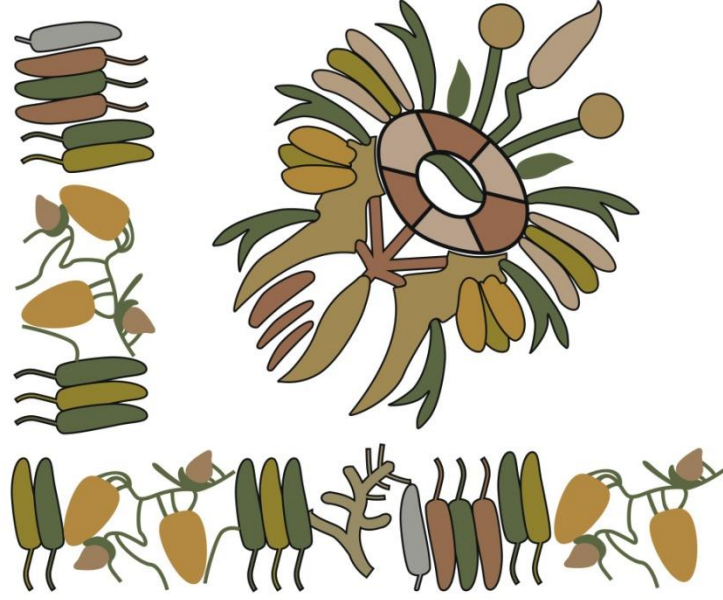
Zeminde: Krem

İşlemede: Fıstık yeşili, orta ton yeşil, turuncu, beyaz, krem, gülkurusu, açık pembe, açık mavi

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve bitkisel formda, bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Çizgisel bir doğru üzerine örtünün dört köşesine stilize karanfil yerleştirilerek düzenlenmiştir. Motifin alt kısmında ise bir su bezemesi yer almaktadır. Ürün, kenar kıvrılarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.12. Türk işi örtünün desen çizimi 12

BİLGİ FORMU: 13

Resim 4.25. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 02.07.1975

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 1159

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve yırtılmış

Ürünün Boyutları: 84cm- 96,5 cm.

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.26. Türk işi örtüden detay.

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verrev pesent, susma, sarma(şekline göre, düz, verrev), gözeme, tel sarma, balıksırtı, karşılaşmalı verrev hesap iğnesi

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, koyu yeşil, sarı, krem, lacivert, siyah, gri, koyu pembe, somon, açık- koyu mavi

Kenar Temizlemede: Siyah

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve bitkisel formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Bir saksı içerisinde çıkan kırık dal üzerinde sağdan ve soldan çıkan stilize çiçekler arasında tomurcuk açmış çiçekler zeminin iki kenarına yerleştirilmiştir. Motiflerin aralarına sıralanan geometrik düzenlerle motifin alt kısmına ise bir su bezemesi yer almaktadır. Ürün, kenara tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.13. Türk işi örtünün desen çizimi 13

BİLGİ FORMU:14

Resim 4.27. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2106

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, yırtılmış

Ürünün Boyutları: 84cm- 95.5cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.28. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Susma, sarma(şekline göre, düz, verev), tel sarma, karşılaşmalı verev hesap iğnesi, gözeme

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, koyu yeşil, turkuaz, bordo, lacivert, siyah, gri, açık pembe, somon, açık mavi, sarı, kırmızı

Kenar Temizlemede: Siyah

Bezeme Konuları: Bitkisel geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve bitkisel formda, atlamalı sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Bir saksı içerisinde çıkan kırık dal üzerinde sağdan ve soldan çıkan stilize çiçekler arasında tomurcuk açmış çiçekler zeminin iki kenarına yerleştirilmiştir. Ana motifin iki arasına ise spiralli eğik dal üzerinde tomurcuk stilize çiçekler yerleştirilmiştir. Motifin alt kısmında ise bir su bezemesi yer almaktadır. Ürün, kenara tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.14. Türk işi örtünün desen çizimi 14

BİLGİ FORMU: 15

Resim 4.29. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2115

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 67,5cm- 91 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.30. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Sarma(şekline göre, verev), tel sarma, gözeme, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, açık- koyu mavi, turuncu, sarı, orta ton pembe, somon, koyu mor, siyah

Kenar Temizlemede: Siyah

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik, bitkisel ve nesnel formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Motif örtünün iki uzun kenarına yatay olarak yerleştirilmiştir. Stilize bir saksının içerisinde çıkan stilize bir lale motifi ve beraberinde küçük mine çiçeklerin bezenmesiyle oluşturulmuştur. Motifin yan kısımlarına sarma tekniği ile kare bezemeler sıralanmıştır. Motifin alt kısmına doğrusal olarak bir su bezemesi yer almaktadır. Ürün, kenara tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.15. Türk işi örtünün desen çizimi 15

BİLGİ FORMU: 16

Resim 4.31. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2115

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, tel kararmış, ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 67,5cm- 91 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Yün iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Yün iplik

Resim 4.32. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Mürver, sarma(şekline göre, verev), tel sarma, gözeme, balıksırtı, zincir iğnesi, hristo teyeli

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

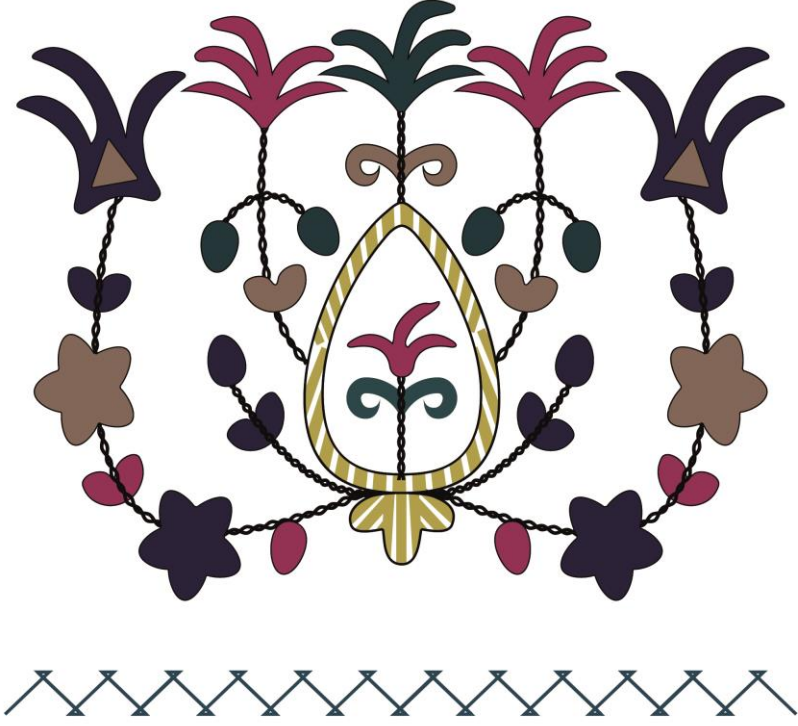
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, koyu yeşil, fıstık yeşil, turkuaz, orta ton ve koyu mavi, koyu mor, turuncu, koyu pembe, beyaz, somon

Kenar Temizlemede: Lacivert

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, geometrik ve bitkisel formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Motif örtünün iki uzun kenarına yatay olarak yerleştirilmiştir. Stilize bir saksının içerisinde çıkan stilize bir lale motifi ve beraberinde küçük mine çiçeklerin bezenmesiyle oluşturulmuştur. Motifin alt kısmına bir su bezemesi yer almıştır. Ürün kumaş kenarına tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.16. Türk işi örtünün desen çizimi 16

BİLGİ FORMU: 17

Resim 4.33. Türk işi kuşak

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Nasıl Geldiği: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Emine Kurtoğlu'dan satın alma

Envanter No: 392

Ürünün Türü: Kuşak

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 14cm- 105cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Yün iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.34. Türk işi kuşaktan detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, gözeme, tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

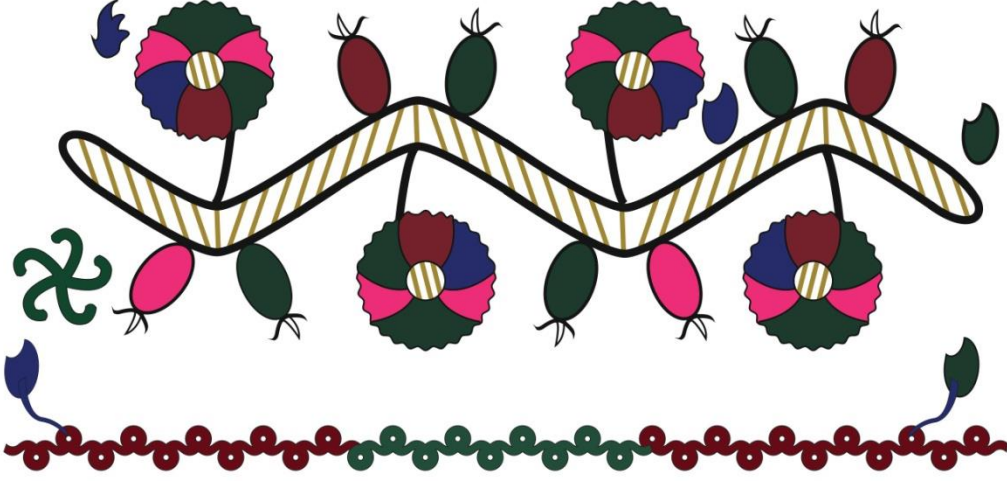
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, koyu yeşil, koyu mavi, koyu pembe, bordo

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, kuşağın iki dar kenarına 'S' şeklinde kıvrımlı dal üzerine, bitkisel formda, bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Dalın etrafı yuvarlak geometrik boyutta çiçekler ve yapraklarla süslenmiştir. Motifin hemen alt kısmına geometrik bezenmiş bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği ise çırpma dikişi yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.17. Türk işi kuşağın desen çizimi 17

BİLGİ FORMU: 18

Resim 4.35. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 02.07.1975

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 1160

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 74,5 cm- 80 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, gümüş tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.36. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verev pesent, susma(kare, üçgen,) sarma(verev), gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

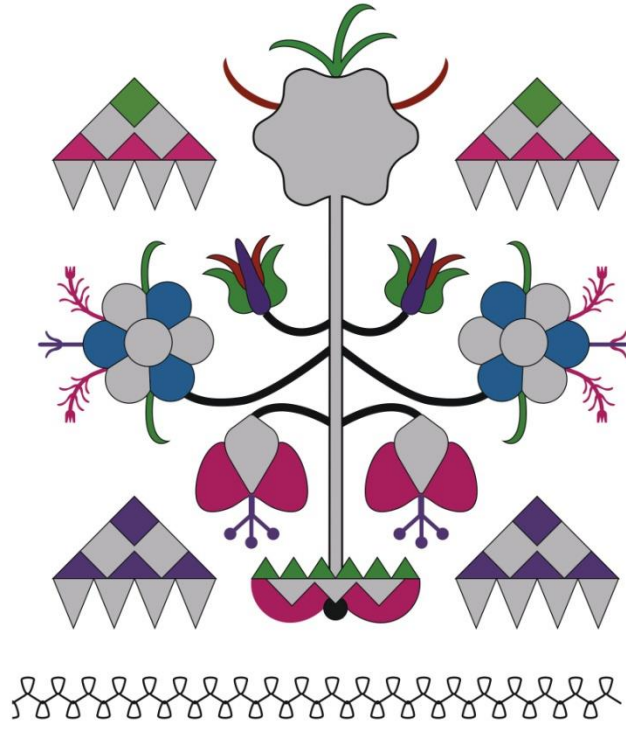
Zeminde: Krem

İşlemede: Gümüş tel, fıstık yeşil, koyu mavi, orta ton pembe, koyu pembe, kırmızı, siyah

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik, nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, örtünün iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Stilize saksıda dikine kesit bir dal üzerinde sağdan ve soldan çıkan stilize lale ve şaş berk motifiyle simetrik bir düzende yerleştirilmiştir. Tarak motifleriyle çevrelenerek dört köşeden süslenmiştir. Motifin hemen alt kısmına geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği kumaş kenarına tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.18. Türk işi örtünün desen çizimi 18

BİLGİ FORMU: 19

Resim 4.37. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2111

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 69 cm- 82 cm..

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.38. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, susma(kare, üçgen, şekilli),sarma(verev, şekline göre), tel sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrırarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

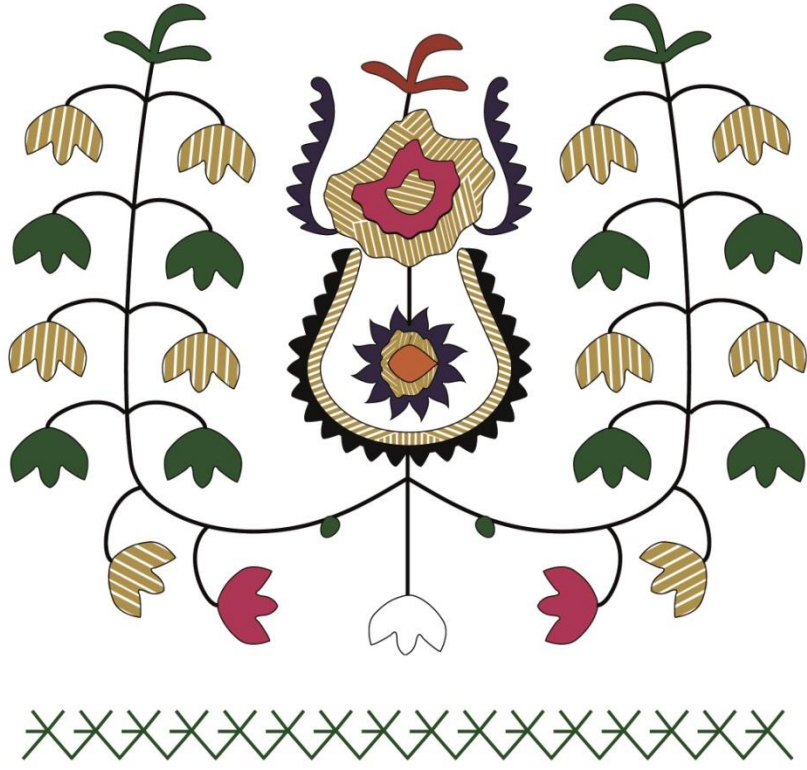
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, koyu mavi, koyu pembe, kırmızı, turuncu, siyah

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, örtünün iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Ana motifi stilize bir hayat ağacı motifi oluşturmaktadır. Motifi alt kısmına geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği ise kenar kıvrırarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.19. Türk işi örtünün desen çizimi 19

BİLGİ FORMU: 20

Resim 4.39. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 02.07.1975

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 1161

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve tel kararmış

Ürünün Boyutları: 69,5 cm- 84, 5 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.40. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(verev, şekline göre)tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

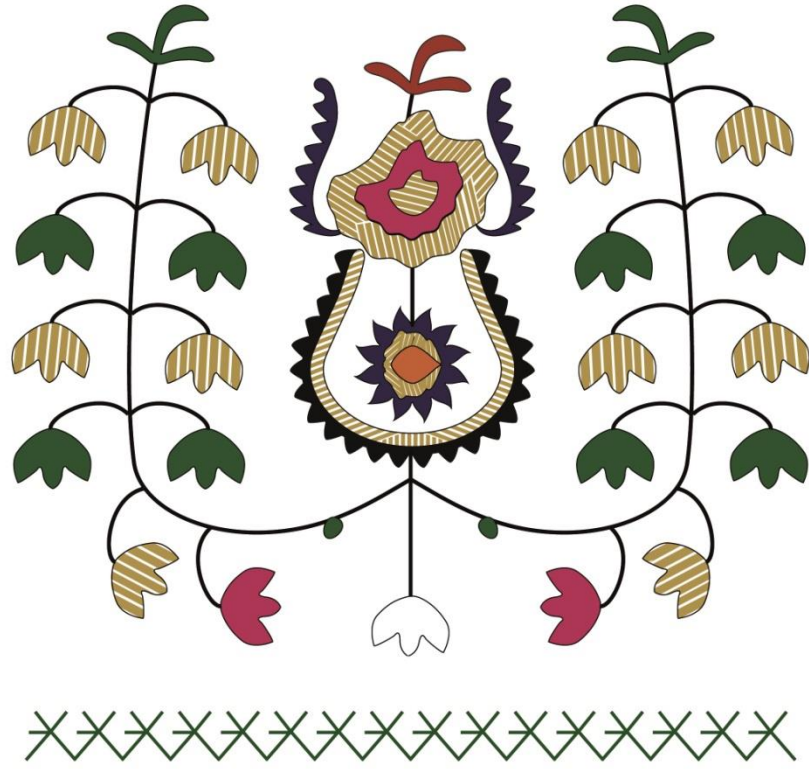
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, koyu mavi, koyu pembe, kırmızı, siyah, beyaz

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, örtünün iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Motifi alttan doğrusal olarak bezeyen geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.20. Türk işi örtünün desen çizimi 20

BİLGİ FORMU: 21

Resim 4.41. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2105

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, tel kararmış, ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 69 cm- 82 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.42. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Sarma, tel sarma(düz, verev), gözeme, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

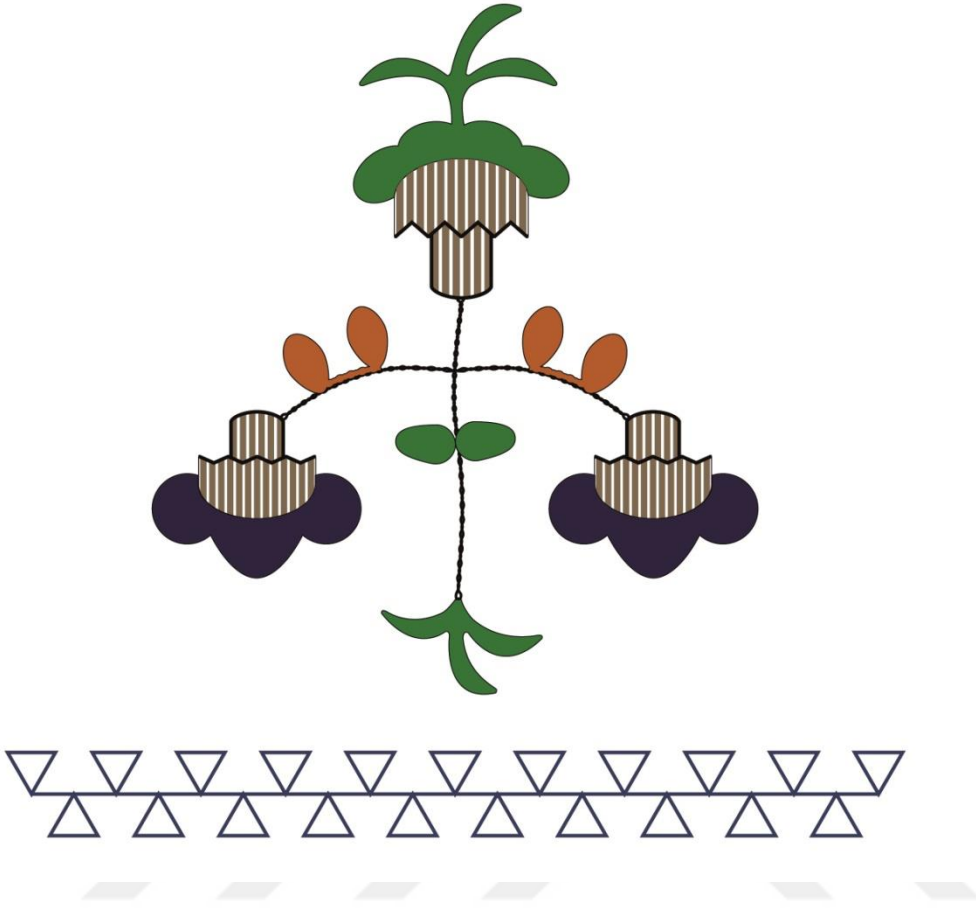
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, açık ve orta ton mavi, açık ton pembe, orta ton pembe, koyu mor, siyah, turuncu, gülkurusu

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, örtünün iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Süsleme, bir dal üzerinde sağdan ve soldan ayrıca üstten stilize çiçek motiflerin birleşimiyle oluşmaktadır. Motifin altına geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği ise kenar kıvrılarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.21. Türk işi örtünün desen çizimi 21

BİLGİ FORMU: 22

Resim 4.43. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müze Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müze Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2119

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, tel kararmış, ipleri kopuk

Ürünün Boyutları: 86 cm- 86 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.44. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verev pesent, susma(şekilli, kare). sarma(verev)tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

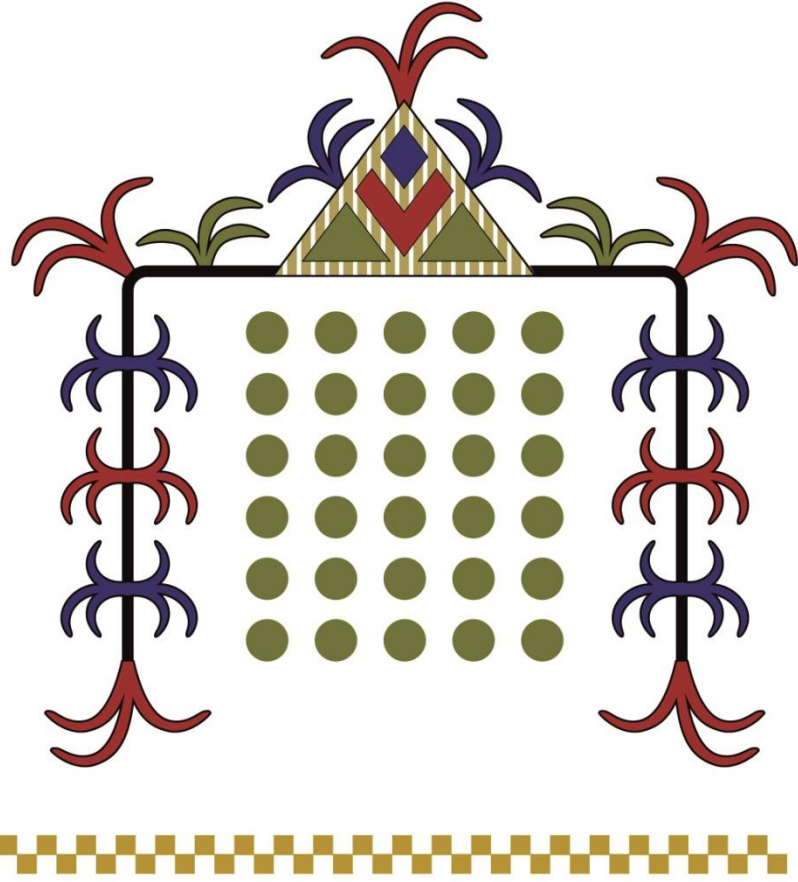
Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı tel, Neon yeşil, koyu mavi, kırmızı, bordo, siyah

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik, mimarili bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, örtünün iki dar kenarına bitkisel, geometrik ve mimari formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Yüze dikey olarak yerleştirilmiş bir çadır motifi dikkati çekmektedir. Motifi alttan doğrusal olarak bezeyen geometrik bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği ise kenar kıvrarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.22. Türk işi örtünün desen çizimi 22

BİLGİ FORMU: 23

Resim 4.45. Türk işi çevre

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 13.06.1973

Müzeye Nasıl Geldiği: Mehmet Uçar'dan satın alma

Envanter No: 816

Ürünün Türü: Çevre

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, ipleri kopuk ve solmuş

Ürünün Boyutları:41 cm- 38 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma (şile bezi)

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.46. Türk işi çevreden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Susma(kare), sarma(verev, şekline göre), tel sarma, hristo teyeli

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak basit nakış tekniği

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı sim, kırmızı, sarı, koyu mavi, turkuaz, lacivert

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Bitkisel ve nesnel bir formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak oluşturulan motif, örtünün dört köşesine yerleştirilmiştir. Stilize bir fyonk görünümüne sahip bezeme ile birleştirilen uzun ve tırnaklı yaprakların olduğu hafif kırık bir dal ile bağlanan büyükçe bir çiçek, çiçeğin sol kısmında da bir dal üzerinde üçlü çiçek bezeme yer almaktadır. Motifin alt kısmında su bezemesi mevcuttur. Son olarak ürünün kenarları kenar kıvrılarak basit nakış tekniği ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.23. Türk işi çevrenin desen çizimi 23

BİLGİ FORMU: 24

Resim 4.47. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2114

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları:69 cm- 71,5 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.48. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Susma, sarma(verev, şekline göre)tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

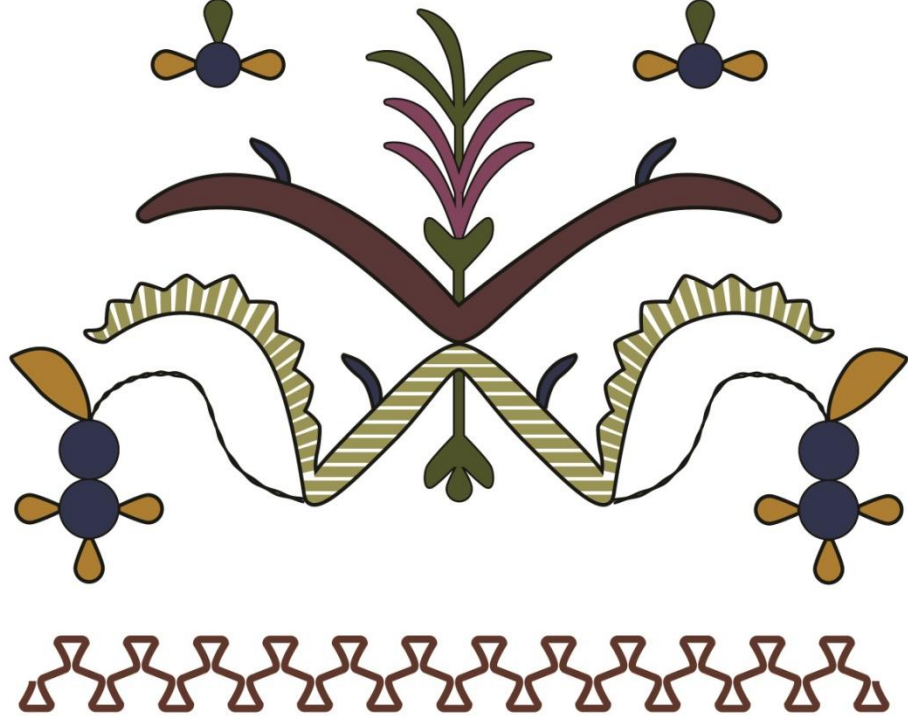
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton pembe, fıstık yeşili, koyu mor, gülkurusu, sarı, koyu mavi, turuncu

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki kenarında uygulanmıştır. Saksıdan çıkan dallar ve sarkan stilize çiçeklerden oluşmaktadır. Motiflerin aralarına sarı telden kare minik serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise çizgi şeklinde geometrik bir süs motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği kumaş kenarına tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.24. Türk işi örtünün desen çizimi 24

BİLGİ FORMU: 25

Resim 4.49. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ali Taş'dan satın alma

Envanter No: 2113

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 68 cm- 93cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.50. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Susma(şekilli), sarma(verev, şekline göre)tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

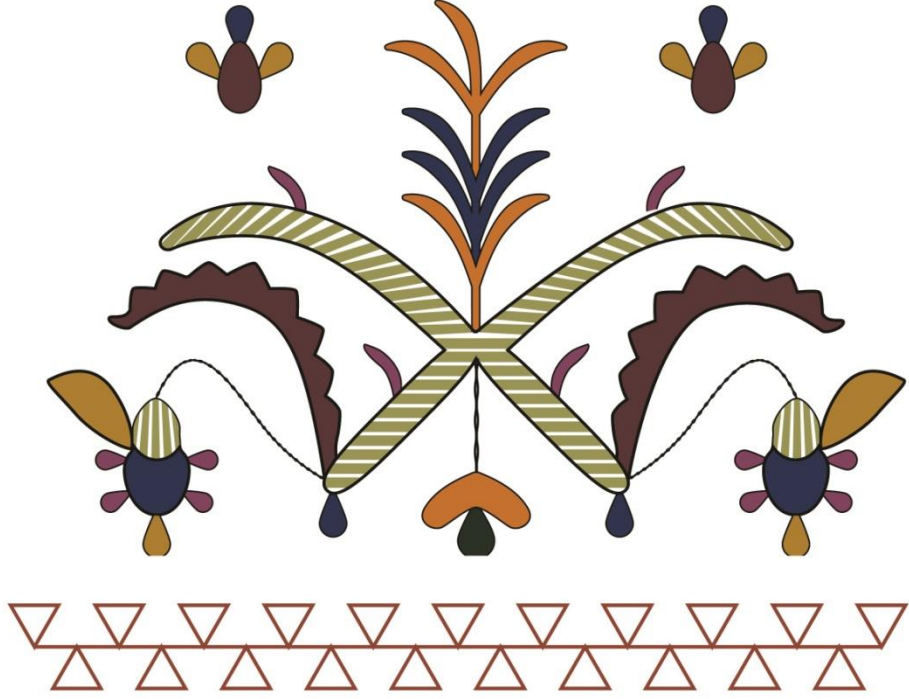
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton pembe, koyu yeşil, koyu mor, gülkurusu, sarı, koyu mavi, turuncu, siyah

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki kenarında uygulanmıştır. Saksıdan çıkan dallar ve sarkan stilize çiçeklerden oluşmaktadır. Motiflerin aralarına sarı telden kare minik serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise doğrusal çizgi olarak geometrik su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği kumaş kenarına tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.25. Türk işi örtünün desen çizimi 25

BİLGİ FORMU: 26

Resim 4.51. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesi 'den devir

Envanter No: 4-38-69

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları:32 cm- 50cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, gümüş tel, sarı tel, sarı sim

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.52. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verev pesent, tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı tel, gümüş tel, sarı sim, orta ton yeşil, koyu mor, orta ton mor, açık mor, gülkurusu, koyu mavi, açık mavi, orta ton mavi, lacivert, siyah, indigo mavi, somon

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve nesneli formda bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün tüm yüzeyine uygulanmıştır. Örtünün merkezine yerleştirilen iki adet simetrik çiçeğin etrafından çıkan dallar ve sarkan stilize çiçeklerden oluşmaktadır. Simetrik iki çiçeğe paralel olarak yerleştirilen iki adet fiyonk da örtünün merkezinde yer almaktadır. Motiflerin aralarına sarı ve gümüş telden eğik dallar yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği kenar kıvrılarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.26. Türk işi örtünün desen çizimi 26

BİLGİ FORMU: 27

Resim 4.53. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-36-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipler kopuk

Ürünün Boyutları:44 cm- 128 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Yün iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.54. Türk işi peşkirde detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(verev), tel sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bırakarak

Kullanılan Renkler:

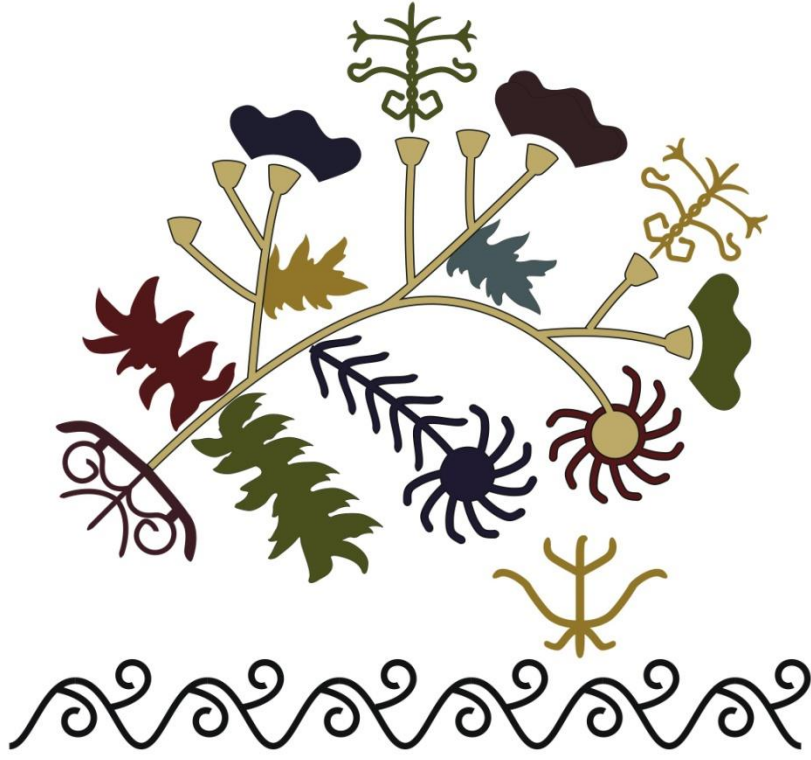
Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, koyu mavi, açık mavi, kırmızı, turuncu, sarı, siyah

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, nesnel ve hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına işlenmiştir. Bir stilize vazo motifinden çıkmış eğik dalların üzerine yerleştirilen çarkıfelek çiçeğiyle beraber küçük stilize çiçeklerin yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Motiflerin aralarına kelebek olduğu düşünülen figürler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise doğrusal çizgi şeklinde geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.27. Türk işi peşkirin desen çizimi 27

BİLGİ FORMU: 28

Resim 4.55. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müze Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-34-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 38 cm- 134 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: İpek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.56. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Verev pesent, susma(üçgen)tel kırma, tel sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bükülerek

Kullanılan Renkler:

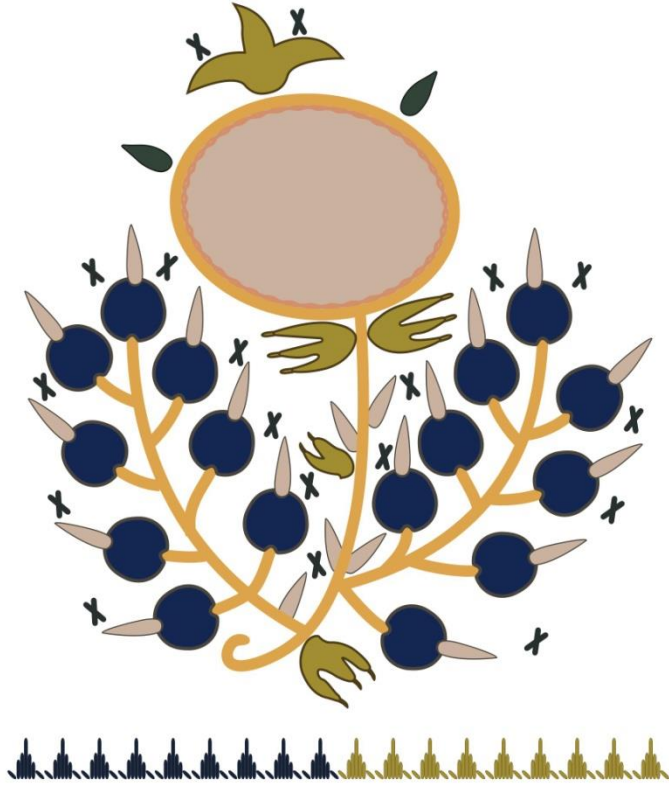
Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı tel, koyu mavi, açık pembe, sarı, turuncu

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: : Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına işlenmiştir. Hafif eğik dalın üzerine nar motifi yerleştirilmiştir. Bir ana dala bağlı iki dal üzerine de tomurcuk narlar yerleştirilmiştir. Dikey olarak yerleştirilen dalın alt kısmını çevreleyen üçgen susmalardan geometrik, doğrusal olarak bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürün saçak bükülerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.28. Türk işi peşkirin desen çizimi 28

BİLGİ FORMU: 29

Resim 4.57. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-39-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 41 cm- 100cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, ipek iplik, sarı ve gümüş sim

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.58. Türk işi peşkirde detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Susma, çiğerdeldi, mürver, sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bükerek

Kullanılan Renkler:

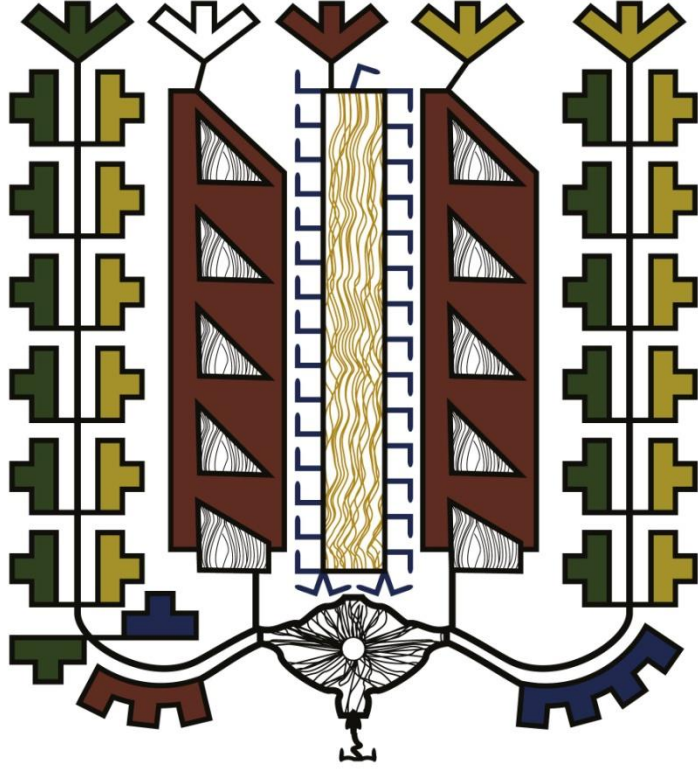
Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı ve gümüş sim, koyu yeşil, sarı, koyu mavi, turuncu, siyah

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik ve nesneli bezeme

Kompozisyon Özellikleri: : Motif, bitkisel, geometrik ve nesneli formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına işlenmiştir. Stilize bir saksıdan çıkarılan İki taraftan “U” şeklinde yerleştirilen stilize hayat ağacı motifi dikey olarak yerleştirilmiştir. Motifi alt kısmına doğrusal olarak sade su motifi yerleştirilmiştir. Ürün saçak bükülerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.29. Türk işi peşkirin desen çizimi 29

BİLGİ FORMU: 30

Resim 4.59. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-41-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipler kopuk

Ürünün Boyutları:41 cm- 134 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Yün iplik, ipek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.60. Türk işi peşkirde detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Sarma(düz), düz- verev hesap iğnesi, tel sarma, tel kırma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bükerek

Kullanılan Renkler:

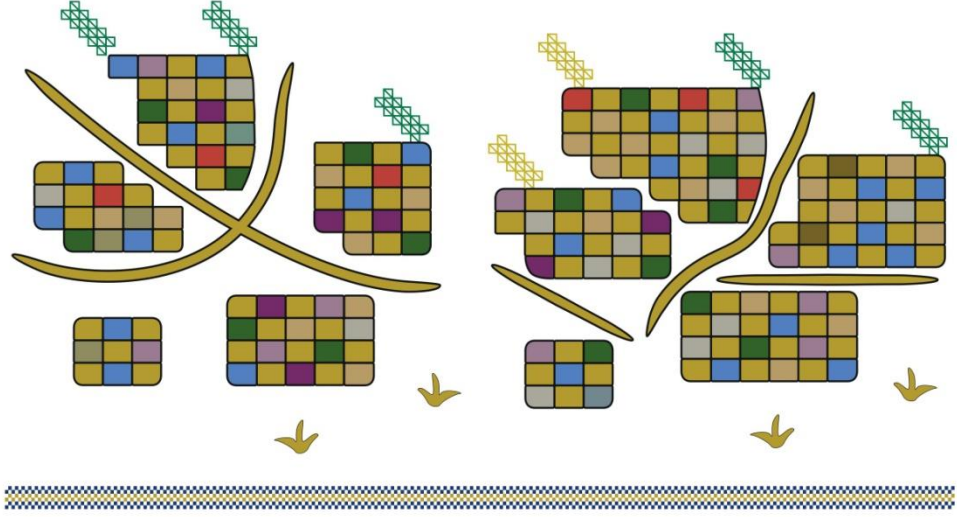
Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı tel, fıstık yeşil, turkuaz, orta ton mavi, krem, beyaz, yağ yeşili, açık mor, orta ton mor, turuncu, sarı, lacivert, kırmızı

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, bağlantılı sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına uygulanmıştır. Eğik ve kırık dallara sağ ve soldan iliştirilen kare stilize motiflerden oluşmaktadır. Motifin bir eğik dal üzerinde stilize geometrik bir çiçek olduğu düşünülmektedir. Motiflerin aralarına sarı telden kare minik serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise doğrusal çizgi şeklinde geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürün kenar temizlemesi saçak bükülerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.30. Türk işi peşkirin desen çizimi 30

BİLGİ FORMU: 31

Resim 4.61. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-42-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 39 cm- 69 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, gümüş tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.62. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(düz, verev), tel kırma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

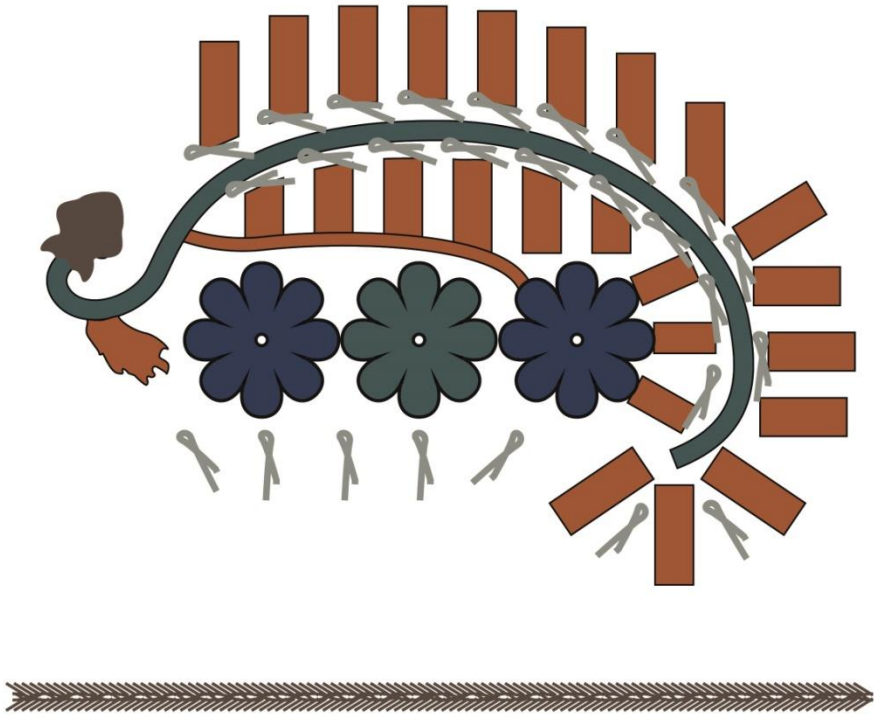
Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Gümüş tel, koyu mavi, koyu yeşil, siyah, kahverengi, gülkurusu

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Kirli sarı renkteki yöresel bezin iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Motif 'c' şeklindeki dallardan oluşan üç adet göbek, bol yapraklar ve stilize çiçeklerin yatay biçimde işlenmesiyle meydana gelmiştir. Motiflerin alt kısmına balıksırtı ile su bezemesi yerleştirilmiştir. Ürün çırpma dikişi ile kenar temizleme yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.31. Türk işi peşkirin desen çizimi 31

BİLGİ FORMU: 32

Resim 4.63. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-50-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları:43 cm- 128 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.64. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, verev pesent, mürver, susma, sarma(düz, verev)

Kenar Temizlemede: Saçak bırakarak

Kullanılan Renkler:

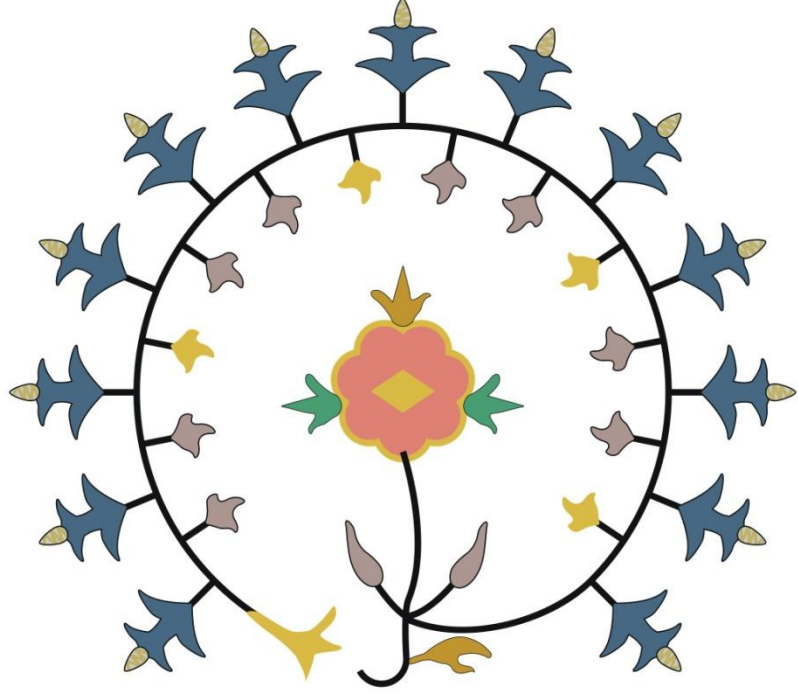
Zeminde: Krem.

İşlemede: Lacivert, gülkurusu, orta ton mavi, narçiçeği, sarı, turuncu

Kenar Temizlemede: Krem

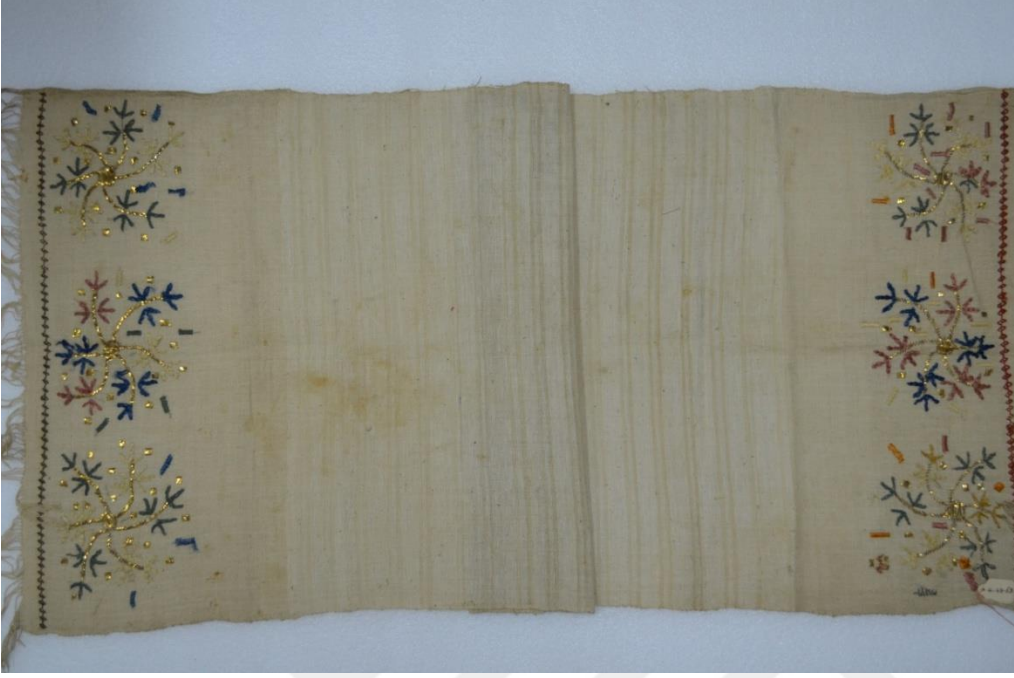
Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Kirli sarı renkteki keten bezin iki dar kenarına bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Motif yuvarlak uzanan dalda stilize çiçeklerin işlenmesiyle meydana gelmiştir. Motiflerin alt kısmına geometrik su bezemesi yerleştirilmiştir. Ürün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.32. Türk işi peşkirin desen çizimi 32

BİLGİ FORMU: 33

Resim 4.65. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-49-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları:47 cm- 108 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: İpek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.66. Türk işi peşkirde detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, susma(kare), sarma(düz, verev), tel sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bükülerek

Kullanılan Renkler:

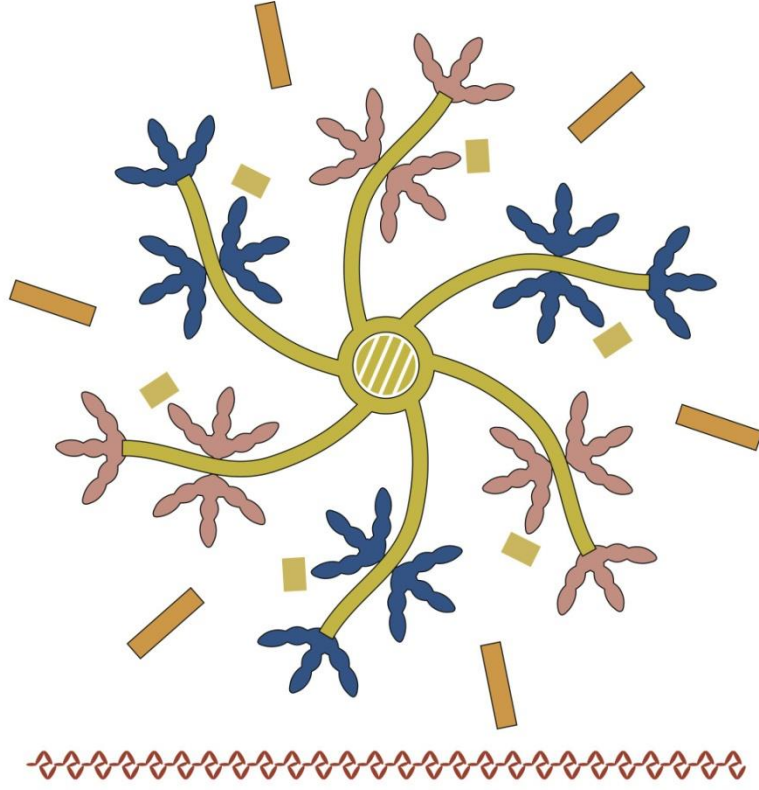
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, gülkurusu, turuncu, koyu mavi, turkuaz, krem, kırmızı, sarı

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarında uygulanmıştır. Stilize üç adet çarkifelek şeklinde çiçeklerden oluşmaktadır. Motiflerin aralarına sarı telden kare minik susmalardan serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürün kenar temizliği saçak bükülerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.33. Türk işi peşkirin desen çizimi 33

BİLGİ FORMU: 34

Resim 4.67. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2018

Müzeeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 13-659-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

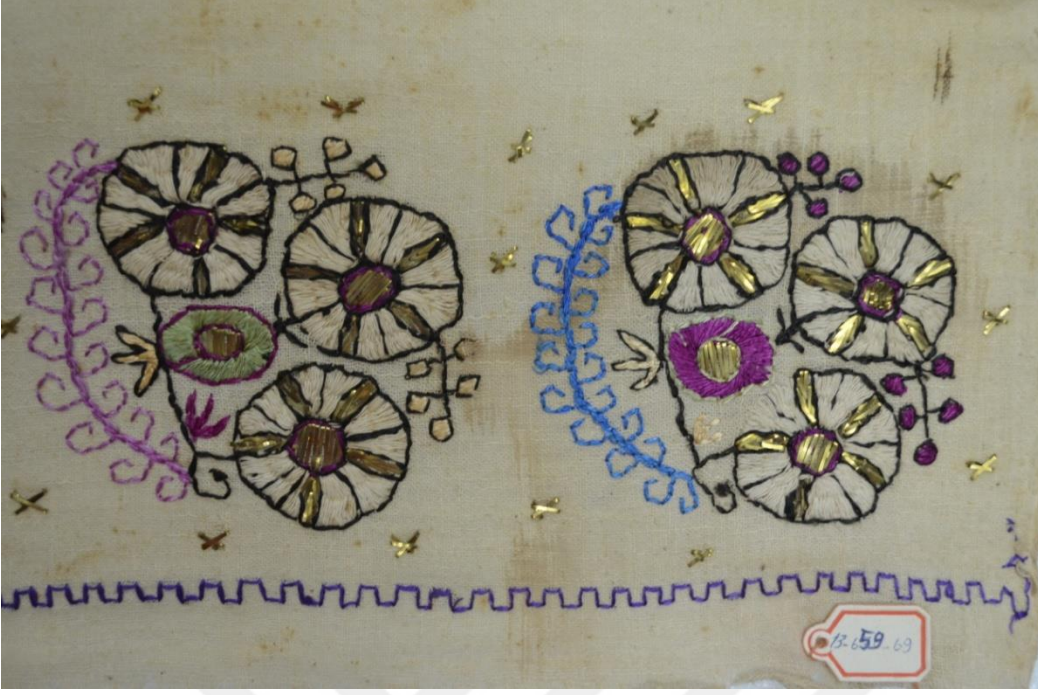
Ürünün Boyutları:48 cm- 107cm

Kullanılan Gereçler: Keten dokuma

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: İpek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: -

Resim 4.68. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(verev), tel sarma, tel kırma, gözeme, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Saçak bırakarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Kirli krem

İşlemede: Sarı tel, krem, koyu mor, orta ton mavi, açık ton yeşil

Kenar Temizlemede: Kirli krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarında uygulanmıştır. Hafif eğik bir dalın iki ucuna stilize üç adet yuvarlak ana çiçekle birlikte, küçük tomurcuk çiçeklerin yerleştirilmesiyle oluşmuştur. Motiflerin aralarına sarı tel kırma serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.34. Türk işi peşkirin desen çizimi 34

BİLGİ FORMU: 35

Resim 4.69. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeye Geliş Tarihi: 1969

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-68-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 48 cm- 154cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.70. Türk işi peşkiriden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Sarma(düz, verev, şekline göre), tel sarma

Kenar Temizlemede: Kenar kıvrılarak çırpma dikişi

Kullanılan Renkler:

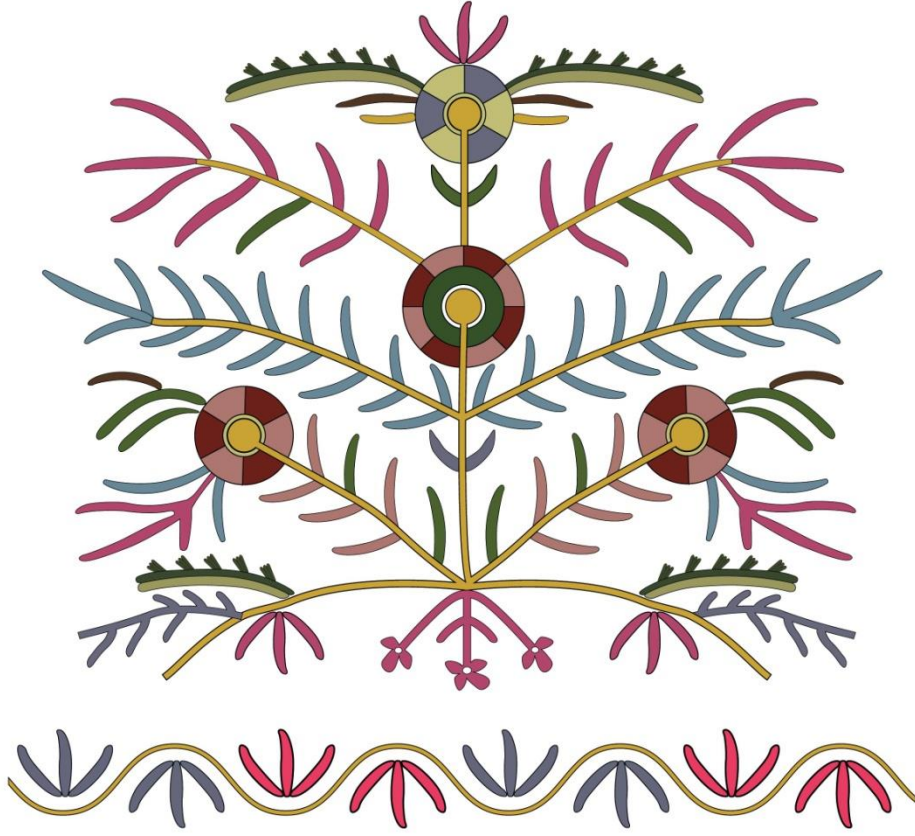
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, koyu pembe, açık pembe, koyu yeşil, fıstık yeşili, orta ton yeşil, açık mavi, gri, gülkurusu, sarı, turuncu, kırmızı, bordo

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına uygulanmıştır. Yay şeklinde yatay bir dal üzerine dallar ve ortadaki dalın ucuna yerleştirilmiş stilize çiçekten oluşmaktadır. Alt kısma ise “S” şeklindeki dal üzerine bağlantılı yerleştirilmiş küçük çiçeklerden su bezemesi yerleştirilmiştir. Ürün kenar temizliği kenar kıvrılarak çırpma dikişi ile tamamlanmıştır.

Şekil 4.35. Türk işi peşkirin desen çizimi 35

BİLGİ FORMU: 36

Resim 4.71. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müze Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-54-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları: 44 cm- 160 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma.

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.72. Türk işi peşkir den detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, susma, sarma(düz, verev) tel sarma, gözeme

Kenar Temizlemede: Saçak bırakılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı tel, kırmızı, koyu mor, orta ton pembe, açık mavi, orta ton yeşil, sarı, somon

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına uygulanmıştır. L şeklindeki bir dal üzerine bol küçük yaprakların ve beş adet stilize çiçeğin yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Üç adet göbek dikey olarak yerleştirilmiştir. Motiflerin aralarına sarı telden kare minik serpmeler işlenmiştir. Alt kısımda ise geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.36. Türk işi peşkirin desen çizimi 36

BİLGİ FORMU: 37

Resim 4.73. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeeye Nasıl Geldiği: 1969

Müzeeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-53-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, ipler kopuk, solmuş

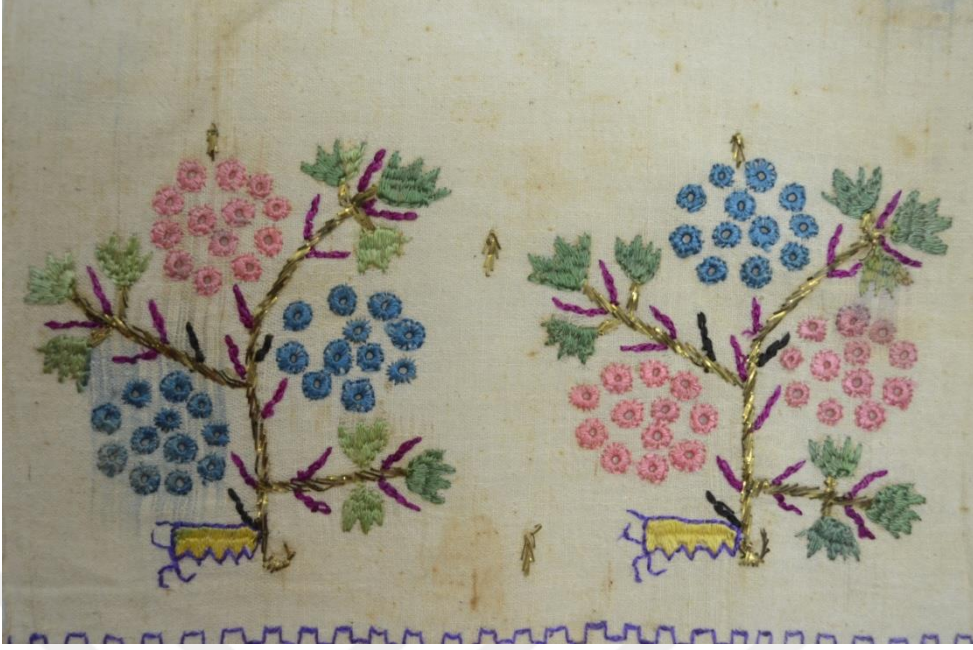
Ürünün Boyutları:42 cm- 120 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: İpek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.74. Türk işi peşkirde detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, çiğerdeldi, gözeme, tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Saçak bırakılarak

Kullanılan Renkler:

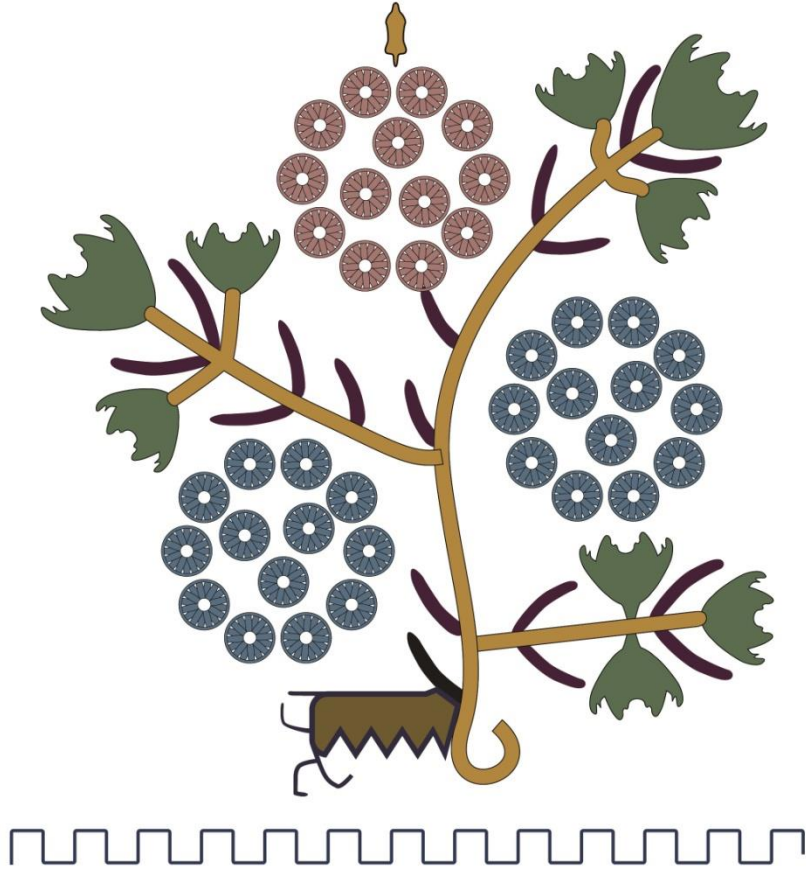
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, açık pembe, orta ton yeşil, sarı, orta ton mavi, koyu mor

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik, hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına uygulanmıştır. Çiçek açmış ağaç motifinin bitiminde stilize bir hayvan motifi yer almaktadır. Motiflerin aralarına sarı telden balıksırtından serpmeler yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.37. Türk işi peşkirin desen çizimi 37

BİLGİ FORMU: 38

Resim 4.75. Türk işi havlu

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-87-69

Ürünün Türü: Havlu

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli ve ipler kopuk

Ürünün Boyutları: 78cm- 158 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Yün iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.76. Türk işi havludan detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Muşabak, susma, sarma(düz, verev, şekline göre), tel sarma, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Makrame yapılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı tel, kırmızı, orta ton mor, orta ton yeşil, bordo

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak uygulanmıştır. C kıvrımlı dalın altından çıkan eğik dal ucuna yerleştirilen stilize çiçek ve hemen altına yerleştirilen altı yapraklı pençten oluşmaktadır. Alt kısımda ise bitkisel olarak değerlendirilebilecek bir su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği makrame yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.38. Türk işi havlunun desen çizimi 38

BİLGİ FORMU: 39

Resim 4.77. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müzeye Geliş Tarihi: 30.10.1981

Müzeye Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-84-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, ipleri kopuk, iplik boyası akmış

Ürünün Boyutları: 29 cm- 82 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, yün iplik

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.78. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, çiğerdeldi, sarma(düz)gözeme, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Saçak bırakılarak

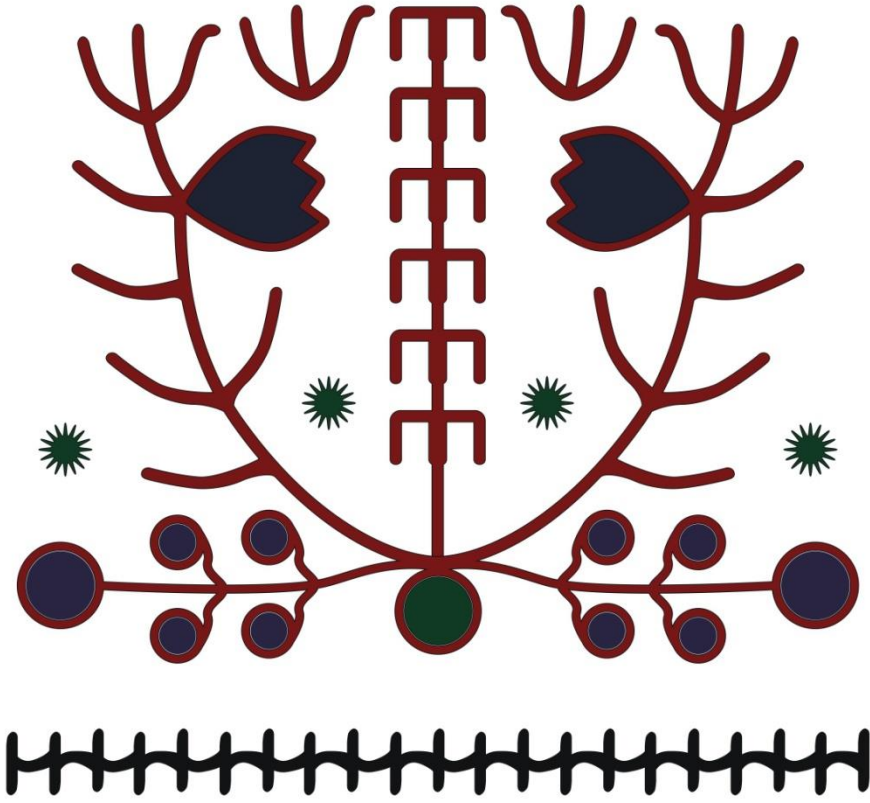
Kullanılan Renkler: Kırmızı, koyu mavi, sarı, koyu pembe, orta ton yeşil, siyah

Zeminde: Krem

İşlemede: Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına uygulanmıştır. Dikey olarak simetrik üç parçaya ayrılan dal üzerine yerleştirilmiş stilize çiçek ve alta yatay yerleştirilmiş yuvarlak çiçeklerden oluşmaktadır. Motiflerin aralarına tomurcuk çiğerdeldi çiçek serpmeleri yerleştirilmiştir. Alt kısımda ise geometrik bir su motifi yer almaktadır. Ürünün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.39. Türk işi peşkirin desen çizimi 39

BİLGİ FORMU: 40

Resim 4.79. Türk işi peşkir

İnceleme Tarihi: 2019

Müze Geliş Tarihi: 1969

Müze Nasıl Geldiği: Ankara arkeoloji müzesinden devir

Envanter No: 4-91-69

Ürünün Türü: Peşkir

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli, iplik boyası akmış

Ürünün Boyutları: 42 cm- 124 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: İpek iplik, sarı tel

Kenar Temizlemede: Pamuk ip

Resim 4.80. Türk işi peşkirden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, sarma(düz)tel sarma, gözeme, balıksırtı

Kenar Temizlemede: Saçak bırakılarak

Kullanılan Renkler:

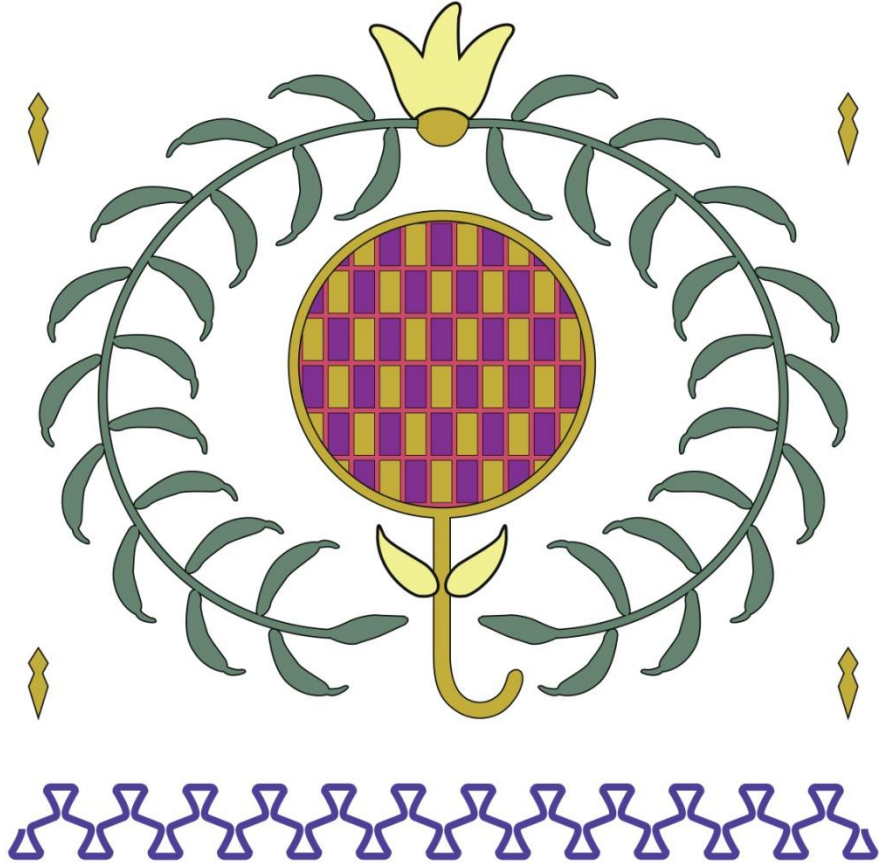
Zeminde: Krem

İşlemede: Sarı tel, orta ton mor, fuşya, turkuaz, sarı, siyah

Kenar Temizlemede: Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, bitkisel ve geometrik formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak, örtünün iki dar kenarına işlenmiştir. Hafif eğik dalın üzerine nar motifi yerleştirilmiştir. Dikey olarak yerleştirilen motifin alt kısmını çevreleyen geometrik; doğrusal olarak, bir su motifi yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği saçak bırakılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.40. Türk işi peşkirin desen çizimi 40

BİLGİ FORMU: 41

Resim 4.81. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Ürün Sahibi: Gülşen Ertan'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: Kumaş lekeli

Ürünün Boyutları:40 cm- 70 cm.

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Keten dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, gümüş tel

Kenar Temizlemede: Pamuk iplik

Resim 4.82. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Tahrilli(gölgeli) pesent, ciğerdeldi, sarma(verev, şekline göre), gözeme, tel sarma

Kenar Temizlemede: Tığ danteli dikilerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Kirli Krem

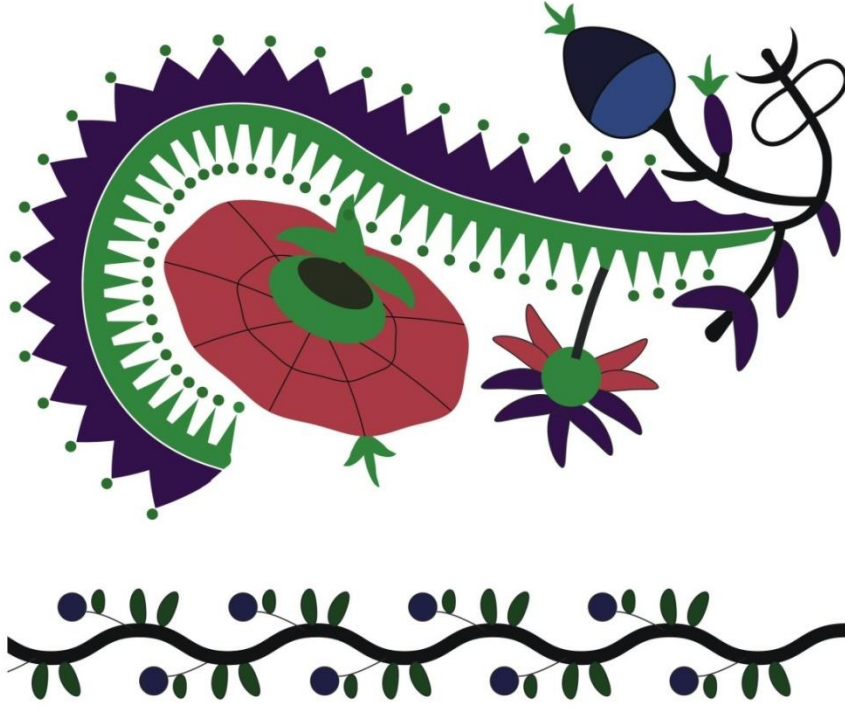
İşlemede: Gümüş tel, koyu pembe, koyu yeşil, fıstık yeşili, gülkurusu, sarı, koyu - orta ton mavi, gri

Kenar Temizlemede: Kirli Krem

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Kirli sarı renkteki keten dokumanın iki dar kenarına bitkisel formda, düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Motif 'S' şeklindeki dallardan oluşan üç adet göbek, bol yapraklar ve minik çiçeklerin yatay biçimde işlenmesiyle meydana gelmiştir. Motiflerin alt kısmına ise s kıvrımlı dal üzerine küçük çiçeklerle beraber su motifi yapılmıştır.

Ürünün kenar temizliği kumaş kenarına tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.41. Türk işi örtünün desen çizimi 41

BİLGİ FORMU: 42

Resim 4.83. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2018

Ürün Sahibi: Gülşen Ertan'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 40 cm- 40 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: İpek dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Gümüş sim

Resim 4.84. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Muşabak, sarma(düz), gözeme, zincir iğnesi(suzeni)

Kenar Temizlemede: Köşe çevirerek

Kullanılan Renkler:

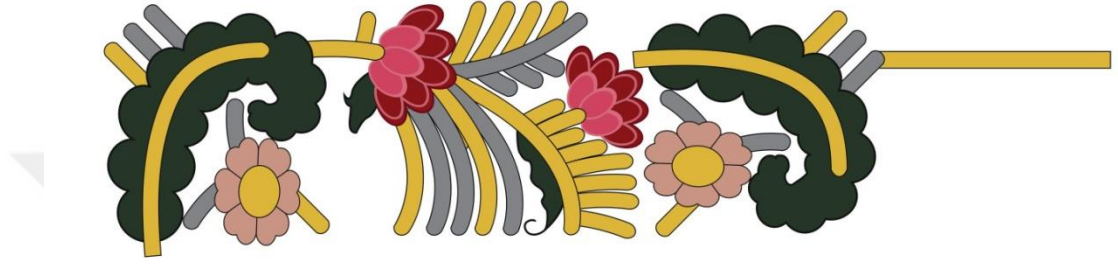
Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı sim, gümüş sim, koyu yeşil, narçiçeği, gülkurusu, somon

Kenar Temizlemede: Gümüş

Bezeme Konuları: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Motif, krem renkteki ipek dokuma üzerine bitkisel formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak uygulanmıştır. Motif 'L' şeklinde penç ve yarı açmış stilize çiçeklerin sim sarma dallarla bağlantılı olarak yerleştirilmesiyle oluşturulmuştur. Ürünün kenar temizliği köşe çevrilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.42. Türk işi örtünün desen çizimi 42

BİLGİ FORMU: 43

Resim 4.85. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 40cm- 40cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk ip, sarı sim

Kenar Temizlemede: Gümüş sim

Resim 4.86. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, ciğerdeldi, gözeme, susma(şekilli), sarma(düz)

Kenar Temizlemede: Köşe çevirerek

Kullanılan Renkler:

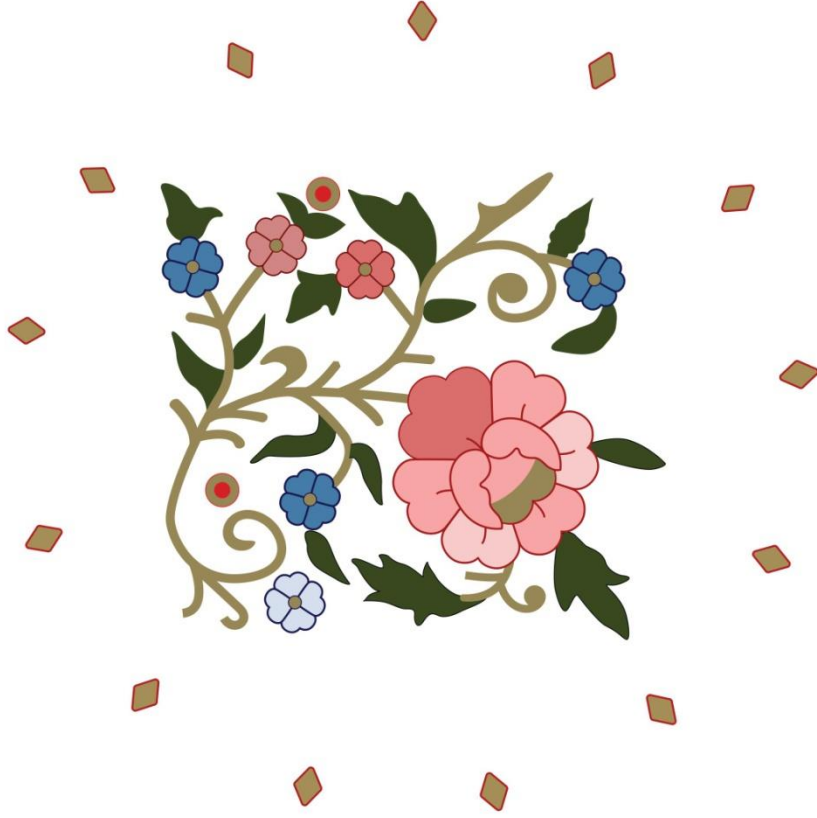
Zeminde: Beyaz

İşlemede: Sarı sim, açık- orta ton yeşil, narçiçeği, somon, koyu-orta-ton-açık mavi

Kenar Temizlemede: Gümüş

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Krem renkteki pamuklu dokumanın tam merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. “S” kıvrımlı dalın orta uç kısmına gül motifi yerleştirilmiştir. Diğer dal uçlarına da tırnaklı ve basit yapraklar eşliğinde penç motifleri yerleştirilmiştir. Motifin etrafına sim ipe susmalar serpiştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği köşe çevirerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.43. Türk işi örtünün desen çizimi 43

BİLGİ FORMU: 44

Resim 4.87. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 31cm- 32cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Sentetik iplik, gümüş pul

Resim 4.88. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, çiğerdeldi sarma(düz), gözeme

Kenar Temizlemede: Firkete oyası dikilerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Beyaz.

İşlemede: Sarı sim, orta ton yeşil, narçiçeği, somon, koyu – orta ton mavi

Kenar Temizlemede: Beyaz

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Krem renkteki pamuklu dokumanın sol alt köşesine merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Örtünün sol alt köşesine yerleştirilen hatai motifinin iki tarafından çıkarılan kıvrımlı dal ucuna pençberkler ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği firkete oyası dikilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.44. Türk işi örtünün desen çizimi 44

BİLGİ FORMU: 45

Resim 4.89. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 25 cm- 25 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Sentetik iplik

Resim 4.90. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, gözeme, sarma(vereve, şekline göre)

Kenar Temizlemede: Tığ danteli yapılarak

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Beyaz

İşlemede: Sarı sim, koyu yeşil, fıstık yeşili, orta ton yeşil, narçiçeği, somon

Kenar Temizlemede: Beyaz

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Krem renkteki yöresel pamuklu dokumanın tam merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak oluşturulmuştur. Motifin tam merkezine tırnaklı yaprak ile birlikte hafif eğik bir dal ucuna stilize bir çiçek yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği tığ danteli yapılarak tamamlanmıştır.

Şekil 4.45. Türk işi örtünün desen çizimi 45

BİLGİ FORMU: 46

Resim 4.91. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 30cm- 28 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Sentetik iplik, pul

Resim 4.92. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, gözeme, sarma(düz)

Kenar Temizlemede: Firkete oyası dikerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Beyaz

İşlemede: Sarı sim, fstık yeşil, narçiçeği, somon

Kenar Temizlemede: Beyaz

Bezeme Konuları: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özellikleri: : Krem renkteki yöresel el dokumunun sol alt köşesine merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. Örtünün sol alt köşesine yerleştirilen lale motifinin iki tarafından çıkarılan hafif eğik dal üzerine tırnaklı yaprak ve tomurcuklar yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği firkete oyası dikilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.46. Türk işi örtünün desen çizimi 46

BİLGİ FORMU: 47

Resim 4.93. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları: 40 cm- 40cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Gümüş sim

Resim 4.94. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, susma(şekilli), gözeme, sarma(düz)

Kenar Temizlemede: Köşe çevirerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Beyaz

İşlemede: Sarı sim, koyu- orta ton- açık mavi, narçiçeği, koyu-orta ton yeşil, somon

Kenar Temizlemede: Beyaz

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Krem renkteki pamuklu dokumanın tam merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. “C” kıvrımlı dalın orta uç kısmına karanfil motifi yerleştirilmiştir. Diğer dal uçlarına da tırnaklı ve basit yapraklar eşliğinde stilize çiçek motifleri yerleştirilmiştir. Motifin etrafına sim iple geometrik susmalar yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği köşe çevrilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.47. Türk işi örtünün desen çizimi 47

BİLGİ FORMU: 48

Resim 4.95. Türk işi örtü

İnceleme Tarihi: 2019

Ürün Sahibi: Hacer Alpsar'a ait

Ürünün Türü: Örtü

Ürünün Durumu: İyi

Ürünün Boyutları:40 cm- 40cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı sim

Kenar Temizlemede: Gümüş sim

Resim 4.96. Türk işi örtüden detay

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, gözeme, sarma(düz)

Kenar Temizlemede: Köşe çevirerek

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Beyaz.

İşlemede: Sarı sim ip, koyu mavi, orta ton mavi, açık mavi, narçiçeği, koyu yeşil, orta ton yeşil, somon

Kenar Temizlemede: Gümüş

Bezeme Konuları: Bitkisel, geometrik bezeme

Kompozisyon Özellikleri: : Krem renkteki yöresel pamuklu dokumanın tam merkezine bitkisel ve geometrik formda, bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon kullanılarak yerleştirilmiştir. “C” kıvrımlı dal basit yapraklarla ve dilimli yaprak ile birlikte orta kısmına stilize çiçek motifi getirilerek yerleştirilmiştir. Dalın bağlantı noktalarında tomurcuk açmış çiçekler bulunmaktadır. Motifin etrafına simle susma ve sarmalarla geometrik kare motifler yerleştirilmiştir. Ürünün kenar temizliği köşe çevrilerek tamamlanmıştır.

Şekil 4.48. Türk işi örtünün desen çizimi 48

4.2. Bilgi Formlarından Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

4.2.1. Türk işi işlemeli ürünlerin müzeye geliş şekilleri

Türk işi işlemeli ürünlerin müzeye geliş şekilleri ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.1’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.1. Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünlerin Müzeye Geliş Şekillerinin Dağılımı

Ürünlerin Müzeye Geliş Şekilleri	n	%
Satın Alma	25	52,08
Devir	15	31,25
Kişiyeye Ait	8	16,66
Toplam	48	100

Çizelge 4.1. incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin %52,08’inin satın alma, %31,25’inin devretme yoluyla müzeye geldiği, %16,66’sının ise kişiyeye ait özel eşya olduğu belirlenmiştir.

4.2.2. Türk işi işlemeli ürünlerin türleri

Türk işi işlemeli ürünlerin türleri ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.2’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.2. Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürün Türlerinin Dağılımı

Ürün Türleri	n	%
Örtü	29	60,4
Peşkir	13	27,0
Çevre	3	6,2
Mendil	1	2,1
Havlu	1	2,1
Kuşak	1	2,1
Toplam	48	100

Çizelge 4.2.incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürün türlerinin %60,4’ünün örtü, %27,0’ının peşkir, %6,2’sinin çevre,

%2,1'inin mendil, %2,1'inin havlu ve %2,1'inin ise kuşaktan oluştuğu tespit edilmiştir.

4. 2. 3. Türk İşi İşlemeli Ürünlerin Bugünkü Durumları

Türk işi işlemeli ürünlerin bugünkü durumları ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.3'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.3. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin bugünkü durumlarının dağılımı

İşlemelerin Bugünkü Durumları	n	%
Dokuma Kumaşı Lekeli	39	81
İşleme iplikleri Kopmuş	15	31
İşleme Telleri Kararmış	12	25
Hasarsız İyi Durumda	7	14
İplik Boyası Akmış	2	4
İşleme Renkleri Solmuş	2	4
Dokuma Kumaşı Yırtılmış	2	4

Birden fazla şık işaretlendiği için toplam alınmamıştır.

Çizelge 4.3. incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin %81'inin kumaşlarının lekeli olduğu, %31'inin işleme ipliklerinin kopmuş olduğu, %25'inin işleme tellerinin karardığı, %14 'ünün hasarsız iyi durumda olduğu, %4'ünün işleme iplik boyalarının kumaşa aktığı, %4'ünün işleme renklerinin solduğu, %4'ünde ise dokuma kumaşlarının yırtılmış olduğu tespit edilmiştir.

4.2.4. Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçler

Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçler ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.4'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.4. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçlerin dağılımı

İşlemelerin Zemininde Kullanılan Gereçlerin Dağılımı	n	%
Pamuklu Dokuma	24	50
Keten Dokuma	23	47,9
İpek Dokuma	1	2
Toplam	48	100

Çizelge 4.4. incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçlerin % 50'sinin pamuklu dokuma, %47,9'unun keten dokuma, % 2'sinin ise ipek dokuma olduğu belirlenmiştir.

Pamuklu ve keten dokumaların ucuz ve kolay ulaşılabilir olması sebebiyle çok kullanıldığı düşünülebilir.

Baltacı'nın 2019 yılında yaptığı "İzmir Etnoğrafya Müzesinde Bulunan Türk İşİ İşlemelerin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde de incelenen işlemlerin zemininde kullanılan gereçlerin % 56'sını pamuklu dokumalar oluşturmaktadır. Buna göre Çorum ili ve İzmir ili Türk işi işlemlerinin zemininde kullanılan gereçlerin dağılımları birbiri ile benzerlik göstermektedir.

4.2.5. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçler

Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçler ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.5'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.5. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçlerin dağılımı

İşlemlerde Kullanılan Gereçler	n	%
Pamuk iplik	35	72
Sarı Tel	27	56
Sarı Sim	10	20
Yün iplik	10	20
İpek İplik	8	16
Gümüş Tel	6	12
Gümüş Sim	3	6
Bakır Tel	1	2

Birden fazla şık işaretlendiği için toplam alınmamıştır.

Çizelge 4.5. incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçlerin %72'sinin pamuk iplik, %56'sının sarı tel, %20'sinin sarı sim, % 20'sinin yün iplik, %16'sının ipek iplik, %12'sinin gümüş tel, %6'sının gümüş sim, %2'sinin bakır tel olduğu tespit edilmiştir.

Pamuk ipliğin ucuz ve kolay ulaşılabilir olması sebebiyle çok kullanıldığı düşünülebilir.

4. 2. 6. Türk İşi İşlemeli Ürünlerin Zemininde Kullanılan Teknikler

Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçler ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.6' de gösterilmiştir.

Çizelge 4.6. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan tekniklerin dağılımı

İşlemlerde Kullanılan Teknikler	n	%
Sarma	41	85
Gözeme	39	81
Tel Sarma	34	70
Düz Pesent	29	60
Balıksırtı	18	37
Susma	15	31
Verev Pesent	10	20
Çiğerdeldi	7	14
Mürver	7	14
Verev hesap iğnesi	6	12
Tel Kırma	4	8
Civankaşı	3	6
Düz Hesap İğnesi	2	4
Tahrilli Pesent	1	2
Muşabak	1	2
Hasır İğne	1	2
Diğer Yardımcı Teknikler	n	%
Zincir İğnesi (Suzeni)	3	6
Hristo Teyeli	3	6

Birden fazla şık işaretlendiği için toplam alınmamıştır.

Çizelge 4.6. incelendiğinde Çorum müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan tekniklerin %85'inin sarma, %81'inin gözeme, %70'inin tel sarma, %60'ının düz pesent, %37'sinin balıksırtı, %31'inin susma, %20'sinin verev pesent, %14'ünün mürver, %14'ünün çiğerdeldi, %12'sinin verev hesap iğnesi, %8'inin tel kırma, %6'sının civankaşı, %4'ünün düz hesap

iğnesi, %2'sinin tahrilli pesent, %2'sinin muşabbak, %2'sinin hasır iğne olduğu, diğer yardımcı tekniklerin ise %6'sının zincir iğnesi (suzeni), %6'sının hristo teyeli olduğu tespit edilmiştir.

4.2.7. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renkler

Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renkler ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.7' de gösterilmiştir.

Çizelge 4.7. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renklerin dağılımı

İşlemlerde Kullanılan Renkler	n	%
Koyu Mavi	32	66
Sarı Tel Rengi	27	56
Sarı	21	43
Siyah	21	43
Kırmızı	20	41
Fıstık Yeşili	18	37
Orta Ton Yeşil	17	35
Turuncu	15	31
Orta Ton Mavi	15	31
Açık Mavi	15	31
Koyu Pembe	15	31
Somon	13	27
Koyu Yeşil	12	25
Gül Kuru	10	20
Açık Ton Pembe	9	18
Sarı Sim	9	18
Koyu Mor	9	18
Turkuaz	8	16
Narçiçeği	8	16
Beyaz	7	14
Orta Ton Pembe	6	12
Bordo	6	12
Krem	6	12
Gümüş Tel Rengi	5	10
Gümüş Sim Rengi	4	8
Lacivert	4	8
Gri	4	8
Kahverengi	4	8
Orta Ton Mor	3	6
Açık Ton Mor	2	4
Açık Ton Yeşil	2	4
Neon Yeşil	1	2
Bakır Tel Rengi	1	2
Fuşya	1	2
İndigo Mavi	1	2
Yağ Yeşili	1	2

Birden fazla şık işaretlendiği için toplam alınmamıştır.

Çizelge 4.7. incelendiğinde, Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renklerin, % 66'sında koyu mavi, % 56'sında sarı tel rengi, %43'ünde sarı, %43'ünde siyah, %41'inde kırmızı, %37'sinde fıstık yeşili, %35 inde orta ton yeşil, %31'inde turuncu, %31'inde orta ton mavi, %31'inde açık mavi, %31'inde koyu pembe, %27'sinde somon, %25'inde koyu yeşil, %20'sinde gülkurusu, %18'inde açık ton pembe, %18'inde sarı sim rengi, %18'inde koyu mor, %16'sında turkuaz, %16'sında narçiçeği, %14'ünde beyaz, %12'sinde orta ton pembe, % 'sinde bordo, %12'sinde krem, %10'unda gümüş tel rengi, %8'inde gümüş sim rengi, %8'inde lacivert, %8'inde gri, %8'inde kahverengi, %6'sında orta ton mor, %4'ünde açık ton mor, %4'ünde açık ton yeşil, %2'sinde neon yeşil, %2'sinde bakır tel rengi, %2'sinde fuşya, %2'sinde indigo mavi, %2'sinde yağ yeşilinin kullanıldığı belirlenmiştir.

4.2.8. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konuları

Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konuları ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.8'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.8. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konularının dağılımı

İşlemelerde Kullanılan Bezeme		
Konuları	n	%
Bitkisel Bezeme	47	97
Geometrik Bezeme	40	83
Nesneli Bezeme	11	22
Hayvan Figürlü Bezeme	4	8
Yazılı Bezeme	1	2
Mimarili Bezeme	1	2

Birden fazla şık işaretlendiği için toplam alınmamıştır.

Çizelge 4.8. incelendiğinde Çorum müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme %97'sinin bitkisel bezeme, % 83'ünün geometrik bezeme, %22'sinin nesneli bezeme, %8'inin hayvan figürlü bezeme, %2'sinin yazılı bezeme, % 2'sinin mimari bezeme olduğu tespit edilmiştir.

Özşahin'in 2014 yılında yaptığı "Bursa İlinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünler Üzerine Bir Araştırma" adlı yüksek lisans tezinde incelenen ürünlerde, bu araştırmada da olduğu gibi daha çok bitkisel bezemeler kullanılmıştır. Buna göre ürünlerde kullanılan bezeme konularının birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Baltacı'nın 2019 "İzmir Etnoğrafya Müzesinde Bulunan Türk İşi İşlemelerin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde incelenen ürünlerde de, bu araştırmada olduğu gibi daha çok bitkisel bezemeler kullanılmıştır. Buna göre ürünlerde kullanılan bezeme konularının birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Tapırlı'nın 2019 "Ankara İlinde Bulunan Keçiören Belediyesi Etnoğrafya Müzesinde yer alan Türk İşi İşlemeli Uçkur ve Peşkir Örneklerinin İncelenmesi ve Yeni Tasarımlara Uygulanması" adlı yüksek lisans tezinde de bu araştırma da olduğu gibi işlemlerde en çok kullanılan bezeme konusunun bitkisel bezeme olduğu ve birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmalar dört ayrı yörede de bitkisel bezemelerin daha çok tercih edildiğini göstermektedir.

4.2.9. Türk İşi İşlemeli Ürünlerde Kullanılan Kompozisyonlar

Türk işi işlemlerde kullanılan kompozisyon konuları ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4.9'da gösterilmiştir.

Çizelge 4.9. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemlerde kullanılan kompozisyon konularının dağılımı

İşlemlerde Kullanılan Kompozisyon Konuları	n	%
Düzgün Sıralamalı Kompozisyon	25	52,0
Bir Merkeze Yönlendirilmiş Kompozisyon	10	20,5
Bağlantılı Sıralamalı Kompozisyon	9	18,7
Atlamalı Sıralamalı Kompozisyon	4	8,3
Toplam	48	100

Çizelge 4.9. incelendiğinde Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kompozisyon konularının %52,0'ında düzgün sıralamalı kompozisyon, %20,5'inde bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon, %18,7'sinde bağlantılı sıralamalı kompozisyon ve %8,3'ünde ise atlamalı sıralamalı kompozisyon uygulandığı tespit edilmiştir.

Özşahin'in 2014 yılında yaptığı "Bursa İlinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünler Üzerine Bir Araştırma" adlı yüksek lisans tezindeki ürünlerin işleminde de en çok %42 oranında düzgün sıralamalı kompozisyon kullanıldığı tespit edilmiştir. Buna göre iki yörenin, ürünlerinde kullanılan kompozisyon konularının birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Baltacı'nın 2019 "İzmir Etnoğrafya Müzesinde Bulunan Türk İşi İşlemelerin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde incelenen ürünlerde de, bu araştırmada olduğu gibi % 42 oranında düzgün sıralamalı kompozisyon kullanılmıştır. Buna göre iki yörenin ürünlerinde kullanılan kompozisyon konularının birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Tapırlı'nın 2019 "Ankara İlinde Bulunan Keçiören Belediyesi Etnoğrafya Müzesinde yer alan Türk İşi İşlemeli Uçkur ve Peşkir Örneklerinin İncelenmesi ve Yeni Tasarımlara Uygulanması" adlı yüksek lisans tezinde de bu araştırma da olduğu gibi işlemlerin %54'ünde düzgün sıralamalı kompozisyon kullanıldığı ve birbiri ile benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmalar dört ayrı yörede de düzgün sıralamalı kompozisyonun ilk sırada tercih edildiğini göstermektedir.

4.2.10. Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kenar temizleme teknikleri

Türk işi i işlemeli ürünlerde kullanılan kenar temizleme teknikleri ile ilgili veriler değerlendirilerek çizelge 4. 9'da gösterilmiştir.

Çizelge 4.10. Çorum Müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kenar temizleme tekniklerinin dağılımı

İşlemlerde Kullanılan Kenar Temizleme Teknikleri	n	%
Çırpma Dikişi	17	35,41
Tığ Danteli Yapma	9	18,75
Saçak Bırakma	7	14,58
Köşe Çevirme	4	8,33
Saçak Bükme	4	8,33
Firkete Oyası Dikme	3	6,25
Tığ Danteli Dikme	1	2,08
Basit Nakış Tekniği	1	2,08
Makrame	1	2,08
Baskı Dikişi	1	2,08
Toplam	48	100

Çizelge 4.10. incelendiğinde Çorum müzesi ve il merkezinde bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kenar temizleme tekniklerinin %35,41'ine çırpma dikişi yapıldığı, %18,75'ine tığ danteli yapıldığı, %14,58'inde saçak bırakıldığı, %8,33'ünde köşe çevrildiği, %8,33'ünde saçak büküldüğü, %6,25'ine firkete oyası dikildiği, %2,08'ine tığ danteli dikildiği, %2,08'ine basit nakış tekniği yapıldığı %2,08'ine makrame yapıldığı ve %2,08'ine ise baskı dikişi yapıldığı belirlenmiştir.

Türk işi işlemlerde çırpma dikişinin sade ve abartısız olması sebebiyle tercih edildiği düşünülebilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde inceleme ve araştırmaların doğrultusunda elde edilen bulgulara dayalı sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Sonuç

Yapılan inceleme ve araştırmaların alt amaçlarıyla oluşturulan bilgi formları incelenerek aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin %52,08'inin satın alma, %31, 25'inin devretme yoluyla müzeye geldiği, %16,66'sının ise kişiye ait özel eşya olduğu belirlenmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürün türlerinin %60,4'ünün örtü, %27,0'mın peşkir, %6,2'sinin çevre, %2,1'inin mendil, %2,1'inin havlu ve %2,1'inin ise kuşaktan oluşturulmuş tespit edilmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin %81'inin kumaşlarının lekeli olduğu, %31'inin işleme ipliklerinde kopmalar olduğu, %25'inin işleme telleri kararmış, %14 'ünün hasarsız iyi durumda, %4'ünün iplik boyası akmış, %4'ünün renkleri solmuş, %4'ünün ise kumaşlarının yırtılmış olduğu tespit edilmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan gereçlerin % 50'sinin pamuklu dokuma, %47,9'unun keten dokuma, % 2'sinin ise ipek dokuma olduğu belirlenmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan gereçlerin %72'sinin pamuk iplik, %56'sının sarı tel, %20'sinin sarı sim, % 20'sinin yün iplik, %16'sının ipek iplik, %12'sinin gümüş tel, %6'sının gümüş sim, %2'sinin bakır tel olduğu tespit edilmiştir.

Çorum müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerin zemininde kullanılan tekniklerin %85'inin sarma, %81'inin gözeme, %70'inin tel sarma, %60'ının düz pesent, %37'sinin balıksırtı, %31'inin susma, %20'sinin verev pesent, %14'ünün mürver, %14'ünün ciğerdeldi, %12'sinin verev hesap iğnesi, %8'inin tel kırma, %6'sının civankaşı, %4'ünün düz hesap iğnesi, %2'sinin tahrilli pesent, %2'sinin muşabbak, %2'sinin hasır iğne olduğu, diğer yardımcı tekniklerin ise %6'sının zincir iğnesi (suzeni), %6'sının hristo teyeli olduğu tespit edilmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan renklerin, % 66'sında koyu mavi, % 56'sında sarı tel rengi, %43'ünde sarı, %43'ünde siyah, %41'inde kırmızı, %37'sinde fıstık yeşili, %35 inde orta ton yeşil, %31'inde turuncu, %31'inde orta ton mavi, %31'inde açık mavi, %31'inde koyu pembe, %27'sinde somon, %25'inde koyu yeşil, %20'sinde gülkurusu, %18'inde açık ton pembe, %18'inde sarı sim rengi, %18'inde koyu mor, %16'sında turkuaz, %16'sında narçiçeği, %14'ünde beyaz, %12'sinde orta ton pembe, % 'sinde bordo, %12'sinde krem, %10'unda gümüş tel rengi, %8'inde gümüş sim rengi, %8'inde lacivert, %8'inde gri, %8'inde kahverengi, %6'sında orta ton mor, %4'ünde açık ton mor, %4'ünde açık ton yeşil, %2'sinde neon yeşil, %2'sinde bakır tel rengi, %2'sinde fuşya, %2'sinde indigo mavi, %2'sinde yağ yeşilinin kullanıldığı belirlenmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan bezeme konularının %97'sinin bitkisel bezeme, % 83'ünün geometrik bezeme, %22'inin nesneli bezeme, %8'inin hayvan figürlü bezeme, %2'sinin yazılı bezeme, % 2'sinin mimari bezeme olduğu tespit edilmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kompozisyon konularının %52,0'ında düzgün sıralamalı kompozisyon, %20,5'inde bir merkeze yönlendirilmiş kompozisyon, %18,7'sinde bağlantılı sıralamalı kompozisyon ve %8,3'ünde ise atlamalı sıralamalı kompozisyon uygulandığı tespit edilmiştir.

Çorum Müzesi ve İl Merkezinde Bulunan Türk işi işlemeli ürünlerde kullanılan kenar temizleme tekniklerinin %35,41'ine çırpma dikişi yapıldığı, %18,75'ine tığ danteli yapıldığı, %14,58'inde saçak bırakıldığı, %8,33'ünde köşe çevrildiği, %8,33'ünde saçak büküldüğü, %6,25'ine firkete oyası dikildiği, %2,08'ine tığ danteli dikildiği, %2,08'ine basit nakış tekniği yapıldığı %2,08'ine makrame yapıldığı ve %2,08'ine ise baskı dikişi yapıldığı belirlenmiştir.

Öneriler

Diğer müze ve illerde bulunan Türk işi işlemeli ürünler araştırılıp incelenmeli ve belgelenmelidir.

Araştırılan Türk işi işlemeli ürünlerin motifleri günümüzde kullanılacak halde çizilmelidir.

Türk işi desenleri nakış desen programlarında gelenekselliği bozulmadan aslına uygun bir şekilde tasarımları yapılarak uygulanmalıdır.

Yerel dokumalar, çeşitli projeler ile üretilmeli ve Türk işi yapımında kullanılmalıdır.

Sandıklarda bulunan Türk işlemeli ürünler müzelere kazandırılmalıdır.

Her bir eserin ürün özellikleri, renkleri ve tasarımlarından faydalanılmalıdır.

Yöresel Türk işi tekniği yapılmış işlemler AB projeleri ile desteklenmeli ve tanıtımı sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Akbil, F.P. (1970). *Türk El Sanatlarından Örnekler*. İstanbul: Akademi Yayınları Milli Eğitim Basım Evi.
- Alyüz, A. (2007). *Geleneksel Türk İşlemelerinden Türk İşinin Bilgisayar Destekli Nakış Makineleri İçin Desen Kalıbı Hazırlanması ve Öğretim Programı Önerisi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arda, G. (2015). *Kırklareli Müzesinde Bulunan Hesap İşi ve Türk İşi Tekniği ile Çalışılmış Ürünlerin Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Avcı, A. (2017). *Cumhuriyet Dönemi Etnografya Çalışmalarına Bir Örnek, Ankara Etnografya Müzesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara.
- Baltacı, G. (2019). *İzmir Etnografya Müzesinde Bulunan Türk İşi İşlemelerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Barışkan, A. (1976). *Anadolu İşleme Sanatı*. İstanbul: Tifdruk Matbaacılık.
- Barışta, H. Ö. (1984). *Türk İşleme Sanatı Tarihi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Yayınları,
- Barışta, H. Ö. (1988). *Türk El Sanatları*. Ankara; Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları. Fakültesi Yayın No: 5, Gazi Üniversitesi Yayın No: 45.
- Barışta, H. Ö. (1988). *Türk El Sanatları. Sanat Eserleri Dizisi: 11*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 975.
- Barışta, H. Ö. (1994). *Selçuklu Dönemi İşlemleri Üzerine*. IV. Milli Selçuklu Kültür Ve Medeniyeti Semineri Bildirileri, Konya, 157.
- Barışta, H. Ö. (1997). *Türk İşlemelerinden Teknikler*. Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi.
- Barışta, H. Ö. (1998). *Türk El Sanatları*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Barışta, H. Ö. (1999). *Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemleri*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Barışta, H. Ö. (1995). *Türk İşleme Sanatı Tarihi*, Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi.
- Barışta, H. Ö. (2001). *Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

- Başbuğ, S. (1964). *Türk İşlemeleri*. İstanbul: Ceylan Yayınları Matbaası.
- Berker, N. Durul, Y. (1971). *Türk İşlemelerinden Örnekler*. (Birinci Baskı). İstanbul: Ak Yayınları.
- Berker, N. (1974). Türk İşlemeleri. *Sanat Dünyamız* (S.2). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Çal, H. (2009). Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Müzeler. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 7(14), 315-333.
- Demirli, A. (2006). *Sandıklarda Saklı Saray Yaşamı*. İstanbul: TBMM Milli Saraylar Yayınları.
- Ertürk, F. Yetim, F. (2015). Afyonkarahisar İli Antikacılarında Bulunan Hesap İşli İşlemeli Ürünler Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi*, 520.
- Gönül, M. (1973). *Türk El İşleri*. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları Sanat Dizisi.
- Kaya, R. (1981). Dival Nakış İşleri. *Türkiyemiz Kültür Sanat Dergisi*, 72.
- Kayabaşı, N. (2002). İskilip İlçesi'nde Yapılan Ağaç İşleri ve Bitkisel Örucülük. *Ekin Dergisi*, 6, 22.
- Korkusuz, S. (1971). *Nakış*. Ankara: Er Ofset.
- Korkusuz, S. (1980). *Nakış*. İstanbul: Mesleki ve Teknik Öğretim Kitapları Etüd ve Programlama Dairesi Yayınları.
- Köklü, H. (2002). *El İşlemeleri*. İstanbul: Yapa Yayın Pazarlama San. ve Tic. Aş.
- Köklü, H. (2004). *İç Anadolu Bölgesindeki El İşlemeli Peşkirler*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Köklü, H. (1995). *Ankara İli Beypazarı İlçesi El İşlemeli Türk İşli Çevrelerden Örnekler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Markaloğlu, Ş. (1996). *Dival İşleme*. Ankara: Özkan Matbaacılık Ltd. Şti.
- Okan, N. (1979). *Nakış*. Ankara: Tek ışık Matbaası.
- Özcan, F. (1994). *Türk Nakışları Öğretim Yaprakları*. Ankara: Önder Matbaacılık.
- Özel, M. (1998). *Folklorik Türk Kıyafetleri*. Ankara: Türkiye Güzel Sanatlar Geliştirme Vakfı Yayınları I.
- Özkoca, B. Bozkurt, H.(2013). Çorum ili İskilip ilçesi Geleneksel El sanatlarına Genel Bakış. *Akdeniz Sanat Dergisi*, 12.

- Özşahin, S. (2014). *Bursa İlinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Ürünler Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, İ. (1998). *Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Sain, B. (1987). *Hesap İşi El İşlemeleri*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Sain, B. (1994). *Türk İşi*. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Sürür, A.(1976). *Türk İşleme Sanatı Tarihi*. İstanbul: Ak Yayınları.
- Tapırlı, N. (2019). *Keçiören Belediyesi Etnoğrafya Müzesinde Bulunan Türk İşi İşlemeli Uçkur ve Peşkirlerin İncelenmesi ve Yeni Tasarımlara Uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- TDK. (2005). *Türkçe Sözlük*. İstanbul: Akşam Sanat Okulu Matbaası.
- Tuncay, E. İlker, C. Işık, Ş. (1994). *Maraş İşi - Türk İşi - Tel Kırma*. Konya: Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesini Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Ünal, İ.(1956). Türk İşlemeleri. *Türk Etnografya Dergisi*, 1, 83-85.
- Özdemir, M., Yetim, F. (1997). *Türkiye’de El Sanatları Geleneği Ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri, Günümüz Ekonomisinde Geleneksel El Sanatlarının Yeri ve Önemi*. Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri, İzmir.
- Yılmazkurt, G. (2002). *Makine Nakışı*. Ankara: Kazan Ofset Matbaacılık.
- İnternet 1: <https://corum.ktb.gov.tr/TR-58670/genel-bilgiler.html> adresinden 04.12.2019 tarihinde alınmıştır.
- İnternet 2: <https://corum.ktb.gov.tr/TR-58707/muzeler.html> adresinden 04.12.2019 tarihinde alınmıştır.

EKLER

EK-1. Yeni Tasarım Örnekleri

Tasarım 1

Resim No:1

İnceleme Tarihi:2019

Ürünün Türü: Ayakkabı

Ürünün Durumu: Ürün iyi durumdadır

Ürünün Boyutları: 36 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma, deri

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizleme:-

EK-1. (devam) Yeni Tasarım Örnekleri

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, balıksırtı, sarma, tel sarma, çiğerdeldi

Kenar Temizlemede: -

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem.

İşlemede: Sarı tel rengi, kırmızı, siyah, mor, sarı, pembe, açık ton mavi, bordo

Kenar Temizlemede: -

Bezeme Konuları: Hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Ayakkabının iki çiftine de, burun kısımlarına horoz figüründen oluşan bir ana motif yerleştirilmiştir.

EK-1. (devam) Yeni Tasarım Örnekleri

Tasarım 2

Resim No:1

İnceleme Tarihi:2019

Ürünün Türü: Flar

Ürünün Durumu: Ürün iyi durumdadır

Ürünün Boyutları: 100 cm

Kullanılan Gereçler:

Zeminde: Pamuklu dokuma

İşlemede: Pamuk iplik, sarı tel

Kenar Temizleme: Pamuk İplik

EK-1. (devam) Yeni Tasarım Örnekleri

Kullanılan Teknikler:

İşlemede: Düz pesent, balıksırtı, sarma, tel sarma, çiğerdeldi

Kenar Temizlemede: -

Kullanılan Renkler:

Zeminde: Krem.

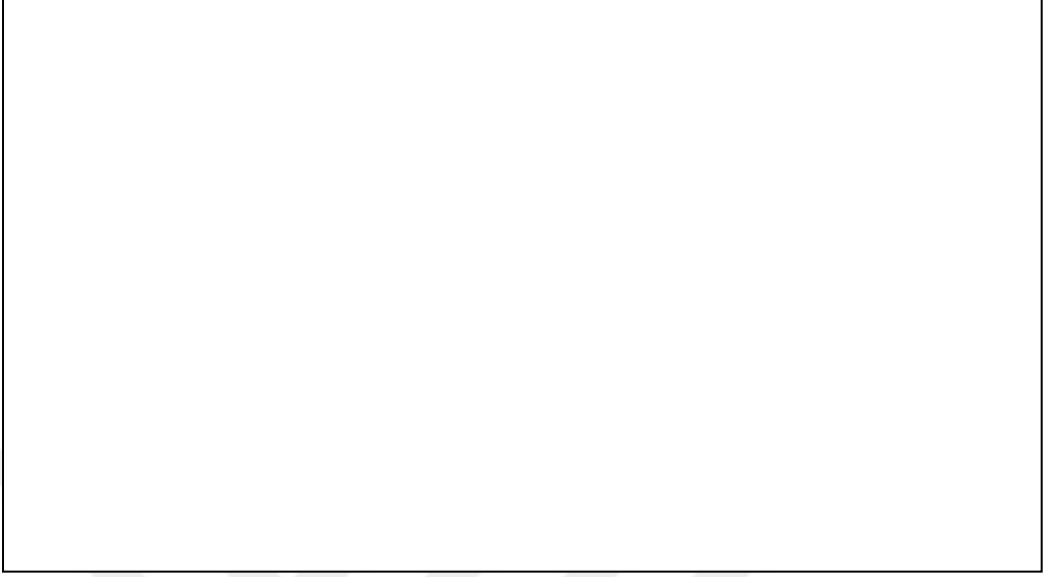
İşlemede: Sarı tel rengi, kırmızı, siyah, mor, sarı, pembe, açık ton mavi, bordo, yeşil

Kenar Temizlemede: Sarı, bordo, mor, turuncu.

Bezeme Konuları: Hayvan figürlü bezeme

Kompozisyon Özellikleri: Ayakkabının iki çiftinin de, burun kısımlarına horoz figüründen oluşan bir ana motif yerleştirilmiştir.

EK-2. Bilgi Formu Örneği

Resim No:

İnceleme Tarihi:

Müzeye Geliş Tarihi:

Müzeye Nasıl Geldiği:

Envanter No:

Ürünün Türü:

Ürünün Durumu:

Ürünün Boyutları:

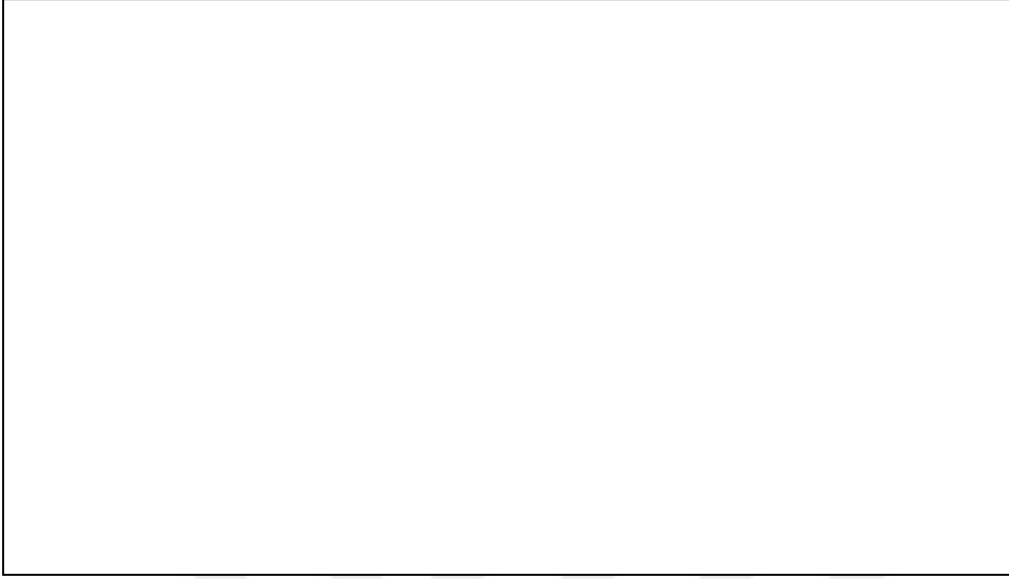
Kullanılan Gereçler:

Zeminde:

İşlemede:

Kenar Temizlemede:

EK-2. (devam) Bilgi Formu Örneği

Resim No:

Kullanılan Teknikler:

İşlemede:

Kenar Temizlemede:

Kullanılan Renkler:

Zeminde:

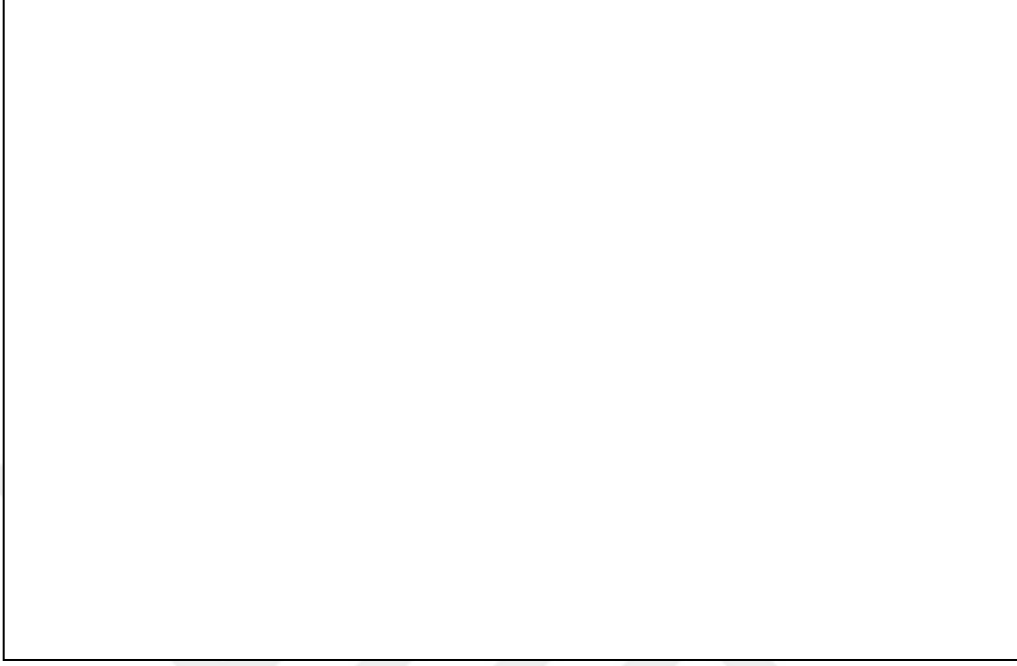
İşlemede:

Kenar Temizlemede:

Bezeme Konuları:

Kompozisyon Özellikleri:

EK-2. (devam) Bilgi Formu Örneği

Şekil No: 2. 1. Türk işi örtünün desen çizimi

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : PÜTÜN, Neslihan
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 28.05.1996, İskilip
Medeni hali : Evli
Telefon : 0551 148 10 45
e-mail : neslihannerdogan@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi El Sanatları	2020
Lisans	Selçuk Üniversitesi El Sanatları Tasarımı ve Üretimi	2017
Lise	İskilip Kız Teknik ve Meslek Lisesi El Sanatları Teknolojisi	2013

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2016	Konya	İlke- Han Nakış Stajyer
2018-2019	Hitit Üniversitesi İskilip MYO	Öğretim Görevlisi
Halen	İskilip Metin Alkan Halk Eğitim Merkezi	El Sanatları Eğitmeni-

Yabancı Dil:

İngilizce

Sergiler ve Yayınlar:

Selçuk Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi El Sanatları Tasarımı ve Bölümü
“Doku Renk” Ulusal Davetli Karma Sergisi 24- 27 Eylül 2016.

II. Uluslararası Balık Festivali Kapsamında Muğla- Milas’ da “Balık Sergisi” 11-13
Mayıs 2018.

“Çorum İskilip İbik Köyü’nde Eğri Ailesine Ait Birkaç Dokuma ve Giyim
Donatılarına Dair” XII. Uluslar arası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi
Sanat Etkinlikleri Bildirileri 25- 27 Nisan 2019.

XII. Uluslararası Türk Sanatı Tarihi ve Folkloru Kongresi Sanat Etkinlikleri Sergisi
25- 27 Nisan.

Muğla Valiliği, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla İl Milli Eğitim Müdürlüğü,
Menteşe Kaymakamlığı, Muğla Olgunlaşma Enstitüsü’nde Sanat ve Kadın
Uluslar arası Jürili Karma Sergi 21-26 Aralık 2019.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

